Minimum bestaansniveau (Existenzminimum)
Het recht op een minimumniveau van bestaan of levensonderhoud volgen internationale mensenrechtenstanddaarden.

Machine Translated by Google

Aanbeveling Rec(2006)2-rev van het Comité van Ministers aan de lidstaten over de Europese gevangenisregels1

(Aangenomen door het Comité van Ministers op 11 januari 2006,
tijdens de 952e bijeenkomst van de afgevaardigden van de ministers
en herzien en gewijzigd door het Comité van Ministers op 1 juli 2020
tijdens de 1380e bijeenkomst van de afgevaardigden van de ministers)

Het Comité van Ministers, overeenkomstig artikel 15.b van het Statuut van de Raad van Europa,

Gezien het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (ETS nr. 5) en de jurisprudentie van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens;

Mede gelet op de werkzaamheden van het Europees Comité ter voorkoming van foltering en Onmenselijke of vernederende behandeling of bestraffing en in het bijzonder de normen die zij in haar algemene rapporten heeft ontwikkeld;

Herhaaldelijk dat niemand van zijn vrijheid mag worden beroofd, behalve als laatste redmiddel en in overeenstemming met een door de wet voorgeschreven procedure;

Benadrukkend dat bij de tenuitvoerlegging van vrijheidsstraffen en bij de behandeling van gevangenen rekening moet worden gehouden met de vereisten van veiligheid, beveiliging en discipline, en dat tegelijkertijd moet worden gezorgd voor omstandigheden in de gevangenis die geen inbreuk maken op de menselijke waardigheid en die zinvolle beroepsactiviteiten en behandelingsprogramma's voor de gevangenen bieden, en zo voorbereidingen treffen hen voor hun re-integratie in de samenleving;

Overwegend dat het belangrijk is dat de lidstaten van de Raad van Europa de gemeenschappelijke beginselen met betrekking tot hun gevangenisbeleid blijven actualiseren en in acht nemen;

Bovendien overwegende dat de naleving van dergelijke gemeenschappelijke beginselen de internationale samenwerking op dit gebied zal verbeteren;

Nota nemend van de aanzienlijke sociale veranderingen die belangrijke ontwikkelingen op strafrechtelijk gebied hebben beïnvloed Europa in de loop van de afgelopen twintig jaar;

---

1. Toen de aanbeveling in 2006 werd aangenomen, en met toepassing van artikel 10.2.c van het Reglement voor de bijeenkomsten van de afgevaardigden van de ministers, behield de vertegenwoordiger van Denemarken zich het recht voor van zijn regering om artikel 43, lid 2, al dan niet na te leven. , van de bijlage bij de aanbeveling, omdat zij van mening is dat de eis dat gevangenen die in eenzame opsluiting worden vastgehouden, dagelijks door medisch personeel moeten worden bezocht, aanleiding geeft tot ernstige ethische zorgen over de mogelijke rol van dergelijk personeel bij het effectief uitspreken van gevangenen die geschikt zijn voor verdere eenzame opsluiting. beperking.
Toen deze herziene aanbeveling in 2020 werd aangenomen, en in toepassing van artikel 10.2c van het Reglement voor de vergaderingen van de afgevaardigden van de ministers, hernieuwde de vertegenwoordiger van Denemarken dit voorbehoud en voegde de volgende nieuwe voorbehouden toe.
Regel 53A:
De regering van Denemarken behoudt zich het recht voor om artikel 53A al dan niet na te leven, aangezien de regering van Denemarken van mening is dat de effectieve naleving van artikel 53A ernstige zorgen doet rijzen over de veiligheid en het welzijn van het gevangenispersoneel en aanzienlijke middelen zou vergen, vooral personele middelen. , waarover de Deense gevangenis- en reclasseringsdienst momenteel niet beschikt.

Regels 60.6.a, 60.6.d en 60.6.e:
De regering van Denemarken behoudt zich het recht voor om regels 60.6.a, 60.6.d en 60.6.e al dan niet na te leven. Wat regel 60.6.a betreft, verbiedt de Deense wet het opleggen van eenzame opsluiting aan bepaalde groepen gevangenen niet. Wat de regels 60.6.d en 60.6.e betreft, schrijft de Deense wet niet de maximale periode voor waarvoor eenzame opsluiting kan worden opgelegd, noch voorziet zij in een herstelperiode na een periode van eenzame opsluiting. Overwegingen over mogelijke wijzigingen van de tuchtregels, waaronder eenzame opsluiting, zijn momenteel aan de gang.

Machine Translated by Google

Het onderschrijven van de normen vervat in de aanbevelingen van het Comité van Ministers van de Raad van Europa aan de lidstaten die betrekking hebben op specifieke aspecten van het penitentiaire beleid en de praktijk, en in het bijzonder de aanbevelingen Rec(89)12 over onderwijs in de gevangenis, Rec(93)6 betreffende gevangenis- en criminologische aspecten van de beheersing van overdraagbare ziekten, waaronder AIDS en aanverwante gezondheidszorg problemen in de gevangenis, Rec(97)12 over personeel dat betrokken is bij de uitvoering van sancties en maatregelen, Rec(98)7 over de ethische en organisatorische aspecten van de gezondheidszorg in de gevangenis, Rec(99)22 over de overbevolking in de gevangenissen en de inflatie van de gevangenispopulatie, Rec(2003)22 over voorwaardelijke vrijlating, en Rec(2003)23 over het beheer door gevangenisdirecties van levenslange gevangenisstraffen en andere langdurig gevangenen;

Verdere onderschrijving van de aanbevelingen van het Comité van Ministers aan de lidstaten Rec(2006)13 over het gebruik van voorlopige hechtenis, de omstandigheden waarin dit plaatsvindt en het bieden van waarborgen tegen misbruik, CM/Rec(2008)11 over de Europese Regels voor jeugdige delinquenten op wie sancties of maatregelen van toepassing zijn, CM/Rec(2010)1 over de reclasseringsregels van de Raad van Europa, CM/Rec(2012)5 over de Europese Code van Ethiek voor gevangenispersoneel, CM/Rec(2012)12 over buitenlandse gevangenen, CM/Rec(2014)3 over gevaarlijke overtreders, CM/Rec(2014)4 over elektronisch toezicht, CM/Rec(2017)3 over de Europese regels inzake gemeenschapssancties en -maatregelen en CM/Rec(2018)5 betreffende kinderen met gedetineerde ouders en de Richtlijnen voor gevangenis- en reclasseringsdiensten met betrekking tot radicalisering en gewelddadig extremisme (aangenomen door het Comité van Ministers in 2016);

Indachtig de standaardminimumregels van de Verenigde Naties voor de behandeling van gevangenen, zoals gewijzigd in 2015 (de Nelson Mandela-regels), en de regels van de Verenigde Naties voor de behandeling van vrouwen uit 2010 Gevangenen en niet-vrijheidsbenemende maatregelen voor vrouwelijke delinquenten (de Bangkok-regels),

Beveelt de regeringen van de lidstaten aan:

- zich in hun wetgeving, beleid en praktijk te laten leiden door de regels vervat in de bijlage bij deze aanbeveling, die Aanbeveling Rec(87)3 van het Comité van Ministers over de Europese gevangenisregels;

- ervoor te zorgen dat deze aanbeveling en het begeleidende commentaar op de tekst zo breed mogelijk worden vertaald en verspreid, en meer specifiek onder de gerechtelijke autoriteiten, het gevangenispersoneel en individuele gevangenen.

Bijlage bij aanbeveling Rec(2006)2-rev

Deel I

Basisprincipes

1. Alle personen die van hun vrijheid zijn beroofd, moeten worden behandeld met respect voor hun mensenrechten.

2. Personen die van hun vrijheid zijn beroofd, behouden alle rechten die door het besluit niet rechtmatig worden ontnomen hen veroordelen of in hechtenis nemen.

3. De beperkingen die worden opgelegd aan personen die van hun vrijheid zijn beroofd, moeten zo minimaal mogelijk zijn evenredig zijn aan het legitieme doel waarvoor ze worden opgelegd.

4. Gevangenisomstandigheden die de mensenrechten van gevangenen schenden, worden niet gerechtvaardigd door een gebrek aan middelen.

5. Het leven in de gevangenis zal de positieve aspecten van het leven in de gemeenschap zo dicht mogelijk benaderen.

6. Elke detentie moet zo worden beheerd dat de re-integratie in de vrije samenleving van personen die van hun vrijheid zijn beroofd, wordt vergemakkelijkt.

7. Samenwerking met externe sociale diensten en, voor zover mogelijk, de betrokkenheid van het maatschappelijk middenveld bij het leven in de gevangenis zullen worden aangemoedigd.

8. Gevangenispersoneel vervult een belangrijke openbare dienst en hun rekrutering, opleiding en arbeidsomstandigheden zullen hen in staat stellen hoge normen te handhaven bij de zorg voor gevangenen.

Machine Translated by Google

9. Alle gevangenissen moeten worden onderworpen aan regelmatige inspecties en onafhankelijk toezicht.

Reikwijdte en toepassing

10.1 De Europese Gevangenisregels zijn van toepassing op personen die door een rechterlijke autoriteit in hechtenis zijn genomen of die na een veroordeling van hun vrijheid zijn beroofd.

10.2 Personen die door een rechterlijke autoriteit in voorlopige hechtenis zijn genomen en personen die na een veroordeling van hun vrijheid zijn beroofd, mogen in beginsel alleen worden vastgehouden in gevangenissen, dat wil zeggen in instellingen die zijn gereserveerd voor gedetineerden van deze twee categorieën.

10.3 De regels zijn ook van toepassing op personen:

A. die om welke andere reden dan ook in een gevangenis kan worden vastgehouden; of

B. die door een rechterlijke autoriteit in hechtenis zijn genomen of na een veroordeling van hun vrijheid zijn beroofd en die om welke reden dan ook elders kunnen worden vastgehouden.

10.4 Alle personen die in een gevangenis worden vastgehouden of die worden vastgehouden op de wijze bedoeld in paragraaf 10.3.b worden voor de toepassing van deze regels beschouwd als gevangenen.

11.1 Kinderen jonger dan 18 jaar mogen niet worden vastgehouden in een gevangenis voor volwassenen, maar in een inrichting die speciaal voor dit doel is ingericht.

11.2 Indien kinderen toch bij wijze van uitzondering in een dergelijke gevangenis worden vastgehouden, zullen er speciale regels gelden die rekening houden met hun status en behoeften.

12.1 Personen die aan een psychische aandoening lijden en wier geestelijke gezondheidstoestand onverenigbaar is met detentie in een gevangenis, moeten worden vastgehouden in een inrichting die speciaal voor dit doel is ontworpen.

12.2 Indien dergelijke personen toch bij wijze van uitzondering in de gevangenis worden vastgehouden, zullen er speciale regels gelden die rekening houden met hun status en behoeften.

13. Deze regels moeten onpartijdig worden toegepast, zonder discriminatie op welke grond dan ook, zoals geslacht, ras, huidskleur, taal, religie, politieke of andere mening, nationale of sociale afkomst, het behoren tot een nationale minderheid, vermogen, geboorte of andere status.

Deel II

Voorwaarden voor gevangenisstraf

Toelating en registratie

14. Niemand mag als gevangene worden toegelaten tot of vastgehouden in een gevangenis zonder een geldig bevel tot dwangbevel, in overeenstemming met het nationale recht.

15.1 Bij opname worden van elke gevangene onmiddellijk de volgende gegevens geregistreerd:

A. informatie over identiteit;

B. de redenen voor commitment en de autoriteit daarvoor;

C. de dag en het uur van opname;

D. een inventaris van persoonlijke eigendommen die in bewaring moeten worden gehouden in overeenstemming met Regel 31;

e. eventueel zichtbaar letsel en klachten over eerdere mishandeling;

F. met inachtneming van de eisen van het medisch beroepsgeheim, alle informatie over de gezondheid die relevant is voor het fysieke en mentale welzijn van de gevangene of anderen;

Machine Translated by Google

G. naam en contactgegevens van elke persoon die door de gevangene is aangewezen met wie contact moet worden opgenomen in geval van overlijden, ernstig letsel of ziekte; En

H. het aantal kinderen, hun leeftijd en hun huidige primaire verzorger.

15.2 Bij toelating moeten alle gevangenen informatie krijgen in overeenstemming met Regel 30.

15.3 Onmiddellijk na de opname zal kennisgeving van de detentie van de gevangene worden gedaan in overeenstemming met Regel 24.9.

16. Zo snel mogelijk na opname:

A. informatie over de gezondheid van de gevangene bij opname wordt aangevuld met een medisch onderzoek overeenkomstig artikel 42;

B. het passende veiligheidsniveau voor de gevangene wordt bepaald in overeenstemming met Regel 51;

C. de bedreiging voor de veiligheid die de gevangene vormt, wordt bepaald overeenkomstig artikel 52;

D. de informatie verzameld onder Regels 15.1.g en 15.1.h , evenals alle andere beschikbare informatie over de sociale situatie van de gevangene, moet worden geëvalueerd om tegemoet te komen aan de onmiddellijke persoonlijke en welzijnsbehoeften van de gevangene; En

e. in het geval van veroordeelde gevangenen zullen de nodige stappen worden ondernomen om programma's uit te voeren in overeenstemming met Deel VIII van deze regels.

16A.1. Gegevens vastgelegd bij opname en zo spoedig mogelijk na opname worden waar nodig geactualiseerd en aangevuld.

16A.2. Voor elke gevangene wordt informatie verzameld die met name betrekking heeft op:

A. het gerechtelijk proces;

B. individuele strafplannen, de strategie ter voorbereiding op hun vrijlating en de vrijlatingsdatum;

C. gedrag en gedrag, inclusief risico voor zichzelf of anderen;

D. verzoeken en klachten, tenzij deze een vertrouwelijk karakter hebben;

e. het opleggen en de duur van scheiding en disciplinaire straffen, inclusief het gebruik van eenzame opsluiting;

F. het gebruik van dwangmiddelen, met inbegrip van de aard en de duur ervan;

G. indringende zoekopdrachten, met name interne fysieke zoekopdrachten, en zoekopdrachten in cellen;

H. eventuele overdrachten; En

i. hun persoonlijke bezittingen.

16A.3 Alle informatie die bij toelating en daarna wordt verzameld, wordt vertrouwelijk gehouden en alleen beschikbaar gesteld aan degenen wier professionele verantwoordelijkheden toegang daartoe vereisen.

16A.4 Aan gevangenen wordt toegang verleend tot hun medische en andere dossiers, met uitzondering van de dossiers waarvoor krachtens de nationale wetgeving beperkingen gelden met het oog op veiligheid en beveiliging, en zij hebben het recht om op verzoek een kopie van dergelijke dossiers te ontvangen.

16A.5 De nationale wetgeving zal specificeren welke informatie moet worden verzameld en verwerkt en zal gedetailleerde regels bevatten om te garanderen dat met betrekking tot dergelijke informatie aan de normen voor gegevensbescherming wordt voldaan.

Machine Translated by Google

Toewijzing en accommodatie

17.1 Gevangenen worden, voor zover mogelijk, toegewezen aan gevangenissen dichtbij hun huizen of plaatsen voor sociale rehabilitatie.

17.2 Bij de toewijzing wordt ook rekening gehouden met de vereisten van voortgezette strafrechtelijke onderzoeken, de veiligheid en beveiliging, en de noodzaak om passende regimes voor alle gevangenen te bieden.

17.3 Voor zover mogelijk worden gevangenen geraadpleegd over hun initiële toewijzing en eventuele daaropvolgende overbrenging van de ene gevangenis naar de andere.

18.1 De accommodatie voor gevangenen, en in het bijzonder alle slaapaccommodaties, moeten de menselijke waardigheid en, voor zover mogelijk, de privacy respecteren en voldoen aan de eisen van gezondheid en hygiëne, waarbij terdege rekening wordt gehouden met de klimatologische omstandigheden en vooral met het vloeroppervlak, de inhoud van lucht, verlichting, verwarming en ventilatie.

18.2 In alle gebouwen waar gevangenen moeten wonen, werken of samenkomen:

A. de ramen moeten groot genoeg zijn om de gevangenen onder normale omstandigheden bij natuurlijk licht te laten lezen of werken en frisse lucht binnen te laten, tenzij er een adequaat airconditioningsysteem aanwezig is;

B. kunstlicht moet voldoen aan erkende technische normen; En

C. Er moet een alarmsysteem aanwezig zijn waarmee gevangenen onverwijld contact kunnen opnemen met het personeel.

18.3 Specifieke minimumeisen met betrekking tot de in de leden 1 en 2 bedoelde zaken worden vastgelegd in de nationale wetgeving.

18.4 De nationale wetgeving zal voorzien in mechanismen om ervoor te zorgen dat deze minimumvereisten niet worden overtreden door de overbevolking van gevangenissen.

18.5 Gevangenen worden normaliter 's nachts in individuele cellen ondergebracht, behalve wanneer het de voorkeur verdient dat zij slaapaccommodatie delen.

18.6 Accommodatie wordt alleen gedeeld als deze geschikt is voor dit doel en wordt bewoond door gevangenen die geschikt zijn om met elkaar om te gaan.

18.7 Gedetineerden moeten, voor zover mogelijk, een keuze krijgen voordat zij de slaapaccommodatie moeten delen.

18.8 Bij het besluit om gevangenen in bepaalde gevangenissen of in bepaalde afdelingen van een gevangenis onder te brengen, moet terdege rekening worden gehouden met de noodzaak van detentie:

A. onberechte gevangenen afzonderlijk van veroordeelde gevangenen;

B. mannelijke gevangenen gescheiden van vrouwen; En

C. jongvolwassen gevangenen gescheiden van oudere gevangenen.

18.9 Er kunnen uitzonderingen worden gemaakt op de vereisten voor afzonderlijke detentie in de zin van paragraaf 18.8 om gevangenen in staat te stellen gezamenlijk deel te nemen aan georganiseerde activiteiten, maar deze groepen moeten 's nachts altijd gescheiden worden gehouden, tenzij zij ermee instemmen samen te worden vastgehouden en de gevangenisautoriteiten van oordeel zijn dat het zou in het beste belang zijn van alle betrokken gevangenen.

18.10 De huisvesting van alle gevangenen moet plaatsvinden onder omstandigheden met de minst beperkende veiligheidsvoorzieningen die verenigbaar zijn met het risico dat zij ontsnappen of zichzelf of anderen schade berokkenen.

Hygiëne

19.1 Alle onderdelen van elke gevangenis moeten te allen tijde goed worden onderhouden en schoongehouden.

19.2 Wanneer gevangenen in de gevangenis worden opgenomen, moeten de cellen of andere accommodatie waaraan zij zijn toegewezen, schoon zijn.

Machine Translated by Google

19.3 Gedetineerden moeten gemakkelijk toegang hebben tot sanitaire voorzieningen die hygiënisch zijn en de privacy respecteren.

19.4 Er moeten adequate voorzieningen worden getroffen zodat elke gevangene een bad of douche kan nemen, op een temperatuur die geschikt is voor het klimaat, indien mogelijk dagelijks, maar ten minste tweemaal per week (of vaker indien nodig) in het belang van de algemene hygiëne.

19.5 Gedetineerden moeten hun personen, kleding en slaapgelegenheid schoon en netjes houden.

19.6 De gevangenisautoriteiten voorzien hen van de middelen om dit te doen, inclusief toiletartikelen en algemene schoonmaakmiddelen en -materialen.

19.7 Er moeten speciale voorzieningen worden getroffen voor de sanitaire behoeften van vrouwen.

Kleding en beddengoed

20.1 Gedetineerden die zelf niet over adequate kleding beschikken, worden voorzien van kleding die geschikt is voor het klimaat.

20.2 Dergelijke kleding mag niet vernederend of vernederend zijn.

20.3 Alle kleding wordt in goede staat gehouden en indien nodig vervangen.

20.4 Van gevangenen die toestemming krijgen om de gevangenis te verlaten, wordt niet verlangd dat zij kleding dragen die hen als gevangene identificeert.

21. Elke gevangene moet worden voorzien van een apart bed en apart en geschikt beddengoed
Het moet in goede staat worden gehouden en vaak genoeg worden vervangen om de netheid ervan te garanderen.

Voeding

22.1 Gevangenen moeten een voedzaam dieet krijgen dat rekening houdt met hun leeftijd, gezondheid en fysieke gesteldheid toestand, religie, cultuur en de aard van hun werk.

22.2 De vereisten voor een voedzaam dieet, inclusief het minimale energie- en eiwitgehalte, worden voorgeschreven in de nationale wetgeving.

22.3 Voedsel wordt hygiënisch bereid en geserveerd.

22.4 Er zijn drie maaltijden per dag met redelijke tussenpozen.

22.5 Schoon drinkwater moet te allen tijde beschikbaar zijn voor gevangenen.

22.6 De arts of een gekwalificeerde verpleegkundige zal een verandering in het dieet voor een bepaalde gevangene bestellen wanneer dit om medische redenen nodig is.

Juridisch advies

23.1 Alle gevangenen hebben recht op juridisch advies, en de gevangenisautoriteiten zullen hen daarvan voorzien redelijke faciliteiten om toegang te krijgen tot dergelijk advies.

23.2 Gedetineerden kunnen over elke juridische aangelegenheid overleg plegen met een juridisch adviseur van hun eigen keuze en op eigen kosten.

23.3 Indien er een erkend programma voor gratis rechtsbijstand bestaat, zullen de autoriteiten dit onder de aandacht van alle gevangenen brengen.

23.4 Overleg en andere communicatie, inclusief correspondentie over juridische zaken tussen gevangenen en hun juridische adviseurs, is vertrouwelijk.

23.5 Een rechterlijke autoriteit kan, in uitzonderlijke omstandigheden, beperkingen op deze vertrouwelijkheid toestaan om ernstige criminaliteit of grote inbreuken op de veiligheid en beveiliging van de gevangenis te voorkomen.

Machine Translated by Google

23.6 Gedetineerden hebben toegang tot documenten die verband houden met hun gerechtelijke procedure, of mogen deze in hun bezit houden.

Contact met de buitenwereld

24.1 Gedetineerden moeten zo vaak mogelijk kunnen communiceren – per brief, telefoon of andere vormen van communicatie – met hun families, andere personen en vertegenwoordigers van externe organisaties, en bezoek van deze personen kunnen ontvangen.

24.2 Communicatie en bezoeken kunnen onderworpen zijn aan beperkingen en toezicht die noodzakelijk zijn voor de vereisten van voortgezette strafrechtelijke onderzoeken, handhaving van de goede orde, veiligheid en beveiliging, preventie van strafbare feiten en bescherming van slachtoffers van misdrijven, maar dergelijke beperkingen, inclusief specifieke beperkingen opgedragen door een rechterlijke autoriteit, staat niettemin een aanvaardbaar minimumniveau van contact toe.

24.3 De nationale wetgeving zal nationale en internationale instanties en functionarissen specificeren met wie de communicatie door gevangenen niet mag worden beperkt.

24.4 De regelingen voor bezoeken moeten zodanig zijn dat gevangenen familierelaties op een zo normaal mogelijke manier kunnen onderhouden en ontwikkelen.

24.5 De gevangenisautoriteiten zullen gevangenen helpen bij het onderhouden van adequaat contact met de buitenwereld en hen daartoe de passende welzijnsondersteuning bieden.

24.6 Alle ontvangen informatie over het overlijden of de ernstige ziekte van een naast familielid moet onmiddellijk aan de gevangene worden meegedeeld.

24.7 Wanneer de omstandigheden dit toelaten, moet de gevangene toestemming krijgen om de gevangenis onder begeleiding of alleen te verlaten om een ziek familielid te bezoeken, een begrafenis bij te wonen of om andere humanitaire redenen.

24.8 Gevangenen mogen hun families onmiddellijk op de hoogte stellen van hun gevangenschap, hun overplaatsing naar een andere instelling en van eventuele ernstige ziekten of verwondingen die zij kunnen oplopen.

24.9 Bij opname van een gevangene in de gevangenis, overlijden of ernstige ziekte van, of ernstig letsel van een gevangene, of de overbrenging van een gevangene naar een ziekenhuis, zullen de autoriteiten, tenzij de gevangene hen heeft verzocht dit niet te doen, onmiddellijk de echtgeno(o)t(e) of partner van de gevangene of, als de gevangene alleenstaand is, het dichtstbijzijnde familielid en elke andere persoon die vooraf door de gevangene is aangewezen, hiervan op de hoogte stellen.

24.10 Gedetineerden mogen zichzelf regelmatig op de hoogte houden van publieke aangelegenheden door zich te abonneren op kranten, tijdschriften en andere publicaties en deze te lezen, en door naar radio- of televisie-uitzendingen te luisteren, tenzij er in een individueel geval een specifiek verbod voor een bepaalde periode geldt door een rechterlijke autoriteit. .

24.11 De gevangenisautoriteiten zorgen ervoor dat gevangenen kunnen deelnemen aan verkiezingen, referenda en andere aspecten van het openbare leven, voor zover hun recht daartoe niet wordt beperkt door de nationale wetgeving.

24.12 Gevangenen mogen communiceren met de media, tenzij er dwingende redenen zijn om dit te verbieden voor het handhaven van de veiligheid en beveiliging, in het algemeen belang of om de integriteit van slachtoffers, andere gevangenen of personeel te beschermen.

Gevangenisregime

25.1 Het regime dat voor alle gevangenen geldt, biedt een evenwichtig activiteitenprogramma.

25.2 Dit regime zal alle gevangenen toestaan zoveel uren per dag buiten hun cel door te brengen als nodig is voor een adequaat niveau van menselijke en sociale interactie.

25.3 Dit regime zal ook voorzien in de welzijnsbehoeften van gevangenen.

25.4 Er wordt bijzondere aandacht besteed aan de behoeften van gevangenen die lichamelijk, geestelijk of seksueel misbruik hebben meegemaakt.

Machine Translated by Google

Werk

26.1 Gevangeniswerk moet worden benaderd als een positief onderdeel van het gevangenisregime en mag nooit als straf worden gebruikt.

26.2 De gevangenisautoriteiten streven ernaar voldoende werk van nuttige aard te bieden.

26.3 Voor zover mogelijk zal het geleverde werk zodanig zijn dat het vermogen van de gevangenen om na hun vrijlating in hun levensonderhoud te voorzien, behouden of vergroot wordt.

26.4 In overeenstemming met Regel 13 mag er geen discriminatie op grond van geslacht plaatsvinden in het soort werk dat wordt geleverd.

26.5 Er moet werk worden aangeboden dat een beroepsopleiding omvat, voor gevangenen die hiervan kunnen profiteren, en vooral voor jonge gevangenen.

26.6 Gedetineerden kunnen het soort werk kiezen waaraan zij willen deelnemen, binnen de grenzen van wat beschikbaar is, een goede beroepsselectie en de vereisten van goede orde en discipline.

26.7 De organisatie en werkmethoden in de instellingen moeten zoveel mogelijk lijken op die van soortgelijk werk in de gemeenschap, om gevangenen voor te bereiden op de omstandigheden van een normaal beroepsleven.

26.8 Hoewel het nastreven van financiële winst uit industrieën in de instellingen waardevol kan zijn bij het verhogen van de normen en het verbeteren van de kwaliteit en relevantie van de opleiding, mogen de belangen van de gevangenen niet ondergeschikt worden gemaakt aan dat doel.

26.9 Het werk voor gevangenen wordt verzorgd door de gevangenisautoriteiten, hetzij op zichzelf, hetzij in samenwerking met particuliere aannemers, binnen of buiten de gevangenis.

26.10 In alle gevallen zal er een billijke beloning zijn voor het werk van gevangenen.

26.11 Gevangenen mogen ten minste een deel van hun inkomsten besteden aan goedgekeurde artikelen voor eigen gebruik en een deel van hun inkomsten aan hun families toewijzen.

26.12 Gevangenen kunnen worden aangemoedigd een deel van hun inkomsten te sparen, dat bij vrijlating aan hen zal worden overgedragen of voor andere goedgekeurde doeleinden zal worden gebruikt.

26.13 Gezondheids- en veiligheidsmaatregelen voor gevangenen moeten hen op adequate wijze beschermen en mogen niet minder streng zijn dan die welke van toepassing zijn op werknemers daarbuiten.

26.14 Er zullen voorzieningen worden getroffen om gevangenen schadeloos te stellen tegen arbeidsongevallen, met inbegrip van beroepsziekten, onder voorwaarden die niet minder gunstig zijn dan die welke door de nationale wetgeving gelden voor werknemers van buitenaf.

26.15 De maximale dagelijkse en wekelijkse werkuren van de gevangenen zullen worden vastgesteld in overeenstemming met de plaatselijke regels of gebruiken die de tewerkstelling van vrije werknemers reguleren.

26.16 Gevangenen moeten ten minste één rustdag per week hebben en voldoende tijd voor onderwijs en andere activiteiten.

26.17 Voor zover mogelijk worden gevangenen die werken opgenomen in de nationale socialezekerheidsstelsels.

Lichaamsbeweging en recreatie

27.1 Iedere gevangene moet de mogelijkheid krijgen om elke dag ten minste een uur te sporten in de open lucht, als de weersomstandigheden het toelaten.

27.2 Als het weer slecht is, moeten alternatieve voorzieningen worden getroffen om gevangenen de gelegenheid te geven te oefenen.

Machine Translated by Google

27.3 Goed georganiseerde activiteiten om de fysieke fitheid te bevorderen en te voorzien in adequate bewegings- en recreatiemogelijkheden zullen een integraal onderdeel vormen van het gevangenisregime.

27.4 De gevangenisautoriteiten zullen dergelijke activiteiten faciliteren door het ter beschikking stellen van geschikte installaties en apparatuur.

27.5 De gevangenisautoriteiten zullen regelingen treffen om speciale activiteiten te organiseren voor de gevangenen die deze nodig hebben.

27.6 Er wordt voorzien in recreatieve mogelijkheden, waaronder sport, spel, culturele activiteiten, hobby's en andere vrijetijdsbestedingen, en voor zover mogelijk wordt het aan gevangenen toegestaan deze te organiseren.

27.7 Gedetineerden mogen met elkaar omgaan tijdens oefeningen en om deel te nemen aan recreatieve activiteiten.

Onderwijs

28.1 Elke gevangenis zal ernaar streven alle gevangenen toegang te bieden tot onderwijsprogramma's die zo veelomvattend mogelijk zijn en die tegemoetkomen aan hun individuele behoeften, rekening houdend met hun ambities.

28.2 Er wordt prioriteit gegeven aan gevangenen die behoefte hebben aan lees- en rekenvaardigheid en aan gevangenen die geen basis- of beroepsopleiding hebben gevolgd.

28.3 Er zal bijzondere aandacht worden besteed aan het onderwijs aan jonge gevangenen en mensen met speciale behoeften.

28.4 Onderwijs heeft niet minder status dan werk binnen het gevangenisregime en gevangenen mogen niet financieel of anderszins worden benadeeld door deelname aan onderwijs.

28.5 Elke instelling dient te beschikken over een bibliotheek voor gebruik door alle gevangenen, voldoende gevuld met een breed scala aan zowel recreatieve als educatieve middelen, boeken en andere media.

28.6 Waar mogelijk moet de gevangenisbibliotheek worden georganiseerd in samenwerking met gemeenschapsbibliotheekdiensten.

28.7 Voor zover praktisch uitvoerbaar zal de opleiding van gevangenen:

A. geïntegreerd worden in het onderwijs- en beroepsopleidingssysteem van het land, zodat zij na hun vrijlating hun onderwijs en beroepsopleiding zonder problemen kunnen voortzetten; En

B. vinden plaats onder auspiciën van externe onderwijsinstellingen.

Vrijheid van gedachte, geweten en godsdienst

29.1 De vrijheid van gedachte, geweten en godsdienst van gevangenen wordt gerespecteerd.

29.2 Het gevangenisregime moet voor zover praktisch uitvoerbaar worden georganiseerd om gevangenen in staat te stellen hun religie te praktiseren en hun overtuigingen te volgen, om diensten of bijeenkomsten bij te wonen onder leiding van goedgekeurde vertegenwoordigers van een dergelijke religie of overtuigingen, om privébezoek te ontvangen van dergelijke vertegenwoordigers van hun religie. of overtuigingen en in hun bezit te hebben van boeken of literatuur die betrekking hebben op hun religie of overtuigingen.

29.3 Gevangenen mogen niet worden gedwongen een religie of overtuiging te belijden, religieuze diensten of bijeenkomsten bij te wonen, deel te nemen aan religieuze praktijken of bezoek te aanvaarden van een vertegenwoordiger van welke religie of overtuiging dan ook.

Machine Translated by Google

Informatie

30.1 Bij opname, en daarna zo vaak als nodig is, worden alle gevangenen schriftelijk en mondeling geïnformeerd in een taal die zij begrijpen over de regels die gelden voor de gevangenisdiscipline en over hun rechten en plichten in de gevangenis.

30.2 Het is gevangenen toegestaan een schriftelijke versie van de informatie die zij ontvangen in hun bezit te houden.

30.3 Gedetineerden worden geïnformeerd over eventuele gerechtelijke procedures waarbij zij betrokken zijn en, indien zij veroordeeld worden, de tijd die zij moeten uitzitten en de mogelijkheden van vervroegde vrijlating.

Eigendom van gevangenen

31.1 Alle eigendommen die gevangenen niet mogen behouden volgens de regels die van toepassing zijn op de gevangenis, zullen dat wel zijn bij opname in de instelling in bewaring gesteld.

31.2 Een gevangene wiens eigendommen in bewaring zijn genomen, moet een inventaris van de eigendommen ondertekenen.

31.3 Er moeten maatregelen worden genomen om dergelijke eigendommen in goede staat te houden.

31.4 Indien het noodzakelijk wordt geacht dergelijke eigendommen te vernietigen, wordt dit geregistreerd en wordt de gevangene geïnformeerd.

31.5 Gevangenen hebben, met inachtneming van de eisen van hygiëne, goede orde en veiligheid, het recht goederen, inclusief eten en drinken, voor persoonlijk gebruik te kopen of anderszins te verkrijgen tegen prijzen die niet abnormaal hoger zijn dan die in de vrije samenleving.

31.6 Indien een gevangene medicijnen meebrengt, beslist de arts welk gebruik daarvan zal worden gemaakt.

31.7 Wanneer het gevangenen wordt toegestaan hun eigendommen in bezit te houden, zullen de gevangenisautoriteiten stappen ondernemen om te helpen bij de bewaring ervan.

Overdracht van gevangenen

32.1 Terwijl gevangenen worden overgebracht naar of vanuit een gevangenis, of naar andere plaatsen zoals een rechtbank of ziekenhuis, zullen zij zo min mogelijk aan het publieke zicht worden blootgesteld en zullen er passende waarborgen worden getroffen om hun anonimiteit te garanderen.

32.2 Het vervoer van gevangenen in vervoermiddelen met onvoldoende ventilatie of licht, of die hen op enigerlei wijze zouden onderwerpen aan onnodige fysieke ontberingen of vernedering, is verboden.

32.3 Het vervoer van gevangenen wordt uitgevoerd op kosten en onder leiding van de overheid.

Vrijlating van gevangenen

33.1 Alle gevangenen worden onverwijld vrijgelaten wanneer hun bevel tot gevangenneming afloopt, of wanneer een rechtbank of andere autoriteit hun vrijlating beveelt.

33.2 De datum en het tijdstip van de vrijgave moeten worden vastgelegd.

33.3 Alle gevangenen zullen profiteren van regelingen die zijn ontworpen om hen te helpen na hun vrijlating terug te keren naar de vrije samenleving.

33.4 Bij de vrijlating van een gevangene zullen alle voorwerpen en geld die aan de gevangene toebehoren en die in bewaring zijn genomen, worden teruggegeven, behalve voor zover er sprake is geweest van geautoriseerde geldopnames of het geautoriseerd verzenden van dergelijke eigendommen uit de inrichting, of het noodzakelijk is gebleken om enig artikel om hygiënische redenen te vernietigen.

33.5 De gevangene tekent een ontvangstbewijs voor de teruggegeven eigendommen.

33.6 Wanneer de vrijlating vooraf is geregeld, zal de gevangene zo kort mogelijk vóór het tijdstip van vrijlating een medisch onderzoek worden aangeboden in overeenstemming met Regel 42.

Machine Translated by Google

33.7 Er moeten stappen worden ondernomen om ervoor te zorgen dat gevangenen bij hun vrijlating, indien nodig, worden voorzien van de juiste documenten en identificatiepapieren, en worden geholpen bij het vinden van geschikte huisvesting en werk.

33.8 Vrijgelaten gevangenen moeten tevens worden voorzien van onmiddellijke middelen van bestaan, passend en adequaat gekleed zijn met inachtneming van het klimaat en het seizoen, en over voldoende middelen beschikken om hun bestemming te bereiken.

Vrouwen

34.1 Er zal specifiek gendergevoelig beleid worden ontwikkeld en er zullen positieve maatregelen worden genomen om tegemoet te komen aan de onderscheidende behoeften van vrouwelijke gevangenen bij de toepassing van deze regels.

34.2 Naast de specifieke bepalingen in deze regels die betrekking hebben op vrouwelijke gevangenen, zullen de autoriteiten bijzondere aandacht besteden aan de behoeften van vrouwen, zoals hun fysieke, beroepsmatige, sociale en psychologische behoeften, evenals hun verantwoordelijkheden op het gebied van de zorg, bij het nemen van beslissingen die welk aspect van hun detentie dan ook.

34.3 Er zullen bijzondere inspanningen worden geleverd om vrouwelijke gevangenen te beschermen tegen lichamelijk, geestelijk of seksueel misbruik en toegang te verlenen tot gespecialiseerde diensten voor vrouwelijke gevangenen die behoeften hebben zoals bedoeld in Regel 25.4, inclusief het informeren over hun recht om verhaal te zoeken bij gerechtelijke autoriteiten, juridische hulp, psychologische ondersteuning of advies, en passend medisch advies.

34.4 Er moeten altijd regelingen worden getroffen dat gevangenen buiten de gevangenis kunnen bevallen. Wanneer er toch een kind in de gevangenis wordt geboren, zorgen de autoriteiten voor alle noodzakelijke steun en faciliteiten, met inbegrip van speciale huisvesting.

Gedetineerde kinderen

35.1 Wanneer, bij wijze van uitzondering, kinderen jonger dan 18 jaar worden vastgehouden in een gevangenis voor volwassenen, zullen de autoriteiten ervoor zorgen dat, naast de diensten die beschikbaar zijn voor alle gevangenen, gevangenen die kinderen zijn, toegang hebben tot de sociale, psychologische en educatieve diensten , religieuze zorg- en recreatieprogramma's, of equivalenten daarvan, die beschikbaar zijn voor kinderen in de gemeenschap.

35.2 Iedere gevangene die een kind is en leerplichtig is, heeft toegang tot dergelijk onderwijs.

35.3 Er wordt aanvullende hulp verleend aan kinderen die uit de gevangenis worden vrijgelaten.

35.4 Wanneer kinderen in een gevangenis worden vastgehouden, worden zij vastgehouden in een deel van de gevangenis dat gescheiden is van het gedeelte dat door volwassenen wordt gebruikt, tenzij wordt geoordeeld dat dit in strijd is met de belangen van het kind.

Zuigelingen

36.1 Baby's mogen alleen bij een ouder in de gevangenis verblijven als dit in het beste belang van de betrokken baby's is. Zij mogen niet als gevangenen worden behandeld.

36.2 Wanneer dergelijke zuigelingen bij een ouder in de gevangenis mogen verblijven, zullen er speciale voorzieningen worden getroffen voor een crèche, bemand door gekwalificeerde personen, waar de zuigelingen zullen worden geplaatst wanneer de ouder betrokken is bij activiteiten waarbij het kind niet aanwezig kan zijn.

36.3 Er wordt speciale accommodatie gereserveerd om het welzijn van dergelijke baby's te beschermen.

Buitenlandse staatsburgers

37.1 Er zullen positieve maatregelen worden genomen om tegemoet te komen aan de onderscheidende behoeften van gevangenen die buitenlandse staatsburgers zijn.

37.2 Er zal bijzondere aandacht worden besteed aan het onderhouden en ontwikkelen van de relaties van gevangenen die buitenlandse staatsburgers zijn, met de buitenwereld, inclusief regelmatige contacten met familie en vrienden, reclasserings- en gemeenschapsinstanties en vrijwilligers, en, afhankelijk van de toestemming van de gevangenen, diplomatieke contacten. of consulaire vertegenwoordigers.

37.3 Gevangenen die buitenlandse staatsburgers zijn, worden onverwijld en in een taal die zij begrijpen geïnformeerd over hun recht om contact te verzoeken en moeten redelijke faciliteiten krijgen om te communiceren met de diplomatieke of consulaire vertegenwoordiger van hun staat.

37.4 Gevangenen die onderdaan zijn van staten zonder diplomatieke of consulaire vertegenwoordiging in het land, evenals vluchtelingen of staatlozen, krijgen soortgelijke faciliteiten om te communiceren met de diplomatieke vertegenwoordiger van de staat die hun belangen behartigt of met de nationale of internationale autoriteit. wiens taak het is de belangen van zulke personen te dienen.

37.5 In het belang van vreemdelingen in de gevangenis die mogelijk bijzondere behoeften hebben, zullen de gevangenisautoriteiten volledig samenwerken met diplomatieke of consulaire functionarissen die de gevangenen vertegenwoordigen.

37.6 Specifieke informatie over rechtsbijstand wordt verstrekt aan gedetineerden die de buitenlandse nationaliteit hebben, in een taal die zij begrijpen.

37.7 Gedetineerden die buitenlandse staatsburgers zijn, worden in een taal die zij begrijpen geïnformeerd over de mogelijkheid om te verzoeken dat de uitvoering van hun straf wordt overgebracht naar een ander land.

37.8 Gevonniste buitenlandse gevangenen hebben, net als alle andere gevangenen, recht op een volledige vergoeding voor vervroegde vrijlating zodra zij daarvoor in aanmerking komen.

Etnische of taalkundige minderheden

38.1 Er zullen speciale regelingen worden getroffen om tegemoet te komen aan de behoeften van gevangenen die tot een etnische of taalkundige minderheid behoren.

38.2 Voor zover praktisch haalbaar zullen de culturele praktijken van verschillende groepen in de gevangenis worden voortgezet.

38.3 Aan de taalkundige behoeften zal worden voldaan door het gebruik van bekwame tolken en door het verstrekken van schriftelijk materiaal in de verschillende talen die in een bepaalde gevangenis worden gebruikt.

Deel III

Gezondheid

Gezondheidszorg

39. De gevangenisautoriteiten waarborgen de gezondheid van alle gevangenen die onder hun hoede zijn.

Organisatie van de gevangenisgezondheidszorg

40.1 De medische diensten in de gevangenis worden georganiseerd in nauwe samenwerking met de algemene gezondheidszorgadministratie van de gemeenschap of natie.

40.2 Het gezondheidsbeleid in gevangenissen moet geïntegreerd zijn in en verenigbaar zijn met het nationale gezondheidsbeleid.

40.3 Gevangenen hebben toegang tot de gezondheidsdiensten die in het land beschikbaar zijn, zonder discriminatie op grond van hun wettelijke situatie.

40.4 De medische diensten in de gevangenis zullen proberen lichamelijke of geestelijke ziekten of gebreken waaraan gevangenen kunnen lijden, op te sporen en te behandelen.

40.5 Alle noodzakelijke medische, chirurgische en psychiatrische diensten, inclusief die welke beschikbaar zijn in de gemeenschap, zullen voor dat doel aan de gevangene worden verleend.

Medisch en gezondheidszorgpersoneel

41.1 Elke gevangenis moet beschikken over de diensten van ten minste één gekwalificeerde huisarts.

41.2 Er moeten regelingen worden getroffen om ervoor te zorgen dat er te allen tijde onverwijld een gekwalificeerde arts beschikbaar is in dringende gevallen.

41.3 Indien gevangenissen niet over een fulltime arts beschikken, zal er regelmatig een parttime arts langskomen.

41.4 Elke gevangenis moet beschikken over personeel dat op passende wijze is opgeleid in de gezondheidszorg.

41.5 De diensten van gekwalificeerde tandartsen en opticiens zullen voor iedere gevangene beschikbaar zijn.

Taken van de arts

42.1 De arts of een gekwalificeerde verpleegkundige die aan een dergelijke arts rapporteert, zal elke gevangene zo spoedig mogelijk na opname zien en onderzoeken, tenzij dit duidelijk niet nodig is.

42.2 De arts of een gekwalificeerde verpleegkundige die aan een dergelijke arts rapporteert, zal de gevangene, indien gevraagd, onderzoeken bij vrijlating en zal de gevangenen anderszins onderzoeken wanneer dat nodig is.

42.3 Bij het onderzoeken van een gevangene moet de arts of een gekwalificeerde verpleegkundige die aan een dergelijke arts rapporteert bijzondere aandacht besteden aan:

A. het in acht nemen van de normale regels van het medisch beroepsgeheim;

B. het diagnosticeren van een lichamelijke of geestelijke ziekte en het nemen van alle maatregelen die nodig zijn voor de behandeling ervan en voor de voortzetting van de bestaande medische behandeling;

C. het registreren en rapporteren aan de relevante autoriteiten van elk teken of indicatie dat gevangenen mogelijk gewelddadig zijn behandeld;

D. omgaan met ontwenningsverschijnselen als gevolg van het gebruik van drugs, medicijnen of alcohol;

e. het identificeren van eventuele psychologische of andere stress veroorzaakt door het feit van vrijheidsberoving;

F. het isoleren van gevangenen die verdacht worden van besmettelijke of besmettelijke aandoeningen gedurende de periode van infectie en het verstrekken van de juiste behandeling aan hen;

G. ervoor zorgen dat gevangenen die drager zijn van het HIV-virus niet alleen om die reden geïsoleerd worden;

H. het constateren van fysieke of mentale gebreken die hervestiging na vrijlating zouden kunnen belemmeren;

i. het bepalen van de geschiktheid van elke gevangene om te werken en te sporten; En

J. het maken van afspraken met gemeenschapsinstanties over de voortzetting van eventuele noodzakelijke medische en psychiatrische behandelingen na hun vrijlating, als gevangenen daarmee instemmen.

43.1 De arts zal toezicht houden op de zorg voor de lichamelijke en geestelijke gezondheid van de gevangenen en zal, onder de omstandigheden en met een frequentie die in overeenstemming is met de gezondheidszorgnormen in de gemeenschap, alle zieke gevangenen zien, allen die ziekte of letsel melden, en elke gevangene op wie speciaal de aandacht is gericht.

43.2 De arts of een gekwalificeerde verpleegkundige die aan een dergelijke arts rapporteert, zal bijzondere aandacht besteden aan de gezondheid van gevangenen die in eenzame opsluiting worden vastgehouden, zal deze gevangenen dagelijks bezoeken en hen op verzoek van de arts onmiddellijk medische hulp en behandeling bieden. gevangenen of het gevangenispersoneel.

43.3 De arts rapporteert aan de directeur telkens wanneer wordt geoordeeld dat de lichamelijke of geestelijke gezondheid van een gevangene ernstig in gevaar wordt gebracht door voortdurende gevangenschap of door enige vorm van gevangenschap, met inbegrip van voorwaarden van eenzame opsluiting.

44. De arts of een andere bevoegde autoriteit inspecteert regelmatig, verzamelt indien nodig op andere wijze informatie en adviseert de directeur over:

A. de kwantiteit, kwaliteit, bereiding en portie van voedsel en water;

B. de hygiëne en netheid van de instelling en de gevangenen;

C. de sanitaire voorzieningen, verwarming, verlichting en ventilatie van de instelling; En

D. de geschiktheid en netheid van de kleding en het beddengoed van de gevangenen.

45.1 De directeur zal de rapporten en adviezen die de arts of andere bevoegde autoriteit indient overeenkomstig de Regels 43 en 44 in overweging nemen en, wanneer hij instemt met de gedane aanbevelingen, onmiddellijk stappen ondernemen om deze uit te voeren.

45.2 Indien de adviezen van de arts niet binnen de bevoegdheid van de directeur vallen of indien de directeur het er niet mee eens is, legt de directeur het advies van de arts en een persoonlijk rapport onverwijld voor aan een hogere instantie.

Gezondheidszorgvoorziening

46.1 Zieke gevangenen die een specialistische behandeling nodig hebben, zullen worden overgebracht naar gespecialiseerde instellingen of naar civiele ziekenhuizen, wanneer een dergelijke behandeling in de gevangenis niet beschikbaar is.

46.2 Wanneer een gevangenisdienst over eigen ziekenhuisfaciliteiten beschikt, moeten deze over voldoende personeel en uitrusting beschikken om de naar hen verwezen gevangenen passende zorg en behandeling te bieden.

Mentale gezondheid

47.1 Gespecialiseerde gevangenissen of secties onder medisch toezicht moeten beschikbaar zijn voor de observatie en behandeling van gevangenen die lijden aan een psychische stoornis of abnormaliteit en die niet noodzakelijkerwijs onder de bepalingen van Regel 12 vallen.

47.2 De medische gevangenisdienst zal voorzien in de psychiatrische behandeling van alle gevangenen die een dergelijke behandeling nodig hebben, en bijzondere aandacht besteden aan de preventie van zelfmoord.

Andere zaken

48.1 Gevangenen mogen zonder hun toestemming niet aan experimenten worden onderworpen.

48.2 Experimenten waarbij gevangenen betrokken zijn en die kunnen leiden tot lichamelijk letsel, geestelijk leed of andere schade aan de gezondheid zijn verboden.

Deel IV

Goede bestelling

Algemene benadering van goede orde

49. De goede orde in de gevangenis wordt gehandhaafd door rekening te houden met de eisen van veiligheid, veiligheid en discipline, terwijl gevangenen ook levensomstandigheden worden geboden die de menselijke waardigheid respecteren en hun een volledig activiteitenprogramma wordt aangeboden in overeenstemming met Regel 25.

50. Met inachtneming van de behoeften van goede orde, veiligheid en beveiliging wordt het gevangenen toegestaan zaken te bespreken die verband houden met de algemene omstandigheden van detentie en worden zij aangemoedigd om over deze zaken met de gevangenisautoriteiten te communiceren.

Beveiliging

51.1 De veiligheidsmaatregelen die op individuele gevangenen worden toegepast, zullen het minimum zijn dat nodig is om hun veilige hechtenis te bewerkstelligen.

51.2 De beveiliging die wordt geboden door fysieke barrières en andere technische middelen wordt aangevuld met de dynamische beveiliging die wordt geboden door alert personeel dat de gevangenen kent die onder hun controle staan.

51.3 Zo snel mogelijk na toelating worden gevangenen beoordeeld om vast te stellen:

A. het risico dat zij voor de gemeenschap zouden vormen als zij zouden ontsnappen;

B. het risico dat zij op eigen kracht of met hulp van buitenaf zullen proberen te ontsnappen.

Machine Translated by Google

51.4 Elke gevangene wordt vervolgens vastgehouden in veiligheidsomstandigheden die passen bij dit risiconiveau.

51.5 Het noodzakelijke veiligheidsniveau wordt tijdens de gehele gevangenschap van een persoon met regelmatige tussenpozen beoordeeld.

Veiligheid

52.1 Gedetineerden worden zo snel mogelijk na opname beoordeeld om vast te stellen of zij een veiligheidsrisico vormen voor andere gevangenen, gevangenispersoneel of andere personen die in de gevangenis werken of deze bezoeken, dan wel of het waarschijnlijk is dat zij zichzelf schade toebrengen.

52.2 Er moeten procedures aanwezig zijn om de veiligheid van gevangenen, gevangenispersoneel en alle bezoekers te garanderen en om het risico op geweld en andere gebeurtenissen die de veiligheid in gevaar kunnen brengen tot een minimum te beperken.

52.3 Al het mogelijke wordt gedaan om ervoor te zorgen dat alle gevangenen volledig en veilig kunnen deelnemen aan de dagelijkse activiteiten.

52.4 Gedetineerden moeten te allen tijde contact kunnen opnemen met personeel, ook 's nachts.

52.5 De nationale gezondheids- en veiligheidswetten moeten in gevangenissen worden nageleefd.

Speciale hoge beveiligings- of veiligheidsmaatregelen

53.1 Speciale hoge beveiligings- of veiligheidsmaatregelen gaan verder dan die waarnaar wordt verwezen in artikel 51 en 52 en zijn maatregelen die worden opgelegd aan gevangenen die een bijzondere bedreiging vormen voor de veiligheid of veiligheid.

53.2 Dergelijke maatregelen mogen alleen worden toegepast in uitzonderlijke omstandigheden en alleen zolang de beveiliging of veiligheid niet met minder beperkende middelen kan worden gehandhaafd.

53.3 Dergelijke maatregelen kunnen de scheiding van een gevangene van andere gevangenen omvatten. Een dergelijke scheiding is onderworpen aan de vereisten van deze regel en bovendien van Regel 53A.

53.4 De aard van dergelijke maatregelen, de duur ervan en de gronden waarop zij kunnen worden toegepast, evenals de procedures die moeten worden gevolgd bij het opleggen en implementeren ervan, worden bepaald door het nationale recht.

53.5 De toepassing van een dergelijke maatregel wordt voor een bepaalde periode goedgekeurd door de bevoegde autoriteit en een kopie van de schriftelijke beslissing wordt aan de gevangene verstrekt, samen met informatie over hoe de maatregel kan worden aangevochten.

53.6 Elk besluit om de goedgekeurde duur van een dergelijke maatregel te verlengen zal onderworpen zijn aan een nieuwe goedkeuring door de bevoegde autoriteit en een kopie van het schriftelijke besluit zal aan de gevangene worden verstrekt, samen met informatie over hoe de maatregel kan worden aangevochten.

53.7 Dergelijke maatregelen zullen worden toegepast op individuen en niet op groepen gevangenen.

53.8 Dergelijke maatregelen zullen uitsluitend gebaseerd zijn op het actuele risico dat een gedetineerde met zich meebrengt, zullen in verhouding staan tot dat risico en zullen niet meer beperkingen met zich meebrengen dan nodig zijn om dat risico tegen te gaan.

53.9 Elke gevangene die aan dergelijke maatregelen wordt onderworpen, heeft een recht op klacht onder de voorwaarden uiteengezet in Regel 70.

Scheiding

53A De volgende bepalingen zijn van toepassing op de scheiding van een gevangene van andere gevangenen als een bijzondere maatregel van hoge veiligheid:

A. gevangenen die gescheiden zijn, moeten ten minste twee uur betekenisvol menselijk contact per dag krijgen;

Machine Translated by Google

B. bij het besluit tot scheiding wordt rekening gehouden met de gezondheidstoestand van de betrokken gevangenen eventuele handicaps die hen mogelijk kwetsbaarder maken voor de nadelige gevolgen van scheiding;

C. de scheiding wordt gebruikt voor de kortst mogelijke periode die nodig is om de doelstellingen ervan te verwezenlijken en wordt regelmatig herzien in overeenstemming met deze doelstellingen;

D. aan gevangenen die gescheiden zijn, mogen geen verdere beperkingen worden opgelegd dan die welke noodzakelijk zijn om het aangegeven doel van een dergelijke scheiding te verwezenlijken;

e. cellen die voor scheiding worden gebruikt, moeten voldoen aan de minimumnormen die in deze regels van toepassing zijn op andere accommodatie voor gevangenen;

F. hoe langer een gevangene gescheiden is van andere gevangenen, hoe meer stappen zullen worden ondernomen om de negatieve gevolgen van hun scheiding te verzachten door hun contact met anderen te maximaliseren en door hen faciliteiten en activiteiten te bieden;

G. gevangenen die gescheiden zijn, moeten minimaal één uur per dag worden voorzien van leesmateriaal en de mogelijkheid om te oefenen, zoals gespecificeerd voor gevangenen in Regels 27.1 en 27.2;

H. gevangenen die gescheiden zijn, worden dagelijks bezocht, onder meer door de directeur van de gevangenis of door een personeelslid dat namens de directeur van de gevangenis optreedt;

i. wanneer de scheiding een negatieve invloed heeft op de lichamelijke of geestelijke gezondheid van een gevangene, moet er actie worden ondernomen om de scheiding op te schorten of te vervangen door een minder beperkende maatregel;

J. iedere gevangene die gescheiden is, heeft het recht om een klacht in te dienen overeenkomstig de voorwaarden uiteengezet in Regel 70.

Zoeken en controleren

54.1 Er moeten gedetailleerde procedures zijn die het personeel moet volgen bij het zoeken naar:

A. alle plaatsen waar gevangenen wonen, werken en samenkomen;

B. gevangenen;

C. bezoekers en hun bezittingen; En

D. personeel.

54.2 De situaties waarin dergelijke huiszoekingen noodzakelijk zijn en de aard ervan worden bepaald door de nationale wetgeving.

54.3 Het personeel moet worden opgeleid om deze huiszoekingen op zodanige wijze uit te voeren dat elke poging om te ontsnappen of smokkelwaar te verbergen wordt opgespoord en voorkomen, terwijl tegelijkertijd de waardigheid van degenen die worden gefouilleerd en hun persoonlijke bezittingen wordt gerespecteerd.

54.4 Personen die worden gefouilleerd, mogen tijdens het fouilleren niet worden vernederd.

54.5 Personen mogen uitsluitend worden gefouilleerd door personeel van hetzelfde geslacht.

54.6 Er mag geen intern fysiek onderzoek worden gedaan naar de lichamen van gevangenen door gevangenispersoneel.

54.7 Een intiem onderzoek in verband met een huiszoeking mag uitsluitend worden uitgevoerd door een arts.

54.8 Gevangenen moeten aanwezig zijn wanneer hun persoonlijke eigendommen worden doorzocht, tenzij onderzoekstechnieken of de potentiële bedreiging voor het personeel dit verbieden.

54.9 De verplichting tot het beschermen van de veiligheid zal worden afgewogen tegen de privacy van bezoekers.

Machine Translated by Google

54.10 Procedures voor het controleren van professionele bezoekers, zoals wettelijke vertegenwoordigers, maatschappelijk werkers en artsen, enz., zullen het onderwerp zijn van overleg met hun beroepsorganisaties om een evenwicht te garanderen tussen beveiliging en veiligheid, en het recht op vertrouwelijke professionele toegang.

Criminele handelingen

55. Een vermeend strafbaar feit gepleegd in een gevangenis wordt op dezelfde manier onderzocht als dat in de vrije samenleving zou gebeuren en wordt behandeld in overeenstemming met het nationale recht.

Discipline en straf

56.1 Disciplinaire procedures zijn mechanismen in laatste instantie.

56.2 Waar mogelijk zullen de gevangenisautoriteiten mechanismen voor herstel en bemiddeling gebruiken om geschillen met en tussen gevangenen op te lossen.

57.1 Alleen gedragingen die waarschijnlijk een bedreiging vormen voor de goede orde, veiligheid of beveiliging kunnen worden aangemerkt als een tuchtmisdrijf.

57.2 De nationale wetgeving bepaalt:

A. het handelen of nalaten van gevangenen dat disciplinaire overtredingen inhoudt;

B. de procedures die moeten worden gevolgd bij disciplinaire hoorzittingen;

C. de soorten en duur van de straffen die kunnen worden opgelegd;

D. de autoriteit die bevoegd is om een dergelijke straf op te leggen; En

e. toegang tot en de autoriteit van de beroepsprocedure.

58. Elke beschuldiging van overtreding van de disciplinaire regels door een gevangene wordt onmiddellijk gemeld aan de bevoegde autoriteit, die de zaak zonder onnodige vertraging zal onderzoeken.

59. Gevangenen belast met disciplinaire overtredingen moeten:

A. onverwijld op de hoogte worden gebracht, in een taal die zij begrijpen en in detail, over de aard van de beschuldigingen tegen hen;

B. over voldoende tijd en faciliteiten beschikken voor de voorbereiding van hun verdediging;

C. mogen zichzelf persoonlijk of door middel van juridische bijstand verdedigen wanneer de belangen van de gerechtigheid dit vereisen;

D. het mogen verzoeken om getuigen en deze te (laten) horen; En

e. kosteloos kunnen worden bijgestaan door een tolk als zij de tijdens de hoorzitting gebruikte taal niet kunnen begrijpen of spreken.

60.1 Elke straf die wordt opgelegd na veroordeling wegens een tuchtovertreding moet in overeenstemming zijn met het nationale recht.

60.2 De ernst van een straf zal evenredig zijn aan de overtreding.

60.3 Collectieve straffen en lijfstraffen, bestraffing door plaatsing in een donkere cel en alle andere vormen van onmenselijke of vernederende straffen zijn verboden.

60.4 De straf zal geen volledig verbod op familiecontact inhouden.

60.5 Fixatiemiddelen mogen nooit als straf worden toegepast.

60.6.a Eenzame opsluiting, dat wil zeggen de opsluiting van een gevangene gedurende meer dan 22 uur per dag zonder betekenisvol menselijk contact, mag nooit worden opgelegd aan kinderen, zwangere vrouwen, moeders die borstvoeding geven of ouders met baby's in de gevangenis.

Machine Translated by Google

60.6.b Bij het besluit tot eenzame opsluiting wordt rekening gehouden met de huidige gezondheidstoestand van de betrokken gevangene. Eenzame opsluiting mag niet worden opgelegd aan gevangenen met een geestelijke of lichamelijke handicap, wanneer hun toestand daardoor zou worden verergerd. Wanneer eenzame opsluiting is opgelegd, wordt de tenuitvoerlegging ervan beëindigd of opgeschort als de geestelijke of lichamelijke toestand van de gevangene is verslechterd.

60.6.c Eenzame opsluiting wordt niet als disciplinaire straf opgelegd, behoudens in uitzonderlijke gevallen en dan voor een bepaalde periode, die zo kort mogelijk moet zijn en nooit mag neerkomen op foltering of onmenselijke of vernederende behandeling of bestraffing.

60.6.d De maximale duur waarvoor eenzame opsluiting kan worden opgelegd, wordt vastgelegd in de nationale wetgeving.

60.6.e Wanneer een straf van eenzame opsluiting wordt opgelegd voor een nieuw tuchtovertreding aan een gevangene die al de maximale periode in eenzame opsluiting heeft doorgebracht, mag een dergelijke straf niet ten uitvoer worden gelegd zonder de gevangene eerst de kans te geven te herstellen van de nadelige gevolgen van de eenzame opsluiting. eerdere periode van eenzame opsluiting.

60.6.f Gedetineerden die in eenzame opsluiting zitten, worden dagelijks bezocht, onder meer door de directeur van de gevangenis of door een personeelslid dat namens de directeur van de gevangenis optreedt.

61. Een gevangene die schuldig wordt bevonden aan een tuchtmisdrijf kan in beroep gaan bij een bevoegde en onafhankelijke hogere autoriteit.

62. Geen enkele gevangene mag in een disciplinaire hoedanigheid in de gevangenis worden tewerkgesteld of gezag krijgen.

Dubbel gevaar

63. Een gevangene mag nooit tweemaal worden gestraft voor dezelfde daad of hetzelfde gedrag.

Gebruik de kracht

64.1 Het gevangenispersoneel mag geen geweld gebruiken tegen gevangenen, behalve uit zelfverdediging, in geval van poging daartoe ontsnapping, of actief of passief fysiek verzet tegen een wettig bevel, en altijd als laatste redmiddel.

64.2 De gebruikte hoeveelheid geweld zal zo laag mogelijk zijn en zal worden opgelegd voor de kortst noodzakelijke tijd.

65. Er zullen gedetailleerde procedures zijn over het gebruik van geweld, inclusief bepalingen over:

A. de verschillende soorten geweld die kunnen worden gebruikt;

B. de omstandigheden waarin elk type geweld mag worden gebruikt;

C. de personeelsleden die het recht hebben verschillende vormen van geweld te gebruiken;

D. het niveau van autoriteit dat vereist is voordat er geweld wordt gebruikt; En

e. de rapporten die moeten worden ingevuld zodra er geweld is gebruikt.

66. Personeel dat rechtstreeks met gevangenen te maken heeft, moet worden getraind in technieken die een minimaal gebruik ervan mogelijk maken geweld in het in bedwang houden van agressieve gevangenen.

67.1 Personeel van andere wetshandhavingsinstanties mag alleen in uitzonderlijke omstandigheden betrokken zijn bij de omgang met gevangenen in gevangenissen.

67.2 Er zal een formele overeenkomst bestaan tussen de gevangenisautoriteiten en eventuele andere wetshandhavingsinstanties, tenzij de relatie al wordt geregeld door de nationale wetgeving.

67.3 Een dergelijke overeenkomst bepaalt:

A. de omstandigheden waarin leden van andere wetshandhavingsinstanties een gevangenis kunnen binnengaan om een conflict op te lossen;

Machine Translated by Google

B. de omvang van het gezag dat dergelijke andere wetshandhavingsinstanties zullen hebben terwijl zij in de gevangenis zijn en hun relatie met de directeur van de gevangenis;

C. de verschillende soorten geweld die leden van dergelijke organisaties kunnen gebruiken;

D. de omstandigheden waarin elk type geweld mag worden gebruikt;

e. het niveau van autoriteit dat vereist is voordat er geweld wordt gebruikt; En

F. de rapporten die moeten worden ingevuld zodra er geweld is gebruikt.

Instrumenten van terughoudendheid

68.1 Inbeslagnemingsinstrumenten mogen alleen worden gebruikt als dit door de wet is toegestaan en mogen alleen worden opgelegd als geen enkele mindere vorm van controle effectief zou zijn om de risico's van een gevangene aan te pakken.

68.2 De methode van dwangbeteugeling moet de minst ingrijpende zijn die nodig en redelijkerwijs beschikbaar is om de beweging van de gevangene te controleren, op basis van het niveau en de aard van de risico's die zich voordoen.

68.3 Fixatiemiddelen mogen slechts gedurende de vereiste periode worden gebruikt en moeten worden verwijderd zodra de risico's van onbeperkte beweging niet langer aanwezig zijn.

68.4 Handboeien, beveiligingsvesten en andere lichaamsbeperkingen mogen niet worden gebruikt, behalve:

A. indien nodig, als voorzorgsmaatregel tegen ontsnapping tijdens een overbrenging, met dien verstande dat zij worden verwijderd wanneer de gevangene voor een rechterlijke of administratieve autoriteit verschijnt, tenzij die autoriteit anders besluit; of

B. op bevel van de directeur, als andere controlemethoden falen, om een gevangene te beschermen tegen zelfverwonding, letsel aan anderen of ernstige schade aan eigendommen te voorkomen, op voorwaarde dat in dergelijke gevallen de directeur de arts onmiddellijk op de hoogte stelt en verslag uitbrengt aan de hogere gevangenisautoriteit.

68.5 De wijze van gebruik van dwangmiddelen moet worden gespecificeerd in de nationale wetgeving.

68.6 Het gebruik van kettingen, ijzers en andere bevestigingsmiddelen die inherent vernederend zijn, is verboden.

68.7 Fixatiemiddelen mogen nooit bij vrouwen worden gebruikt tijdens de bevalling, tijdens de bevalling of onmiddellijk na de bevalling.

68.8 Het gebruik van dwangmiddelen moet deugdelijk worden vastgelegd in een register.

Wapens

69.1 Behalve in operationele noodsituaties mag het gevangenispersoneel geen dodelijke wapens binnen de grenzen van de gevangenis dragen.

69.2 Het openlijk dragen van andere wapens, inclusief knuppels, door personen die in contact komen met gevangenen is verboden binnen de grenzen van de gevangenis, tenzij dit nodig is voor de veiligheid en beveiliging om een bepaald incident aan te pakken.

69.3 Het personeel mag niet worden voorzien van wapens tenzij zij zijn getraind in het gebruik ervan.

Verzoeken en klachten

70.1 Gedetineerden moeten ruimschoots de gelegenheid hebben om verzoeken of klachten in te dienen, zonder censuur ten aanzien van de inhoud, bij de directeur van de gevangenis of bij een andere autoriteit binnen het gevangenissysteem en bij een rechterlijke of andere onafhankelijke autoriteit met toetsings- en herstelbevoegdheid.

70.2 Als een informele alternatieve methode voor het oplossen van een verzoek of klacht passend lijkt, moet deze eerst worden geprobeerd.

Machine Translated by Google

70.3 Wanneer klachten worden ingediend over mishandeling of andere ernstige schendingen van de mensenrechten, worden informele methoden niet in overweging genomen.

70.4 Praktische informatie over verzoek- en klachtprocedures moet effectief aan alle gevangenen worden gecommuniceerd.

70.5 Klachten met betrekking tot overlijden of mishandeling in de gevangenis zullen onverwijld worden behandeld en zullen resulteren in een effectief onderzoek in overeenstemming met Regel 55.

70.6 Alle verzoeken en klachten zullen zo snel mogelijk worden behandeld via een proces dat, voor zover mogelijk, de effectieve deelname van de gevangenen garandeert.

70.7 Indien een verzoek of klacht wordt afgewezen, zal de gevangene onverwijld met redenen worden omkleed en, indien de beslissing is genomen door de directeur of een andere autoriteit binnen het gevangenissysteem, heeft de gevangene het recht om in beroep te gaan bij een rechterlijke of andere instantie. onafhankelijke autoriteit met controle- en herstelbevoegdheid.

70.8 Er moeten maatregelen worden genomen om ervoor te zorgen dat gevangenen op vertrouwelijke wijze verzoeken of klachten kunnen indienen, als zij daarvoor kiezen.

70.9 Gedetineerden mogen niet worden blootgesteld aan enige sanctie, vergelding, intimidatie, represailles of andere negatieve gevolgen als gevolg van het indienen van een verzoek of klacht.

70.10 Gedetineerden kunnen persoonlijk of via een wettelijke vertegenwoordiger een verzoek of klacht indienen en hebben recht op juridisch advies over klachten- en beroepsprocedures en op juridische bijstand wanneer de belangen van de gerechtigheid dit vereisen.

70.11 Er mag geen klacht worden ingediend door een wettelijke vertegenwoordiger of organisatie die betrokken is bij het welzijn van gevangenen namens een gevangene als de betrokken gevangene er niet mee instemt dat deze wordt gebracht.

70.12 De bevoegde autoriteit moet rekening houden met alle schriftelijke klachten van familieleden van een gevangene of van enige andere persoon of organisatie die betrokken is bij het welzijn van gevangenen.

70.13 De relevante gevangenisautoriteit houdt een register bij van de ingediende verzoeken en klachten, met inachtneming van de beginselen van vertrouwelijkheid en veiligheid.

Deel V

Directie en personeel

Het gevangeniswerk is een publieke dienst

71. Gevangenissen vallen onder de verantwoordelijkheid van overheidsinstanties, los van het leger, de politie of het strafrecht opsporingsdiensten.

72.1 Gevangenissen moeten worden beheerd binnen een ethische context die de verplichting erkent om iedereen te behandelen gevangenen met menselijkheid en met respect voor de inherente waardigheid van de menselijke persoon.

72.2 Het personeel moet blijk geven van een duidelijk besef van het doel van het gevangenissysteem. Het management zal leiding geven over de manier waarop het doel het beste kan worden bereikt.

72.3 De taken van het personeel gaan verder dan die welke van gewone bewakers worden verwacht en zullen rekening houden met de noodzaak om de re-integratie van gevangenen in de samenleving te vergemakkelijken nadat hun straf is uitgezeten door middel van een programma van positieve zorg en bijstand.

72.4 Het personeel zal werken volgens hoge professionele en persoonlijke normen.

73. De gevangenisautoriteiten geven hoge prioriteit aan de naleving van de regels met betrekking tot het personeel.

74. Er wordt bijzondere aandacht besteed aan het beheer van de relatie tussen de eerstelijnsgevangenissen personeel en de gevangenen onder hun hoede.

Machine Translated by Google

75. Het personeel zal zich te allen tijde zodanig gedragen en uitoefenen dat er invloed kan worden uitgeoefend de gevangenen het goede voorbeeld geven en hun respect afdwingen.

Selectie van gevangenispersoneel

76. Het personeel moet zorgvuldig worden geselecteerd, goed worden opgeleid, zowel bij het begin als op een permanente basis, en worden betaald als professionele werknemers en een status hebben die het maatschappelijk middenveld kan respecteren.

77. Bij het selecteren van nieuw personeel zullen de gevangenisautoriteiten grote nadruk leggen op de behoefte aan integriteit, menselijkheid, professionele capaciteit en persoonlijke geschiktheid voor het complexe werk dat zij zullen moeten doen.

78. Professioneel gevangenispersoneel wordt normaal gesproken op permanente basis aangesteld en heeft een openbare dienst status met zekerheid van werk, alleen afhankelijk van goed gedrag, efficiëntie, goede lichamelijke en geestelijke gezondheid en een adequaat onderwijsniveau.

79.1 De salarissen zullen toereikend zijn om geschikt personeel aan te trekken en te behouden.

79.2 De arbeidsvoorwaarden en arbeidsvoorwaarden moeten de veeleisende aard van het werk als onderdeel van een wetshandhavingsinstantie weerspiegelen.

80. Wanneer het nodig is om deeltijdpersoneel in dienst te nemen, zijn deze criteria op hen van toepassing, voor zover passend.

Opleiding van gevangenispersoneel

81.1 Voordat het personeel in dienst treedt, moet het een opleiding krijgen in zijn algemene en specifieke taken en moet het slagen voor theoretische en praktische tests.

81.2 Het management zorgt ervoor dat al het personeel gedurende zijn hele loopbaan zijn kennis en professionele capaciteit behoudt en verbetert door het volgen van bijscholings- en ontwikkelingscursussen die met passende tussenpozen worden georganiseerd.

81.3 Personeel dat met specifieke groepen gevangenen gaat werken – vreemdelingen, vrouwen, jongeren of geesteszieke gevangenen, enz. – moet een specifieke opleiding krijgen voor hun gespecialiseerde werk.

81.4 De opleiding van al het personeel omvat onder meer instructie in de internationale en regionale mensenrechteninstrumenten en -normen, met name het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (ETS nr. 5) en het Europees Verdrag ter voorkoming van foltering en onmenselijke of fundamentele vrijheden. Vernederende behandeling of bestraffing (ETS nr. 126), evenals bij de toepassing van de Europese gevangenisregels.

Gevangenisbeheer

82. Personeel wordt op gelijke basis geselecteerd en aangesteld, zonder discriminatie op welke grond dan ook, zoals geslacht, ras, huidskleur, taal, religie, politieke of andere mening, nationale of maatschappelijke afkomst, het behoren tot een nationale minderheid, vermogen, geboorte of andere status .

83. De gevangenisautoriteiten zullen organisatie- en managementsystemen invoeren die:

A. ervoor te zorgen dat gevangenissen volgens consistent hoge normen functioneren en te allen tijde over voldoende personeel beschikken om een veilige omgeving in de gevangenis te handhaven en te voldoen aan de eisen van het nationale en internationale recht, met inbegrip van de bepalingen van deze regels;

B. in staat zijn operationele noodsituaties te weerstaan en zo snel mogelijk terug te keren naar de gewone normen; En

Machine Translated by Google

C. een goede communicatie tussen de gevangenissen en tussen de verschillende personeelscategorieën in de individuele gevangenissen mogelijk maken, en een goede coördinatie van alle afdelingen, zowel binnen als buiten de gevangenis, die diensten verlenen aan gevangenen, in het bijzonder met betrekking tot de verzorging en re-integratie van gevangenen.

84.1 Elke gevangenis heeft een directeur, die voldoende gekwalificeerd is voor die functie vanwege zijn karakter, administratieve bekwaamheid, passende beroepsopleiding en ervaring.

84.2 Bestuurders worden op voltijdse basis benoemd en besteden hun volledige tijd aan hun officiële taken.

84.3 De gevangenisautoriteiten zullen ervoor zorgen dat elke gevangenis te allen tijde onder de volledige leiding staat van de directeur, de adjunct-directeur of een andere bevoegde functionaris.

84.4 Indien een directeur verantwoordelijk is voor meer dan één gevangenis, zal er daarnaast altijd een functionaris zijn die de leiding heeft over elk van deze gevangenissen.

85. Mannen en vrouwen moeten op een evenwichtige manier vertegenwoordigd zijn in het gevangenispersoneel.

86. Er moeten regelingen worden getroffen voor het management om als orgaan overleg te voeren met het personeel over algemene aangelegenheden en vooral over zaken die te maken hebben met hun arbeidsvoorwaarden.

87.1 Er moeten regelingen getroffen worden om de best mogelijke communicatie tussen het management, ander personeel, externe instanties en gevangenen te bevorderen.

87.2 De directeur, het management en de meerderheid van het overige personeel van de gevangenis moeten de taal van het grootste aantal gevangenen kunnen spreken, of een taal die door de meerderheid van hen wordt begrepen.

88. Indien er particulier beheerde gevangenissen bestaan, zijn alle Europese gevangenisregels van toepassing.

Gespecialiseerd personeel

89.1 Het personeel zal voor zover mogelijk bestaan uit een voldoende aantal specialisten, zoals psychiaters, psychologen, maatschappelijk werkers en welzijnswerkers, leraren en instructeurs voor beroepsonderwijs, lichamelijke opvoeding en sport.

89.2 Waar mogelijk moeten geschikte deeltijdwerkers en vrijwilligers worden aangemoedigd om bij te dragen aan activiteiten met gevangenen.

Publiek besef

90.1 De gevangenisautoriteiten zullen het publiek voortdurend informeren over het doel van het gevangenissysteem en het werk dat door het gevangenispersoneel wordt uitgevoerd om een beter publiek begrip van de rol van de gevangenis in de samenleving te bevorderen.

90.2 De gevangenisautoriteiten moeten leden van het publiek aanmoedigen om, indien nodig, vrijwilligerswerk te doen om diensten in de gevangenis te verlenen.

Onderzoek en evaluatie

91. De gevangenisautoriteiten ondersteunen een programma voor onderzoek en evaluatie over het doel van de gevangenis, haar rol in een democratische samenleving en de mate waarin zij haar doel vervult.

Deel VI

Inspectie en monitoring

Inspectie

92. Gevangenissen moeten regelmatig worden geïnspecteerd door een overheidsinstantie om te beoordelen of zij worden beheerd in overeenstemming met de vereisten van het nationale en internationale recht en de bepalingen van deze regels.

Machine Translated by Google

Onafhankelijke monitoring

93.1 Om ervoor te zorgen dat de omstandigheden van detentie en de behandeling van gevangenen voldoen aan de vereisten van het nationale en internationale recht en de bepalingen van deze regels, en dat de rechten en waardigheid van gevangenen te allen tijde worden gerespecteerd, moeten gevangenissen worden gecontroleerd door een aangewezen onafhankelijke instantie. instantie of instanties waarvan de bevindingen openbaar worden gemaakt.

93.2 Dergelijke onafhankelijke toezichthoudende instanties worden gegarandeerd:

A. toegang tot alle gevangenissen en delen van gevangenissen, en tot gevangenisdossiers, inclusief die met betrekking tot verzoeken en klachten, en informatie over de detentieomstandigheden en de behandeling van gevangenen, die zij nodig hebben om hun monitoringactiviteiten uit te voeren;

B. de keuze welke gevangenissen worden bezocht, onder meer door op eigen initiatief onaangekondigde bezoeken af te leggen, en welke gevangenen worden geïnterviewd; En

C. de vrijheid om privé en volledig vertrouwelijke gesprekken te voeren met gevangenen en gevangenispersoneel.

93.3 Geen enkele gevangene, lid van het gevangenispersoneel of enige andere persoon zal aan enige sanctie worden onderworpen voor het verstrekken van informatie aan een onafhankelijk toezichthoudend orgaan.

93.4 Onafhankelijke toezichthoudende instanties zullen worden aangemoedigd om samen te werken met de internationale instanties die wettelijk het recht hebben gevangenissen te bezoeken.

93.5 Onafhankelijke toezichthoudende instanties hebben de bevoegdheid om aanbevelingen te doen aan het gevangenisbestuur en andere bevoegde instanties.

93.6 De nationale autoriteiten of het gevangenisbestuur zullen deze instanties binnen een redelijke termijn informeren over de actie die wordt ondernomen met betrekking tot dergelijke aanbevelingen.

93.7 Monitoringrapporten en de reacties daarop worden openbaar gemaakt.

Deel VII

Onberechte gevangenen

Status als onbeproefde gevangenen

94.1 Voor de toepassing van deze regels zijn niet-berechte gevangenen gevangenen die door een rechterlijke autoriteit in voorlopige hechtenis zijn genomen voorafgaand aan het proces, de veroordeling of het vonnis.

94.2 Een staat kan ervoor kiezen gevangenen die veroordeeld zijn als niet-berechte gevangenen te beschouwen als hun beroep niet definitief is afgehandeld.

Benadering van niet-berechte gevangenen

95.1 Het regime voor niet-berechte gevangenen mag niet worden beïnvloed door de mogelijkheid dat zij in de toekomst voor een strafbaar feit worden veroordeeld.

95.2 De regels in dit deel bieden aanvullende waarborgen voor niet-berechte gevangenen.

95.3 Bij de omgang met niet-berechte gevangenen zullen de gevangenisautoriteiten zich laten leiden door de regels die op alle gevangenen van toepassing zijn en zullen zij niet-berechte gevangenen toestaan deel te nemen aan verschillende activiteiten waarin deze regels voorzien.

Accommodatie

96. Voor zover mogelijk zullen niet-berechte gevangenen de mogelijkheid krijgen om in een enkele cel te worden ondergebracht, tenzij zij baat kunnen hebben bij het delen van hun accommodatie met andere niet-berechte gevangenen of tenzij een rechtbank een specifiek bevel heeft uitgevaardigd over hoe een specifieke, niet-berechte gevangene moet worden ondergebracht.

Machine Translated by Google

Kleding

97,1 Ongeteste gevangenen mogen hun eigen kleding dragen, als deze geschikt is om in de gevangenis te dragen.

97.2 Ongeteste gevangenen die zelf niet over geschikte kleding beschikken, zullen voorzien worden van kleding die niet hetzelfde zal zijn als de uniformen die eventueel door veroordeelde gevangenen worden gedragen.

Juridisch advies

98,1 Niet-berechte gevangenen moeten uitdrukkelijk op de hoogte worden gesteld van hun recht op juridisch advies.

98.2 Alle noodzakelijke faciliteiten zullen worden geboden om niet-beproefde gevangenen te helpen hun verdediging voor te bereiden en hun wettelijke vertegenwoordigers te ontmoeten.

Contact met de buitenwereld

99. Tenzij er sprake is van een specifiek verbod voor een bepaalde periode door een rechterlijke autoriteit bij een individu zaak, onberechte gevangenen:

A. zullen bezoek ontvangen en mogen communiceren met familie en andere personen op dezelfde manier als veroordeelde gevangenen;

B. kan extra bezoek ontvangen en extra toegang hebben tot andere vormen van communicatie; En

C. toegang hebben tot boeken, kranten en andere nieuwsmedia.

Werk

100.1 Ongeteste gevangenen zullen de kans krijgen om te werken, maar er wordt niet van hen verlangd dat ze werken.

100.2 Indien niet-berechte gevangenen ervoor kiezen om te werken, zijn alle bepalingen van Regel 26 op hen van toepassing, inclusief die met betrekking tot beloning.

Toegang tot het regime voor veroordeelde gevangenen

101. Indien een nog niet berechte gevangene verzoekt om het regime voor veroordeelde gevangenen te mogen volgen, zullen de gevangenisautoriteiten voor zover mogelijk aan dit verzoek gehoor geven.

Deel VIII

Veroordeelde gevangenen

Doelstelling van het regime voor veroordeelde gevangenen

102.1 Naast de regels die voor alle gevangenen gelden, zal het regime voor veroordeelde gevangenen zo worden ontworpen dat zij een verantwoordelijk en misdaadvrij leven kunnen leiden.

102.2 Gevangenisstraf is door vrijheidsbeneming een straf op zichzelf en daarom mag het regime voor veroordeelde gevangenen het lijden dat inherent is aan gevangenschap niet verergeren.

Implementatie van het regime voor veroordeelde gevangenen

103.1 Het regime voor veroordeelde gevangenen gaat in zodra iemand tot de gevangenis is toegelaten met de status van veroordeelde gevangene, tenzij het al eerder is ingegaan.

103.2 Zo spoedig mogelijk na de opname worden voor de veroordeelde gevangenen rapporten opgesteld over hun persoonlijke situatie, de voorgestelde strafplannen voor ieder van hen en de strategie ter voorbereiding op hun vrijlating.

103.3 Gevonniste gevangenen worden aangemoedigd om deel te nemen aan het opstellen van hun individuele strafplannen.

Machine Translated by Google

103.4 Dergelijke plannen zullen, voor zover praktisch uitvoerbaar, het volgende omvatten:

A. werk;

B. onderwijs;

C. andere activiteiten; En

D. voorbereiding op vrijlating.

103.5 Maatschappelijk werk, medische en psychologische zorg kunnen ook worden opgenomen in de regimes voor veroordeelde gevangenen.

103.6 Er zal een systeem van gevangenisverlof zijn als integraal onderdeel van het algemene regime voor veroordeelde gevangenen.

103.7 Gedetineerden die hiermee instemmen, kunnen betrokken worden bij een programma van herstelrecht en bij het vergoeden van hun misdrijven.

103.8 Er zal bijzondere aandacht worden besteed aan het bieden van passende strafplannen en regimes voor levenslange gevangenisstraffen en andere langdurig gevangenen.

Organisatorische aspecten van het opsluiten van veroordeelde gevangenen

104.1 Voor zover mogelijk en met inachtneming van de vereisten van Regel 17 zullen afzonderlijke gevangenissen of afzonderlijke afdelingen van een gevangenis worden gebruikt om het beheer van verschillende regimes voor specifieke categorieën gevangenen te vergemakkelijken.

104.2 Er zullen procedures zijn voor het opstellen en regelmatig herzien van individuele strafplannen voor gevangenen na bestudering van passende rapporten, volledig overleg tussen het relevante personeel en met de betrokken gevangenen, die voor zover praktisch mogelijk hierbij betrokken zullen zijn.

104.3 Dergelijke rapporten omvatten altijd rapporten van het personeel dat rechtstreeks leiding geeft aan de betrokken gevangene.

Werk door veroordeelde gevangenen

105.1 Een systematisch werkprogramma zal proberen bij te dragen aan het verwezenlijken van de doelstelling van het regime voor veroordeelde gevangenen.

105.2 Van veroordeelde gevangenen die de normale pensioenleeftijd nog niet hebben bereikt, kan worden verlangd dat zij werken, afhankelijk van hun fysieke en mentale geschiktheid zoals bepaald door de arts.

105.3 Indien veroordeelde gevangenen moeten werken, zullen de omstandigheden voor dergelijk werk in overeenstemming zijn met de normen en controles die van toepassing zijn in de buitengemeenschap.

105.4 Wanneer veroordeelde gevangenen tijdens werkuren deelnemen aan onderwijs- of andere programma's als onderdeel van hun geplande regime, zullen zij worden beloond alsof zij hadden gewerkt.

105.5 In het geval van veroordeelde gevangenen kan een deel van hun beloning of spaargeld uit hun werk worden gebruikt voor hersteldoeleinden, op bevel van een rechtbank of als de betrokken gevangene ermee instemt.

Onderwijs aan veroordeelde gevangenen

106.1 Een systematisch onderwijsprogramma, inclusief vaardigheidstraining, met als doel het algehele opleidingsniveau van gevangenen te verbeteren, evenals hun vooruitzichten op het leiden van een verantwoordelijk en misdaadvrij leven, zal een belangrijk onderdeel zijn van regimes voor veroordeelde gevangenen.

106.2 Alle veroordeelde gevangenen zullen worden aangemoedigd om deel te nemen aan onderwijs- en trainingsprogramma's.

106.3 Educatieve programma's voor veroordeelde gevangenen moeten worden afgestemd op de verwachte duur van hun verblijf in de gevangenis.

Machine Translated by Google

Vrijlating van veroordeelde gevangenen

107.1 Gevonniste gevangenen zullen tijdig vóór hun vrijlating worden bijgestaan door middel van procedures en speciale programma's die hen in staat stellen de overgang te maken van een leven in de gevangenis naar een gezagsgetrouw leven in de gemeenschap.

107.2 In het bijzonder in het geval van gevangenen met langere straffen zullen stappen worden ondernomen om een geleidelijke terugkeer naar het leven in de vrije samenleving te verzekeren.

107.3 Dit doel kan worden bereikt door een programma voorafgaand aan de vrijlating in de gevangenis of door gedeeltelijke of voorwaardelijke vrijlating onder toezicht, gecombineerd met effectieve sociale ondersteuning.

107.4 De gevangenisautoriteiten moeten nauw samenwerken met diensten en instanties die toezicht houden op en assisteren bij vrijgelaten gevangenen om alle veroordeelde gevangenen in staat te stellen zich opnieuw in de gemeenschap te vestigen, in het bijzonder met betrekking tot het gezinsleven en de werkgelegenheid.

107.5 Aan vertegenwoordigers van dergelijke sociale diensten of instanties wordt alle noodzakelijke toegang tot de gevangenis en tot de gevangenen verleend, zodat zij kunnen helpen bij de voorbereidingen voor hun vrijlating en bij het plannen van nazorgprogramma's.

Deel IX

Het bijwerken van de regels

108. De Europese gevangenisregels worden regelmatig bijgewerkt.

COMMITTEE OF MINISTERS
COMITÉ DES MINISTRES

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

MINISTERS' DEPUTIES Recommendations **Rec(2006)2-rev** 1 July 2020

Recommendation Rec(2006)2-rev of the Committee of Ministers to member States on the European Prison Rules[1]

(Adopted by the Committee of Ministers on 11 January 2006,
at the 952nd meeting of the Ministers' Deputies
and revised and amended by the Committee of Ministers on 1 July 2020
at the 1380th meeting of the Ministers' Deputies)

The Committee of Ministers, under the terms of Article 15.*b* of the Statute of the Council of Europe,

Having regard to the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms (ETS No. 5) and the case law of the European Court of Human Rights;

Having regard also to the work carried out by the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment and in particular the standards it has developed in its general reports;

Reiterating that no one shall be deprived of their liberty except as a measure of last resort and in accordance with a procedure prescribed by law;

Stressing that the enforcement of custodial sentences and the treatment of prisoners necessitate taking account of the requirements of safety, security and discipline, while also ensuring prison conditions which do not infringe human dignity and which offer meaningful occupational activities and treatment programmes to inmates, thus preparing them for their reintegration into society;

Considering it important that Council of Europe member States continue to update and observe common principles regarding their prison policy;

Considering, moreover, that the observance of such common principles will enhance international co-operation in this field;

Noting the significant social changes which have influenced important developments in the penal field in Europe in the course of the last two decades;

---

[1] When the recommendation was adopted in 2006, and in application of Article 10.2.*c* of the Rules of Procedure for the meetings of the Ministers' Deputies, the Representative of Denmark reserved the right of his government to comply or not with Rule 43, paragraph 2, of the appendix to the recommendation because it is of the opinion that the requirement that prisoners held under solitary confinement be visited by medical staff on a daily basis raises serious ethical concerns regarding the possible role of such staff in effectively pronouncing prisoners fit for further solitary confinement.
When this revised recommendation was adopted in 2020, and in application of Article 10.2c of the Rules of Procedure for the meetings of the Ministers' Deputies, the Representative of Denmark renewed this reservation and added the following new reservations.
Rule 53A:
The Government of Denmark reserves the right to comply or not with Rule 53A, as the Government of Denmark is of the opinion that effective compliance with Rule 53A raises serious concerns regarding the security and welfare of prison staff and would require considerable resources, especially human resources, which the Danish Prison and Probation Service does not currently have at its disposal.
Rules 60.6.a, 60.6.d and 60.6.e:
The Government of Denmark reserves the right to comply or not with Rules 60.6.a, 60.6.d and 60.6.e. As regards Rule 60.6.a, Danish law does not prohibit the imposition of solitary confinement to certain groups of prisoners. As regards Rules 60.6.d and 60.6.e, Danish law does not prescribe the maximum period for which solitary confinement may be imposed nor does it provide for a recovery period after a period of solitary confinement. Considerations concerning possible amendments to disciplinary rules, including solitary confinement, are currently ongoing.

Endorsing the standards contained in the recommendations of the Committee of Ministers of the Council of Europe to member States which relate to specific aspects of penitentiary policy and practice, and in particular Recommendations Rec(89)12 on education in prison, Rec(93)6 concerning prison and criminological aspects of the control of transmissible diseases including AIDS and related health problems in prison, Rec(97)12 on staff concerned with the implementation of sanctions and measures, Rec(98)7 concerning the ethical and organisational aspects of health care in prison, Rec(99)22 concerning prison overcrowding and prison population inflation, Rec(2003)22 on conditional release (parole), and Rec(2003)23 on the management by prison administrations of life sentence and other long-term prisoners;

Further endorsing the Recommendations of the Committee of Ministers to member States Rec(2006)13 on the use of remand in custody, the conditions in which it takes place and the provision of safeguards against abuse, CM/Rec(2008)11 on the European Rules for juvenile offenders subject to sanctions or measures, CM/Rec(2010)1 on the Council of Europe Probation Rules, CM/Rec(2012)5 on the European Code of Ethics for Prison Staff, CM/Rec(2012)12 concerning foreign prisoners, CM/Rec(2014)3 concerning dangerous offenders, CM/Rec(2014)4 on electronic monitoring, CM/Rec(2017)3 on the European Rules on community sanctions and measures and CM/Rec(2018)5 concerning children with imprisoned parents and the Guidelines for prison and probation services regarding radicalisation and violent extremism (adopted by the Committee of Ministers in 2016);

Bearing in mind the United Nations Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners, as amended in 2015 (the Nelson Mandela Rules), and the 2010 United Nations Rules for the Treatment of Women Prisoners and Non-custodial Measures for Women Offenders (the Bangkok Rules),

Recommends that governments of member States:

- be guided in their legislation, policies and practice by the rules contained in the appendix to this recommendation, which replaces Recommendation Rec(87)3 of the Committee of Ministers on the European Prison Rules;

- ensure that this recommendation and the accompanying commentary to its text are translated and disseminated as widely as possible and more specifically among judicial authorities, prison staff and individual prisoners.

Appendix to Recommendation Rec(2006)2-rev

Part I

Basic principles

1. All persons deprived of their liberty shall be treated with respect for their human rights.

2. Persons deprived of their liberty retain all rights that are not lawfully taken away by the decision sentencing them or remanding them in custody.

3. Restrictions placed on persons deprived of their liberty shall be the minimum necessary and proportionate to the legitimate objective for which they are imposed.

4. Prison conditions that infringe prisoners' human rights are not justified by lack of resources.

5. Life in prison shall approximate as closely as possible the positive aspects of life in the community.

6. All detention shall be managed so as to facilitate the reintegration into free society of persons who have been deprived of their liberty.

7. Co-operation with outside social services and, as far as possible, the involvement of civil society in prison life shall be encouraged.

8. Prison staff carry out an important public service and their recruitment, training and conditions of work shall enable them to maintain high standards in their care of prisoners.

9. All prisons shall be subject to regular inspection and independent monitoring.

Scope and application

10.1 The European Prison Rules apply to persons who have been remanded in custody by a judicial authority or who have been deprived of their liberty following conviction.

10.2 In principle, persons who have been remanded in custody by a judicial authority and persons who are deprived of their liberty following conviction should only be detained in prisons, that is, in institutions reserved for detainees of these two categories.

10.3 The rules also apply to persons:

a. who may be detained for any other reason in a prison; or

b. who have been remanded in custody by a judicial authority or deprived of their liberty following conviction and who may, for any reason, be detained elsewhere.

10.4 All persons who are detained in a prison or who are detained in the manner referred to in paragraph 10.3.*b* are regarded as prisoners for the purpose of these rules.

11.1 Children under the age of 18 years should not be detained in a prison for adults, but in an establishment specially designed for the purpose.

11.2 If children are nevertheless exceptionally held in such a prison, there shall be special regulations that take account of their status and needs.

12.1 Persons who are suffering from mental illness and whose state of mental health is incompatible with detention in a prison should be detained in an establishment specially designed for the purpose.

12.2 If such persons are nevertheless exceptionally held in prison, there shall be special regulations that take account of their status and needs.

13. These rules shall be applied impartially, without discrimination on any ground such as sex, race, colour, language, religion, political or other opinion, national or social origin, association with a national minority, property, birth or other status.

Part II

Conditions of imprisonment

Admission and record-keeping

14. No person shall be admitted to or held in a prison as a prisoner without a valid commitment order, in accordance with national law.

15.1 At admission, the following details shall be recorded immediately concerning each prisoner:

a. information concerning identity;

b. the reasons for commitment and the authority for it;

c. the day and hour of admission;

d. an inventory of personal property that is to be held in safekeeping in accordance with Rule 31;

e. any visible injuries and complaints about prior ill-treatment;

f. subject to the requirements of medical confidentiality, any information about health that is relevant to the physical and mental well-being of the prisoner or others;

g. name and contact details of any person designated by the prisoner to be contacted in case of death, serious injury or illness; and

h. the number of children, their ages and their current primary caregiver.

15.2 At admission, all prisoners shall be given information in accordance with Rule 30.

15.3 Immediately after admission, notification of the detention of the prisoner shall be given in accordance with Rule 24.9.

16. As soon as possible after admission:

a. information about the health of the prisoner on admission shall be supplemented by a medical examination in accordance with Rule 42;

b. the appropriate level of security for the prisoner shall be determined in accordance with Rule 51;

c. the threat to safety that the prisoner poses shall be determined in accordance with Rule 52;

d. the information collected under Rules 15.1.*g* and 15.1.*h* as well as any other available information about the social situation of the prisoner shall be evaluated in order to deal with the immediate personal and welfare needs of the prisoner; and

e. in the case of sentenced prisoners, the necessary steps shall be taken to implement programmes in accordance with Part VIII of these rules.

16A.1. Information recorded at admission and as soon as possible after admission shall be updated and supplemented where appropriate.

16A.2. Information shall be collected for each prisoner relating in particular to:

a. the judicial process;

b. individual sentence plans, the strategy for preparation for their release and release date;

c. behaviour and conduct, including risk to self or others;

d. requests and complaints, unless they are of a confidential nature;

e. the imposition and duration of separation and of disciplinary punishments, including the use of solitary confinement;

f. the use of instruments of restraint, including their nature and duration;

g. intrusive searches, in particular internal physical searches, and searches of cells;

h. any transfers; and

i. their personal property.

16A.3 All information collected at admission and thereafter shall be kept confidential and made available only to those whose professional responsibilities require access to it.

16A.4 Prisoners shall be granted access to their medical and other records, except those restricted under national law for purposes of safety and security and be entitled to receive a copy of such records upon request.

16A.5 National law shall specify what information shall be collected and processed and shall contain detailed rules to ensure that data protection standards are met with regard to such information.

Allocation and accommodation

17.1 Prisoners shall be allocated, as far as possible, to prisons close to their homes or places of social rehabilitation.

17.2 Allocation shall also take into account the requirements of continuing criminal investigations, safety and security, and the need to provide appropriate regimes for all prisoners.

17.3 As far as possible, prisoners shall be consulted about their initial allocation and any subsequent transfer from one prison to another.

18.1 The accommodation provided for prisoners, and in particular all sleeping accommodation, shall respect human dignity and, as far as possible, privacy, and meet the requirements of health and hygiene, due regard being paid to climatic conditions and especially to floor space, cubic content of air, lighting, heating and ventilation.

18.2 In all buildings where prisoners are required to live, work or congregate:

a. the windows shall be large enough to enable the prisoners to read or work by natural light in normal conditions and shall allow the entrance of fresh air except where there is an adequate air conditioning system;

b. artificial light shall satisfy recognised technical standards; and

c. there shall be an alarm system that enables prisoners to contact the staff without delay.

18.3 Specific minimum requirements in respect of the matters referred to in paragraphs 1 and 2 shall be set in national law.

18.4 National law shall provide mechanisms for ensuring that these minimum requirements are not breached by the overcrowding of prisons.

18.5 Prisoners shall normally be accommodated during the night in individual cells except where it is preferable for them to share sleeping accommodation.

18.6 Accommodation shall only be shared if it is suitable for this purpose and shall be occupied by prisoners suitable to associate with each other.

18.7 As far as possible, prisoners shall be given a choice before being required to share sleeping accommodation.

18.8 In deciding to accommodate prisoners in particular prisons or in particular sections of a prison due account shall be taken of the need to detain:

a. untried prisoners separately from sentenced prisoners;

b. male prisoners separately from females; and

c. young adult prisoners separately from older prisoners.

18.9 Exceptions can be made to the requirements for separate detention in terms of paragraph 18.8 in order to allow prisoners to participate jointly in organised activities, but these groups shall always be separated at night unless they consent to be detained together and the prison authorities judge that it would be in the best interest of all the prisoners concerned.

18.10 Accommodation of all prisoners shall be in conditions with the least restrictive security arrangements compatible with the risk of their escaping or harming themselves or others.

Hygiene

19.1 All parts of every prison shall be properly maintained and kept clean at all times.

19.2 When prisoners are admitted to prison, the cells or other accommodation to which they are allocated shall be clean.

19.3 Prisoners shall have ready access to sanitary facilities that are hygienic and respect privacy.

19.4 Adequate facilities shall be provided so that every prisoner may have a bath or shower, at a temperature suitable to the climate, if possible daily but at least twice a week (or more frequently if necessary) in the interest of general hygiene.

19.5 Prisoners shall keep their persons, clothing and sleeping accommodation clean and tidy.

19.6 The prison authorities shall provide them with the means for doing so including toiletries and general cleaning implements and materials.

19.7 Special provision shall be made for the sanitary needs of women.

Clothing and bedding

20.1 Prisoners who do not have adequate clothing of their own shall be provided with clothing suitable for the climate.

20.2 Such clothing shall not be degrading or humiliating.

20.3 All clothing shall be maintained in good condition and replaced when necessary.

20.4 Prisoners who obtain permission to go outside prison shall not be required to wear clothing that identifies them as prisoners.

21. Every prisoner shall be provided with a separate bed and separate and appropriate bedding, which shall be kept in good order and changed often enough to ensure its cleanliness.

Nutrition

22.1 Prisoners shall be provided with a nutritious diet that takes into account their age, health, physical condition, religion, culture and the nature of their work.

22.2 The requirements of a nutritious diet, including its minimum energy and protein content, shall be prescribed in national law.

22.3 Food shall be prepared and served hygienically.

22.4 There shall be three meals a day with reasonable intervals between them.

22.5 Clean drinking water shall be available to prisoners at all times.

22.6 The medical practitioner or a qualified nurse shall order a change in diet for a particular prisoner when it is needed on medical grounds.

Legal advice

23.1 All prisoners are entitled to legal advice, and the prison authorities shall provide them with reasonable facilities for gaining access to such advice.

23.2 Prisoners may consult on any legal matter with a legal adviser of their own choice and at their own expense.

23.3 Where there is a recognised scheme of free legal aid, the authorities shall bring it to the attention of all prisoners.

23.4 Consultations and other communications, including correspondence about legal matters between prisoners and their legal advisers, shall be confidential.

23.5 A judicial authority may, in exceptional circumstances, authorise restrictions on such confidentiality to prevent serious crime or major breaches of prison safety and security.

23.6 Prisoners shall have access to, or be allowed to keep in their possession, documents relating to their legal proceedings.

Contact with the outside world

24.1 Prisoners shall be allowed to communicate as often as possible – by letter, telephone or other forms of communication – with their families, other persons and representatives of outside organisations, and to receive visits from these persons.

24.2 Communication and visits may be subject to restrictions and monitoring necessary for the requirements of continuing criminal investigations, maintenance of good order, safety and security, prevention of criminal offences and protection of victims of crime, but such restrictions, including specific restrictions ordered by a judicial authority, shall nevertheless allow an acceptable minimum level of contact.

24.3 National law shall specify national and international bodies and officials with whom communication by prisoners shall not be restricted.

24.4 The arrangements for visits shall be such as to allow prisoners to maintain and develop family relationships in as normal a manner as possible.

24.5 Prison authorities shall assist prisoners in maintaining adequate contact with the outside world and provide them with the appropriate welfare support to do so.

24.6 Any information received of the death or serious illness of any near relative shall be promptly communicated to the prisoner.

24.7 Whenever circumstances allow, the prisoner should be authorised to leave prison either under escort or alone in order to visit a sick relative, attend a funeral or for other humanitarian reasons.

24.8 Prisoners shall be allowed to inform their families immediately of their imprisonment, their transfer to another institution and of any serious illness or injury they may suffer.

24.9 Upon the admission of a prisoner to prison, the death or serious illness of, or serious injury to a prisoner, or the transfer of a prisoner to a hospital, the authorities shall, unless the prisoner has requested them not to do so, immediately inform the spouse or partner of the prisoner or, if the prisoner is single, the nearest relative and any other person previously designated by the prisoner.

24.10 Prisoners shall be allowed to keep themselves informed regularly of public affairs by subscribing to and reading newspapers, periodicals and other publications and by listening to radio or television transmissions unless there is a specific prohibition for a specified period by a judicial authority in an individual case.

24.11 Prison authorities shall ensure that prisoners are able to participate in elections, referenda and in other aspects of public life, in so far as their right to do so is not restricted by national law.

24.12 Prisoners shall be allowed to communicate with the media unless there are compelling reasons to forbid this for the maintenance of safety and security, in the public interest or in order to protect the integrity of victims, other prisoners or staff.

Prison regime

25.1 The regime provided for all prisoners shall offer a balanced programme of activities.

25.2 This regime shall allow all prisoners to spend as many hours a day outside their cells as are necessary for an adequate level of human and social interaction.

25.3 This regime shall also provide for the welfare needs of prisoners.

25.4 Particular attention shall be paid to the needs of prisoners who have experienced physical, mental or sexual abuse.

Work

26.1 Prison work shall be approached as a positive element of the prison regime and shall never be used as a punishment.

26.2 Prison authorities shall strive to provide sufficient work of a useful nature.

26.3 As far as possible, the work provided shall be such as will maintain or increase prisoners' ability to earn a living after release.

26.4 In conformity with Rule 13, there shall be no discrimination on the basis of gender in the type of work provided.

26.5 Work that encompasses vocational training shall be provided for prisoners able to benefit from it and especially for young prisoners.

26.6 Prisoners may choose the type of employment in which they wish to participate, within the limits of what is available, proper vocational selection and the requirements of good order and discipline.

26.7 The organisation and methods of work in the institutions shall resemble as closely as possible those of similar work in the community in order to prepare prisoners for the conditions of normal occupational life.

26.8 Although the pursuit of financial profit from industries in the institutions can be valuable in raising standards and improving the quality and relevance of training, the interests of the prisoners should not be subordinated to that purpose.

26.9 Work for prisoners shall be provided by the prison authorities, either on their own or in co-operation with private contractors, inside or outside prison.

26.10 In all instances, there shall be equitable remuneration for the work of prisoners.

26.11 Prisoners shall be allowed to spend at least a part of their earnings on approved articles for their own use and to allocate a part of their earnings to their families.

26.12 Prisoners may be encouraged to save part of their earnings, which shall be handed over to them on release or used for other approved purposes.

26.13 Health and safety precautions for prisoners shall protect them adequately and shall not be less rigorous than those that apply to workers outside.

26.14 Provision shall be made to indemnify prisoners against industrial injury, including occupational disease, on terms not less favourable than those extended by national law to workers outside.

26.15 The maximum daily and weekly working hours of the prisoners shall be fixed in conformity with local rules or custom regulating the employment of free workers.

26.16 Prisoners shall have at least one rest day a week and sufficient time for education and other activities.

26.17 As far as possible, prisoners who work shall be included in national social security systems.

Exercise and recreation

27.1 Every prisoner shall be provided with the opportunity of at least one hour of exercise every day in the open air, if the weather permits.

27.2 When the weather is inclement, alternative arrangements shall be made to allow prisoners to exercise.

27.3 Properly organised activities to promote physical fitness and provide for adequate exercise and recreational opportunities shall form an integral part of prison regimes.

27.4 Prison authorities shall facilitate such activities by providing appropriate installations and equipment.

27.5 Prison authorities shall make arrangements to organise special activities for those prisoners who need them.

27.6 Recreational opportunities, which include sport, games, cultural activities, hobbies and other leisure pursuits, shall be provided and, as far as possible, prisoners shall be allowed to organise them.

27.7 Prisoners shall be allowed to associate with each other during exercise and in order to take part in recreational activities.

Education

28.1 Every prison shall seek to provide all prisoners with access to educational programmes which are as comprehensive as possible and which meet their individual needs while taking into account their aspirations.

28.2 Priority shall be given to prisoners with literacy and numeracy needs and those who lack basic or vocational education.

28.3 Particular attention shall be paid to the education of young prisoners and those with special needs.

28.4 Education shall have no less a status than work within the prison regime and prisoners shall not be disadvantaged financially or otherwise by taking part in education.

28.5 Every institution shall have a library for the use of all prisoners, adequately stocked with a wide range of both recreational and educational resources, books and other media.

28.6 Wherever possible, the prison library should be organised in co-operation with community library services.

28.7 As far as practicable, the education of prisoners shall:

a. be integrated with the educational and vocational training system of the country so that after their release they may continue their education and vocational training without difficulty; and

b. take place under the auspices of external educational institutions.

Freedom of thought, conscience and religion

29.1 Prisoners' freedom of thought, conscience and religion shall be respected.

29.2 The prison regime shall be organised so far as is practicable to allow prisoners to practise their religion and follow their beliefs, to attend services or meetings led by approved representatives of such religion or beliefs, to receive visits in private from such representatives of their religion or beliefs and to have in their possession books or literature relating to their religion or beliefs.

29.3 Prisoners may not be compelled to practise a religion or belief, to attend religious services or meetings, to take part in religious practices or to accept a visit from a representative of any religion or belief.

Information

30.1 At admission, and as often as necessary afterwards, all prisoners shall be informed in writing and orally in a language they understand of the regulations governing prison discipline and of their rights and duties in prison.

30.2 Prisoners shall be allowed to keep in their possession a written version of the information they are given.

30.3 Prisoners shall be informed about any legal proceedings in which they are involved and, if they are sentenced, the time to be served and the possibilities of early release.

Prisoners' property

31.1 All property that prisoners are not allowed to retain under the rules governing the prison shall be placed in safe custody on admission to the institution.

31.2 A prisoner whose property is taken into safe custody shall sign an inventory of the property.

31.3 Steps shall be taken to keep such property in good condition.

31.4 If it has been found necessary to destroy any such property, this shall be recorded and the prisoner informed.

31.5 Prisoners shall, subject to the requirements of hygiene, good order and security, be entitled to purchase or otherwise obtain goods, including food and drink for their personal use, at prices that are not abnormally higher than those in free society.

31.6 If a prisoner brings in any medicines, the medical practitioner shall decide what use shall be made of them.

31.7 Where prisoners are allowed to keep possession of their property, the prison authorities shall take steps to assist in its safekeeping.

Transfer of prisoners

32.1 While prisoners are being moved to or from a prison, or to other places such as court or hospital, they shall be exposed to public view as little as possible and proper safeguards shall be adopted to ensure their anonymity.

32.2 The transport of prisoners in conveyances with inadequate ventilation or light, or which would subject them in any way to unnecessary physical hardship or indignity, shall be prohibited.

32.3 The transport of prisoners shall be carried out at the expense and under the direction of the public authorities.

Release of prisoners

33.1 All prisoners shall be released without delay when their commitment orders expire, or when a court or other authority orders their release.

33.2 The date and time of the release shall be recorded.

33.3 All prisoners shall have the benefit of arrangements designed to assist them in returning to free society after release.

33.4 On the release of a prisoner, all articles and money belonging to the prisoner that were taken into safe custody shall be returned except insofar as there have been authorised withdrawals of money or the authorised sending of any such property out of the institution, or it has been found necessary to destroy any article on hygienic grounds.

33.5 The prisoner shall sign a receipt for the property returned.

33.6 When release is pre-arranged, the prisoner shall be offered a medical examination in accordance with Rule 42 as close as possible to the time of release.

33.7 Steps must be taken to ensure that on release prisoners are provided, as necessary, with appropriate documents and identification papers, and assisted in finding suitable accommodation and work.

33.8 Released prisoners shall also be provided with immediate means of subsistence, be suitably and adequately clothed with regard to the climate and season, and have sufficient means to reach their destination.

Women

34.1 Specific gender-sensitive policies shall be developed and positive measures shall be taken to meet the distinctive needs of women prisoners in the application of these rules.

34.2 In addition to the specific provisions in these rules dealing with women prisoners, the authorities shall pay particular attention to the requirements of women**,** such as their physical, vocational, social and psychological needs, as well as caregiving responsibilities, when making decisions that affect any aspect of their detention.

34.3 Particular efforts shall be made to protect women prisoners from physical, mental or sexual abuse and give access to specialised services for women prisoners who have needs as referred to in Rule 25.4, including being informed of their right to seek recourse from judicial authorities, legal assistance, psychological support or counselling, and appropriate medical advice.

34.4 Arrangements shall always be made for prisoners to give birth outside prison. Where, nevertheless, a child is born in prison, the authorities shall provide all necessary support and facilities, including special accommodation.

Detained children

35.1 Where, exceptionally, children under the age of 18 years are detained in a prison for adults, the authorities shall ensure that, in addition to the services available to all prisoners, prisoners who are children have access to the social, psychological and educational services, religious care and recreational programmes, or equivalents to them, that are available to children in the community.

35.2 Every prisoner who is a child and is subject to compulsory education shall have access to such education.

35.3 Additional assistance shall be provided to children who are released from prison.

35.4 Where children are detained in a prison, they shall be kept in a part of the prison that is separate from that used by adults unless it is considered that this is against the best interests of the child.

Infants

36.1 Infants may stay in prison with a parent only when it is in the best interest of the infants concerned. They shall not be treated as prisoners.

36.2 Where such infants are allowed to stay in prison with a parent, special provision shall be made for a nursery, staffed by qualified persons, where the infants shall be placed when the parent is involved in activities where the infant cannot be present.

36.3 Special accommodation shall be set aside to protect the welfare of such infants.

Foreign nationals

37.1 Positive measures shall be taken to meet the distinctive needs of prisoners who are foreign nationals.

37.2 Special attention shall be paid to the maintenance and development of the relationships of prisoners who are foreign nationals with the outside world, including regular contacts with family and friends, probation and community agencies and volunteers, and, subject to the prisoners’ consent, diplomatic or consular representatives.

37.3 Prisoners, who are foreign nationals, shall be informed, without delay and in a language they understand, of their right to request contact and be allowed reasonable facilities to communicate with the diplomatic or consular representative of their State.

37.4 Prisoners who are nationals of States without diplomatic or consular representation in the country, as well as refugees or stateless persons, shall be allowed similar facilities to communicate with the diplomatic representative of the State which takes charge of their interests or the national or international authority whose task it is to serve the interests of such persons.

37.5 In the interests of foreign nationals in prison who may have special needs, prison authorities shall co-operate fully with diplomatic or consular officials representing prisoners.

37.6 Specific information about legal assistance shall be provided to prisoners who are foreign nationals in a language they understand.

37.7 Prisoners who are foreign nationals shall be informed in a language they understand of the possibility of requesting that the execution of their sentence be transferred to another country.

37.8 Sentenced foreign prisoners shall be entitled, as with all other prisoners, to full consideration for early release as soon as they are eligible.

Ethnic or linguistic minorities

38.1 Special arrangements shall be made to meet the needs of prisoners who belong to ethnic or linguistic minorities.

38.2 As far as practicable, the cultural practices of different groups shall be allowed to continue in prison.

38.3 Linguistic needs shall be met by using competent interpreters and by providing written material in the range of languages used in a particular prison.

Part III

Health

Health care

39. Prison authorities shall safeguard the health of all prisoners in their care.

Organisation of prison health care

40.1 Medical services in prison shall be organised in close relation with the general health administration of the community or nation.

40.2 Health policy in prisons shall be integrated into, and compatible with, national health policy.

40.3 Prisoners shall have access to the health services available in the country without discrimination on the grounds of their legal situation.

40.4 Medical services in prison shall seek to detect and treat physical or mental illnesses or defects from which prisoners may suffer.

40.5 All necessary medical, surgical and psychiatric services, including those available in the community, shall be provided to the prisoner for that purpose.

Medical and health care personnel

41.1 Every prison shall have the services of at least one qualified general medical practitioner.

41.2 Arrangements shall be made to ensure at all times that a qualified medical practitioner is available without delay in cases of urgency.

41.3 Where prisons do not have a full-time medical practitioner, a part-time medical practitioner shall visit regularly.

41.4 Every prison shall have personnel suitably trained in health care.

41.5 The services of qualified dentists and opticians shall be available to every prisoner.

Duties of the medical practitioner

42.1 The medical practitioner or a qualified nurse reporting to such a medical practitioner shall see every prisoner as soon as possible after admission and shall examine them unless this is obviously unnecessary.

42.2 The medical practitioner or a qualified nurse reporting to such a medical practitioner shall examine the prisoner, if requested, at release and shall otherwise examine prisoners whenever necessary.

42.3 When examining a prisoner, the medical practitioner or a qualified nurse reporting to such a medical practitioner shall pay particular attention to:

a. observing the normal rules of medical confidentiality;

b. diagnosing physical or mental illness and taking all measures necessary for its treatment and for the continuation of existing medical treatment;

c. recording and reporting to the relevant authorities any sign or indication that prisoners may have been treated violently;

d. dealing with withdrawal symptoms resulting from the use of drugs, medication or alcohol;

e. identifying any psychological or other stress brought on by the fact of deprivation of liberty;

f. isolating prisoners suspected of infectious or contagious conditions for the period of infection and providing them with proper treatment;

g. ensuring that prisoners carrying the HIV virus are not isolated for that reason alone;

h. noting physical or mental defects that might impede resettlement after release;

i. determining the fitness of each prisoner to work and to exercise; and

j. making arrangements with community agencies for the continuation of any necessary medical and psychiatric treatment after release, if prisoners give their consent to such arrangements.

43.1 The medical practitioner shall have oversight of the care of the physical and mental health of the prisoners and shall see, under the conditions and with a frequency consistent with health care standards in the community, all sick prisoners, all who report illness or injury, and any prisoner to whom attention is specially directed.

43.2 The medical practitioner or a qualified nurse reporting to such a medical practitioner shall pay particular attention to the health of prisoners held under conditions of solitary confinement, shall visit such prisoners daily and shall provide them with prompt medical assistance and treatment at the request of such prisoners or the prison staff.

43.3 The medical practitioner shall report to the director whenever it is considered that a prisoner's physical or mental health is being put seriously at risk by continued imprisonment or by any condition of imprisonment, including conditions of solitary confinement.

44. The medical practitioner or other competent authority shall regularly inspect, collect information by other means if appropriate and advise the director upon:

a. the quantity, quality, preparation and serving of food and water;

b. the hygiene and cleanliness of the institution and prisoners;

c. the sanitation, heating, lighting and ventilation of the institution; and

d. the suitability and cleanliness of the prisoners' clothing and bedding.

45.1 The director shall consider the reports and advice that the medical practitioner or other competent authority submits according to Rules 43 and 44 and, when in agreement with the recommendations made, shall take immediate steps to implement them.

45.2 If the recommendations of the medical practitioner are not within the director's competence or if the director does not agree with them, the director shall immediately submit the advice of the medical practitioner and a personal report to higher authority.

Health care provision

46.1 Sick prisoners who require specialist treatment shall be transferred to specialised institutions or to civil hospitals, when such treatment is not available in prison.

46.2 Where a prison service has its own hospital facilities, they shall be adequately staffed and equipped to provide the prisoners referred to them with appropriate care and treatment.

Mental health

47.1 Specialised prisons or sections under medical control shall be available for the observation and treatment of prisoners suffering from mental disorder or abnormality who do not necessarily fall under the provisions of Rule 12.

47.2 The prison medical service shall provide for the psychiatric treatment of all prisoners who are in need of such treatment and pay special attention to suicide prevention.

Other matters

48.1 Prisoners shall not be subjected to any experiments without their consent.

48.2 Experiments involving prisoners that may result in physical injury, mental distress or other damage to health shall be prohibited.

Part IV

Good order

General approach to good order

49. Good order in prison shall be maintained by taking into account the requirements of security, safety and discipline, while also providing prisoners with living conditions which respect human dignity and offering them a full programme of activities in accordance with Rule 25.

50. Subject to the needs of good order, safety and security, prisoners shall be allowed to discuss matters relating to the general conditions of imprisonment and shall be encouraged to communicate with the prison authorities about these matters.

Security

51.1 The security measures applied to individual prisoners shall be the minimum necessary to achieve their secure custody.

51.2 The security which is provided by physical barriers and other technical means shall be complemented by the dynamic security provided by an alert staff who know the prisoners under their control.

51.3 As soon as possible after admission, prisoners shall be assessed to determine:

a. the risk that they would present to the community if they were to escape;

b. the risk that they will try to escape either on their own or with external assistance.

51.4 Each prisoner shall then be held in security conditions appropriate to these levels of risk.

51.5 The level of security necessary shall be reviewed at regular intervals throughout a person's imprisonment.

Safety

52.1 As soon as possible after admission, prisoners shall be assessed to determine whether they pose a safety risk to other prisoners, prison staff or other persons working in or visiting prison, or whether they are likely to harm themselves.

52.2 Procedures shall be in place to ensure the safety of prisoners, prison staff and all visitors and to reduce to a minimum the risk of violence and other events that might threaten safety.

52.3 Every possible effort shall be made to allow all prisoners to take part fully in daily activities in safety.

52.4 It shall be possible for prisoners to contact staff at all times, including during the night.

52.5 National health and safety laws shall be observed in prisons.

Special high security or safety measures

53.1 Special high security or safety measures go beyond those referred to in Rules 51 and 52 and are measures imposed on prisoners who pose a particular threat to security or safety.

53.2 Such measures shall only be applied in exceptional circumstances and only for as long as security or safety cannot be maintained by less restrictive means.

53.3 Such measures may include the separation of a prisoner from other prisoners. Such separation shall be subject to the requirements of this rule and, additionally, of Rule 53A.

53.4 The nature of any such measures, their duration and the grounds on which they may be applied, as well as the procedures to be followed in imposing and implementing them, shall be determined by national law.

53.5 The application of such a measure shall be approved by the competent authority for a specified period of time and a copy of the written decision shall be provided to the prisoner along with information on how to challenge the measure.

53.6 Any decision to extend the approved duration of such a measure shall be subject to a new approval by the competent authority and a copy of the written decision shall be provided to the prisoner along with information on how to challenge the measure.

53.7 Such measures shall be applied to individuals and not to groups of prisoners.

53.8 Such measures shall only be based on the current risk that a prisoner poses, shall be proportionate to that risk and shall not entail more restrictions than are necessary to counter that risk.

53.9 Any prisoner subjected to such measures shall have a right of complaint in the terms set out in Rule 70.

Separation

53A The following provisions apply to the separation of a prisoner from other prisoners as a special high security or safety measure:

a. prisoners who are separated shall be offered at least two hours of meaningful human contact a day;

b. the decision on separation shall take into account the state of health of the prisoners concerned and any disabilities they may have which may render them more vulnerable to the adverse effects of separation;

c. separation shall be used for the shortest period necessary to achieve its objectives and shall be regularly reviewed in line with these objectives;

d. prisoners who are separated shall not be subject to further restrictions beyond those necessary for meeting the stated purpose of such separation;

e. cells used for separation shall meet the minimum standards applicable in these rules to other accommodation for prisoners;

f. the longer a prisoner is separated from other prisoners, the more steps shall be taken to mitigate the negative effects of their separation by maximising their contact with others and by providing them with facilities and activities;

g. prisoners who are separated shall be provided, as a minimum, with reading materials and the opportunity to exercise for one hour per day, as specified for prisoners in Rules 27.1 and 27.2;

h. prisoners who are separated shall be visited daily, including by the director of the prison or by a member of staff acting on behalf of the director of the prison;

i. when separation is adversely affecting a prisoner's physical or mental health, action shall be taken to suspend it or to replace it with a less restrictive measure;

j. any prisoner who is separated shall have a right of complaint in the terms set out in Rule 70.

Searching and controls

54.1 There shall be detailed procedures which staff have to follow when searching:

a. all places where prisoners live, work and congregate;

b. prisoners;

c. visitors and their possessions; and

d. staff.

54.2 The situations in which such searches are necessary and their nature shall be defined by national law.

54.3 Staff shall be trained to carry out these searches in such a way as to detect and prevent any attempt to escape or to hide contraband, while at the same time respecting the dignity of those being searched and their personal possessions.

54.4 Persons being searched shall not be humiliated by the searching process.

54.5 Persons shall only be searched by staff of the same gender.

54.6 There shall be no internal physical searches of prisoners' bodies by prison staff.

54.7 An intimate examination related to a search may be conducted by a medical practitioner only.

54.8 Prisoners shall be present when their personal property is being searched unless investigating techniques or the potential threat to staff prohibit this.

54.9 The obligation to protect security and safety shall be balanced against the privacy of visitors.

54.10 Procedures for controlling professional visitors, such as legal representatives, social workers and medical practitioners, etc., shall be the subject of consultation with their professional bodies to ensure a balance between security and safety, and the right of confidential professional access.

Criminal acts

55. An alleged criminal act committed in a prison shall be investigated in the same way as it would be in free society and shall be dealt with in accordance with national law.

Discipline and punishment

56.1 Disciplinary procedures shall be mechanisms of last resort.

56.2 Whenever possible, prison authorities shall use mechanisms of restoration and mediation to resolve disputes with and among prisoners.

57.1 Only conduct likely to constitute a threat to good order, safety or security may be defined as a disciplinary offence.

57.2 National law shall determine:

a. the acts or omissions by prisoners that constitute disciplinary offences;

b. the procedures to be followed at disciplinary hearings;

c. the types and duration of punishment that may be imposed;

d. the authority competent to impose such punishment; and

e. access to and the authority of the appellate process.

58. Any allegation of infringement of the disciplinary rules by a prisoner shall be reported promptly to the competent authority, which shall investigate it without undue delay.

59. Prisoners charged with disciplinary offences shall:

a. be informed promptly, in a language which they understand and in detail, of the nature of the accusations against them;

b. have adequate time and facilities for the preparation of their defence;

c. be allowed to defend themselves in person or through legal assistance when the interests of justice so require;

d. be allowed to request the attendance of witnesses and to examine them or to have them examined on their behalf; and

e. have the free assistance of an interpreter if they cannot understand or speak the language used at the hearing.

60.1 Any punishment imposed after conviction of a disciplinary offence shall be in accordance with national law.

60.2 The severity of any punishment shall be proportionate to the offence.

60.3 Collective punishments and corporal punishment, punishment by placing in a dark cell and all other forms of inhuman or degrading punishment shall be prohibited.

60.4 Punishment shall not include a total prohibition on family contact.

60.5 Instruments of restraint shall never be applied as a punishment.

60.6.*a* Solitary confinement, that is the confinement of a prisoner for more than 22 hours a day without meaningful human contact, shall never be imposed on children, pregnant women, breastfeeding mothers or parents with infants in prison.

60.6.*b* The decision on solitary confinement shall take into account the current state of health of the prisoner concerned. Solitary confinement shall not be imposed on prisoners with mental or physical disabilities when their condition would be exacerbated by it. Where solitary confinement has been imposed, its execution shall be terminated or suspended if the prisoner's mental or physical condition has deteriorated.

60.6.*c* Solitary confinement shall not be imposed as a disciplinary punishment, other than in exceptional cases and then for a specified period, which shall be as short as possible and shall never amount to torture or inhuman or degrading treatment or punishment.

60.6.*d* The maximum period for which solitary confinement may be imposed shall be set in national law.

60.6.*e* Where a punishment of solitary confinement is imposed for a new disciplinary offence on a prisoner who has already spent the maximum period in solitary confinement, such a punishment shall not be implemented without first allowing the prisoner to recover from the adverse effects of the previous period of solitary confinement.

60.6.*f* Prisoners who are in solitary confinement shall be visited daily, including by the director of the prison or by a member of staff acting on behalf of the director of the prison.

61. A prisoner who is found guilty of a disciplinary offence shall be able to appeal to a competent and independent higher authority.

62. No prisoner shall be employed or given authority in the prison in any disciplinary capacity.

Double jeopardy

63. A prisoner shall never be punished twice for the same act or conduct.

Use of force

64.1 Prison staff shall not use force against prisoners except in self-defence, in cases of attempted escape, or active or passive physical resistance to a lawful order, and always as a last resort.

64.2 The amount of force used shall be the minimum necessary and shall be imposed for the shortest necessary time.

65. There shall be detailed procedures about the use of force including stipulations about:

a. the various types of force that may be used;

b. the circumstances in which each type of force may be used;

c. the members of staff who are entitled to use different types of force;

d. the level of authority required before any force is used; and

e. the reports that must be completed once force has been used.

66. Staff who deal directly with prisoners shall be trained in techniques that enable the minimal use of force in the restraint of prisoners who are aggressive.

67.1 Staff of other law-enforcement agencies shall only be involved in dealing with prisoners inside prisons in exceptional circumstances.

67.2 There shall be a formal agreement between the prison authorities and any such other law-enforcement agencies unless the relationship is already regulated by domestic law.

67.3 Such agreement shall stipulate:

a. the circumstances in which members of other law-enforcement agencies may enter a prison to deal with any conflict;

b. the extent of the authority which such other law-enforcement agencies shall have while they are in the prison and their relationship with the director of the prison;

c. the various types of force that members of such agencies may use;

d. the circumstances in which each type of force may be used;

e. the level of authority required before any force is used; and

f. the reports that must be completed once force has been used.

Instruments of restraint

68.1 Instruments of restraint shall only be used when authorised by law and may only be imposed when no lesser form of control would be effective to address the risks posed by a prisoner.

68.2 The method of restraint shall be the least intrusive that is necessary and reasonably available to control the prisoner’s movement, based on the level and nature of the risks posed.

68.3 Instruments of restraint shall be used only for the period required and shall be removed as soon as the risks posed by unrestricted movement are no longer present.

68.4 Handcuffs, restraint jackets and other body restraints shall not be used except:

a. if necessary, as a precaution against escape during a transfer, provided that they shall be removed when the prisoner appears before a judicial or administrative authority unless that authority decides otherwise; or

b. by order of the director, if other methods of control fail, in order to protect a prisoner from self-injury, prevent injury to others or serious damage to property, provided that in such instances the director shall immediately inform the medical practitioner and report to the higher prison authority.

68.5 The manner of use of instruments of restraint shall be specified in national law.

68.6 The use of chains, irons and other instruments of restraint which are inherently degrading shall be prohibited.

68.7 Instruments of restraint shall never be used on women during labour, during childbirth or immediately after childbirth.

68.8 The use of instruments of restraint shall be properly recorded in a register.

Weapons

69.1 Except in an operational emergency, prison staff shall not carry lethal weapons within the prison perimeter.

69.2 The open carrying of other weapons, including batons, by persons in contact with prisoners shall be prohibited within the prison perimeter unless they are required for safety and security in order to deal with a particular incident.

69.3 Staff shall not be provided with weapons unless they have been trained in their use.

Requests and complaints

70.1 Prisoners shall have ample opportunity to make requests or complaints, without censorship as to the substance, to the director of the prison or other authority within the prison system and to a judicial or other independent authority with reviewing and remedial power.

70.2 If an informal alternative method of resolving a request or complaint seems appropriate, this should be tried first.

70.3 When complaints are made regarding ill-treatment or other serious human rights violations, informal methods shall not be considered.

70.4 Practical information about request and complaint procedures shall be communicated effectively to all prisoners.

70.5 Complaints relating to death or ill-treatment in prison shall be dealt with without delay and shall result in an effective investigation in accordance with Rule 55.

70.6 All requests and complaints shall be dealt with as soon as possible and through a process that ensures, to the maximum possible extent, the prisoners' effective participation.

70.7 If a request or a complaint is rejected, reasons shall be provided to the prisoner without delay and, if the decision was made by the director or other authority within the prison system, the prisoner shall have the right to appeal to a judicial or other independent authority with reviewing and remedial power.

70.8 Measures shall be in place to ensure that prisoners can make requests or complaints confidentially, if they choose to do so.

70.9 Prisoners shall not be exposed to any sanction, retaliation, intimidation, reprisals or other negative consequences as a result of having submitted a request or complaint.

70.10 Prisoners may make a request or complaint personally or through a legal representative and are entitled to seek legal advice about complaints and appeal procedures and to legal assistance when the interests of justice require.

70.11 No complaint by a legal representative or organisation concerned with the welfare of prisoners may be brought on behalf of a prisoner if the prisoner concerned does not consent to it being brought.

70.12 The competent authority shall take into account any written complaints from relatives of a prisoner or any other person or organisation concerned with the welfare of prisoners.

70.13 The relevant prison authority shall keep a record of requests and complaints made, with due consideration to the principles of confidentiality and safety.

Part V

Management and staff

Prison work as a public service

71. Prisons shall be the responsibility of public authorities separate from military, police or criminal investigation services.

72.1 Prisons shall be managed within an ethical context which recognises the obligation to treat all prisoners with humanity and with respect for the inherent dignity of the human person.

72.2 Staff shall manifest a clear sense of purpose of the prison system. Management shall provide leadership on how the purpose shall best be achieved.

72.3 The duties of staff go beyond those required of mere guards and shall take account of the need to facilitate the reintegration of prisoners into society after their sentence has been completed through a programme of positive care and assistance.

72.4 Staff shall operate to high professional and personal standards.

73. Prison authorities shall give high priority to observance of the rules concerning staff.

74. Particular attention shall be paid to the management of the relationship between first line prison staff and the prisoners under their care.

75. Staff shall at all times conduct themselves and perform their duties in such a manner as to influence the prisoners by good example and to command their respect.

Selection of prison staff

76. Staff shall be carefully selected, properly trained, both at the outset and on a continuing basis, paid as professional workers and have a status that civil society can respect.

77. When selecting new staff, the prison authorities shall place great emphasis on the need for integrity, humanity, professional capacity and personal suitability for the complex work that they will be required to do.

78. Professional prison staff shall normally be appointed on a permanent basis and have public service status with security of employment, subject only to good conduct, efficiency, good physical and mental health and an adequate standard of education.

79.1 Salaries shall be adequate to attract and retain suitable staff.

79.2 Benefits and conditions of employment shall reflect the exacting nature of the work as part of a law-enforcement agency.

80. Whenever it is necessary to employ part-time staff, these criteria shall apply to them as far as that is appropriate.

Training of prison staff

81.1 Before entering into duty, staff shall be given a course of training in their general and specific duties and be required to pass theoretical and practical tests.

81.2 Management shall ensure that, throughout their career, all staff maintain and improve their knowledge and professional capacity by attending courses of in-service training and development to be organised at suitable intervals.

81.3 Staff who are to work with specific groups of prisoners – foreign nationals, women, juveniles or mentally ill prisoners, etc. – shall be given specific training for their specialised work.

81.4 The training of all staff shall include instruction in the international and regional human rights instruments and standards, especially the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms (ETS No. 5) and the European Convention for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (ETS No. 126), as well as in the application of the European Prison Rules.

Prison management

82. Personnel shall be selected and appointed on an equal basis, without discrimination on any ground such as sex, race, colour, language, religion, political or other opinion, national or social origin, association with a national minority, property, birth or other status.

83. The prison authorities shall introduce systems of organisation and management that:

a. ensure that prisons operate at consistently high standards and are adequately staffed at all times in order to maintain a safe and secure environment in prison and to meet the requirements of national and international law including the provisions of these rules;

b. are capable of withstanding operational emergencies and returning to ordinary standards at the earliest opportunity; and

c. facilitate good communication between prisons and between the different categories of staff in individual prisons and proper co-ordination of all the departments, both inside and outside the prison, that provide services for prisoners, in particular with respect to the care and reintegration of prisoners.

84.1 Every prison shall have a director, who shall be adequately qualified for that post by character, administrative ability, suitable professional training and experience.

84.2 Directors shall be appointed on a full-time basis and shall devote their whole time to their official duties.

84.3 The prison authorities shall ensure that every prison is at all times in the full charge of the director, the deputy director or other authorised official.

84.4 If a director is responsible for more than one prison there shall always be in addition an official in charge of each of them.

85. Men and women shall be represented in a balanced manner on the prison staff.

86. There shall be arrangements for management to consult with staff as a body on general matters and, especially, on matters to do with their conditions of employment.

87.1 Arrangements shall be in place to encourage the best possible communication among management, other staff, outside agencies and prisoners.

87.2 The director, management and the majority of the other staff of the prison shall be able to speak the language of the greatest number of prisoners, or a language understood by the majority of them.

88. Where privately managed prisons exist, all the European Prison Rules shall apply.

Specialist staff

89.1 As far as possible, the staff shall include a sufficient number of specialists such as psychiatrists, psychologists, social and welfare workers, teachers and vocational, physical education and sports instructors.

89.2 Wherever possible, suitable part-time and voluntary workers shall be encouraged to contribute to activities with prisoners.

Public awareness

90.1 The prison authorities shall continually inform the public about the purpose of the prison system and the work carried out by prison staff in order to encourage better public understanding of the role of the prison in society.

90.2 The prison authorities should encourage members of the public to volunteer to provide services in prison where appropriate.

Research and evaluation

91. The prison authorities shall support a programme of research and evaluation about the purpose of the prison, its role in a democratic society and the extent to which it is fulfilling its purpose.

Part VI

Inspection and monitoring

Inspection

92. Prisons shall be inspected regularly by a State agency in order to assess whether they are administered in accordance with the requirements of national and international law and the provisions of these rules.

Independent monitoring

93.1 To ensure that the conditions of detention and the treatment of prisoners meet the requirements of national and international law and the provisions of these rules, and that the rights and dignity of prisoners are upheld at all times, prisons shall be monitored by a designated independent body or bodies, whose findings shall be made public.

93.2 Such independent monitoring bodies shall be guaranteed:

a. access to all prisons and parts of prisons, and to prison records, including those relating to requests and complaints, and information on conditions of detention and prisoner treatment, that they require to carry out their monitoring activities;

b. the choice of which prisons to visit, including by making unannounced visits at their own initiative, and which prisoners to interview; and

c. the freedom to conduct private and fully confidential interviews with prisoners and prison staff.

93.3 No prisoner, member of the prison staff or any other person, shall be subject to any sanction for providing information to an independent monitoring body.

93.4 Independent monitoring bodies shall be encouraged to co-operate with those international agencies that are legally entitled to visit prisons.

93.5 Independent monitoring bodies shall have the authority to make recommendations to the prison administration and other competent bodies.

93.6 The national authorities or prison administration shall inform these bodies, within a reasonable time, on the action being taken in respect of such recommendations.

93.7 Monitoring reports and the responses thereto shall be made public.

Part VII

Untried prisoners

Status as untried prisoners

94.1 For the purposes of these rules, untried prisoners are prisoners who have been remanded in custody by a judicial authority prior to trial, conviction or sentence.

94.2 A State may elect to regard prisoners who have been convicted and sentenced as untried prisoners if their appeals have not been disposed of finally.

Approach regarding untried prisoners

95.1 The regime for untried prisoners may not be influenced by the possibility that they may be convicted of a criminal offence in the future.

95.2 The rules in this part provide additional safeguards for untried prisoners.

95.3 In dealing with untried prisoners, prison authorities shall be guided by the rules that apply to all prisoners and allow untried prisoners to participate in various activities for which these rules provide.

Accommodation

96. As far as possible untried prisoners shall be given the option of accommodation in single cells, unless they may benefit from sharing accommodation with other untried prisoners or unless a court has made a specific order on how a specific untried prisoner should be accommodated.

Clothing

97.1 Untried prisoners shall be allowed to wear their own clothing if it is suitable for wearing in prison.

97.2 Untried prisoners who do not have suitable clothing of their own shall be provided with clothing that shall not be the same as any uniforms that may be worn by sentenced prisoners.

Legal advice

98.1 Untried prisoners shall be informed explicitly of their right to legal advice.

98.2 All necessary facilities shall be provided to assist untried prisoners to prepare their defence and to meet with their legal representatives.

Contact with the outside world

99. Unless there is a specific prohibition for a specified period by a judicial authority in an individual case, untried prisoners:

a. shall receive visits and be allowed to communicate with family and other persons in the same way as convicted prisoners;

b. may receive additional visits and have additional access to other forms of communication; and

c. shall have access to books, newspapers and other news media.

Work

100.1 Untried prisoners shall be offered the opportunity to work but shall not be required to work.

100.2 If untried prisoners elect to work, all the provisions of Rule 26 shall apply to them, including those relating to remuneration.

Access to the regime for sentenced prisoners

101. If an untried prisoner requests to be allowed to follow the regime for sentenced prisoners, the prison authorities shall as far as possible accede to this request.

Part VIII

Sentenced prisoners

Objective of the regime for sentenced prisoners

102.1 In addition to the rules that apply to all prisoners, the regime for sentenced prisoners shall be designed to enable them to lead a responsible and crime-free life.

102.2 Imprisonment is by the deprivation of liberty a punishment in itself and therefore the regime for sentenced prisoners shall not aggravate the suffering inherent in imprisonment.

Implementation of the regime for sentenced prisoners

103.1 The regime for sentenced prisoners shall commence as soon as someone has been admitted to prison with the status of a sentenced prisoner, unless it has commenced before.

103.2 As soon as possible after such admission, reports shall be drawn up for sentenced prisoners about their personal situations, the proposed sentence plans for each of them and the strategy for preparation for their release.

103.3 Sentenced prisoners shall be encouraged to participate in drawing up their individual sentence plans.

103.4 Such plans shall as far as is practicable include:

a. work;

b. education;

c. other activities; and

d. preparation for release.

103.5 Social work, medical and psychological care may also be included in the regimes for sentenced prisoners.

103.6 There shall be a system of prison leave as an integral part of the overall regime for sentenced prisoners.

103.7 Prisoners who consent to do so may be involved in a programme of restorative justice and in making reparation for their offences.

103.8 Particular attention shall be paid to providing appropriate sentence plans and regimes for life sentenced and other long-term prisoners.

Organisational aspects of imprisoning sentenced prisoners

104.1 As far as possible, and subject to the requirements of Rule 17, separate prisons or separate sections of a prison shall be used to facilitate the management of different regimes for specific categories of prisoners.

104.2 There shall be procedures for establishing and regularly reviewing individual sentence plans for prisoners after the consideration of appropriate reports, full consultations among the relevant staff and with the prisoners concerned, who shall be involved as far as is practicable.

104.3 Such reports shall always include reports by the staff in direct charge of the prisoner concerned.

Work by sentenced prisoners

105.1 A systematic programme of work shall seek to contribute to meeting the objective of the regime for sentenced prisoners.

105.2 Sentenced prisoners who have not reached the normal retirement age may be required to work, subject to their physical and mental fitness as determined by the medical practitioner.

105.3 If sentenced prisoners are required to work, the conditions of such work shall conform to the standards and controls which apply in the outside community.

105.4 When sentenced prisoners take part in education or other programmes during working hours as part of their planned regime they shall be remunerated as if they had been working.

105.5 In the case of sentenced prisoners, part of their remuneration or savings from their work may be used for reparative purposes if ordered by a court or if the prisoner concerned consents.

Education of sentenced prisoners

106.1 A systematic programme of education, including skills training, with the objective of improving prisoners' overall level of education as well as their prospects of leading a responsible and crime-free life, shall be a key part of regimes for sentenced prisoners.

106.2 All sentenced prisoners shall be encouraged to take part in educational and training programmes.

106.3 Educational programmes for sentenced prisoners shall be tailored to the projected length of their stay in prison.

Release of sentenced prisoners

107.1 Sentenced prisoners shall be assisted in good time prior to release by procedures and special programmes enabling them to make the transition from life in prison to a law-abiding life in the community.

107.2 In the case of those prisoners with longer sentences in particular, steps shall be taken to ensure a gradual return to life in free society.

107.3 This aim may be achieved by a pre-release programme in prison or by partial or conditional release under supervision combined with effective social support.

107.4 Prison authorities shall work closely with services and agencies that supervise and assist released prisoners to enable all sentenced prisoners to re-establish themselves in the community, in particular with regard to family life and employment.

107.5 Representatives of such social services or agencies shall be afforded all necessary access to the prison and to prisoners to allow them to assist with preparations for release and the planning of after-care programmes.

Part IX

Updating the rules

108. The European Prison Rules shall be updated regularly.

Voeding ingeslotenen

Inspectierapport

Themaonderzoek

Augustus 2011

Inhoudsopgave

Voorwoord 4

Samenvatting 6

1 **Inleiding** 10
- 1.1 Aanleiding en doel 11
- 1.2 Reikwijdte van het onderzoek 12
- 1.3 Toetsingskader 12
- 1.4 Onderzoeksopzet 13
- 1.5 Recent onderzoek 14
- 1.6 Leeswijzer 15

2 **Faciliteiten** 16
- 2.1 Keukenvoorzieningen 17
- 2.2 Cel/kamervoorzieningen 18
- 2.3 Dagelijkse kooktijd 19
- 2.4 Aankopen voeding 19
- 2.5 Resumé 20

3 **Verstrekkingen** 22
- 3.1 Tijdstip en wijze van verstrekking 23
- 3.2 Brood 24
- 3.3 Budget 24
- 3.4 Uitruil 25
- 3.5 Voedingoverschot 25
- 3.6 Samenstelling 26
- 3.7 Aansluiting op leeftijd, gezondheid, fysieke inspanning, religie en cultuur 27
- 3.8 Toets op kwaliteit en kwantiteit 27
- 3.9 Alternatieven 28
- 3.10 Resumé 29

4 **Conclusies** 32

5 **Aanbevelingen** 36

6 **Slotbeschouwing** 40

Bijlage 1. Afkortingen 44

Bijlage 2. Bronnen 46

Bijlage 3. Vragenlijst/ Interviewlijst 48

Bijlage 4. Geografische ligging locaties 58§

Voorwoord

In justitiële inrichtingen uiten ingeslotenen steevast hun misnoegen over het eten en de winkelprijzen. In het Inspectiejaarbericht 2010 besteedde de ISt aandacht aan de winkelprijzen. Tijdens haar inspecties in 2010 trof de ISt beduidend meer misnoegen over het eten, zowel over de niet toereikende hoeveelheid als de kwaliteit ervan.
Over voeding voor ingeslotenen bestaat niet veel normstellende wet- of regelgeving om aan te toetsen. Dit themaonderzoek zet het hoe en wat van de voeding van ingeslotenen voor verschillende soorten inrichtingen naast elkaar. Die vergelijking levert verbeterpunten op die het overwegen waard zijn. Een miniem deel van de insluitingskosten zijn uitgaven voor voeding, maar voeding is wel een bepalend element in de dag van een ingeslotene.

M.P. Tummers
wnd. hoofdinspecteur

Samenvatting

Onderstaand een samenvattend overzicht van de belangrijkste bevindingen, conclusies en aanbevelingen van het themaonderzoek.

Bevindingen
Qua verstrekte voeding zijn er aanmerkelijke verschillen tussen de sectoren GW en DBV ten opzichte van de sectoren Jeugd en Forzo. Het voornaamste verschil is dat de sectoren GW en DBV in de meeste inrichtingen een al dan niet opgewarmde diepvriesmaaltijd verstrekken, terwijl de meeste Jeugd- en Forzo-inrichtingen dagelijks een vers bereide maaltijd serveren en er daarnaast binnen die sectoren voor ingeslotenen ook ruime mogelijkheden zijn om voeding zelf te bereiden of bij de samenstelling daarvan betrokken te zijn.
Budgettair komt dit verschil ook tot uitdrukking. Gemiddeld genomen heeft een Forzo-inrichting voor voeding dagelijks ruim tweemaal zoveel budget per ingeslotene beschikbaar dan een GW-inrichting; de Jeugdinrichtingen zitten er tussen in.
Het percentage maaltijden dat volgens de GW-, DBV en Jeugdinrichtingen ongebruikt wordt weggegooid ligt (ruim) boven de 10%, maar uit de interviews met ingeslotenen en medewerkers op locatie ontstaat het beeld dat dit percentage nog hoger ligt. In de Forzo-inrichtingen is de hoeveelheid weggegooide voeding lager.
De (inrichtings)reacties op de vragenlijst laten in het algemeen een redelijk positief oordeel zien over de kwaliteit, kwantiteit en variëteit van de voeding, maar de ervaring van de bij dit onderzoek betrokken inspecteurs in de bezochte inrichtingen is dat ingeslotenen, maar ook medewerkers, in -vooral- de GW en DBV-inrichtingen minder tevreden zijn over deze aspecten. Dit geldt ook voor de opinie van inrichtingen over de aansluiting van de verstrekkingen bij de aspecten leeftijd, gezondheid, religie en cultuur. Het oordeel van de inrichtingen is positiever dan die van de ingeslotenen maar het is wel opvallend dat de inrichtingen minder positief zijn over de toereikendheid van de voeding bij de fysieke inspanning van ingeslotenen. Die laatsten geven dan ook aan dat zij de verstrekte hoeveelheid voeding bij intensieve deelname aan sport onvoldoende vinden en dat zij dan zelf aanvullende voeding (moeten) kopen.
Met betrekking tot de keukens van ingeslotenen valt er een tweedeling te maken. De keukenvoorzieningen binnen de Forzo- en Jeugdinrichtingen voldoen volgens de gebruikers qua mogelijkheden en capaciteit. Dit is in mindere mate het geval binnen de sectoren GW en DBV. Met name de gedateerde penitentiaire inrichtingen hebben geen[1] tot beperkte kookaccommodatie en een enkele inrichting biedt geen

[1] Drie pi's bieden in het geheel geen kookmogelijkheden voor ingeslotenen.

enkele keukenfaciliteit omdat dit technisch niet kan of uit oogpunt van brandveiligheid ongewenst is. In een meerderheid van de GW- en DBV-inrichtingen kunnen ingeslotenen tenminste één uur per dag aan het zelfstandig bereiden van voeding besteden.

Conclusies

1. Er zijn geen algemene uitgangspunten voor de verstrekking van voeding aan ingeslotenen. Kennlijk is er om die reden ook geen uniform budgettair uitgangspunt waardoor de verstrekkingen en voorzieningen per sector nogal verschillen.

2. In alle inrichtingen wordt voeding ongebruikt weggegooid maar in de GW- en DBV-inrichtingen die éénvaks diepvriesmaaltijden verstrekken is er relatief vaker sprake van het ongebruikt weggooien van de warme maaltijd.

3. Inrichtingen beschouwen de (controle op) kwaliteit, kwantiteit en variëteit vooral als een verantwoordelijkheid voor de cateraar of keuken. Hoewel inrichtingen op enigerlei wijze ingeslotenen bij de samenstelling van de maaltijden betrekken is van een onafhankelijke toets op, of advies over, de samenstelling van de maaltijden nergens sprake.

4. Er is voor ingeslotenen verschil in faciliteiten om zelf voeding te bereiden. In de sectoren GW en DBV variëren die van geen tot redelijk omdat zij in tijd en voorzieningen begrensd zijn. De mogelijkheden voor ingeslotenen binnen de sectoren Jeugd en Forzo zijn, zeker qua materiële voorzieningen en beschikbare tijd, aanmerkelijk groter.

5. De mogelijkheden voor ingeslotenen om aanvullend voeding in te kopen zijn binnen de sector Forzo het grootst; de minste winkelvoorzieningen hebben de Jeugdinrichtingen. Binnen de sectoren GW en DBV varieert het aanbod van de winkel, maar het is over het algemeen redelijk gevarieerd en sluit aan bij de kookfaciliteiten.

6. Relatief weinig inrichtingen overwegen alternatieve verstrekking van voeding. Alleen Jeugdinrichtingen schetsten expliciet de ontwikkeling naar het meer zelfstandig en gezamenlijk bereiden van een maaltijd op de afdeling/groep en één pi experimenteert met het alternatief voor gedetineerden om zélf te koken zonder een maaltijd verstrekt te krijgen.

De belangrijkste aanbevelingen zijn:

a. Formuleer voor alle ingeslotenen onder het gezag van DJI gelijkluidende uitgangspunten voor het te verstrekken voedingaanbod.

b. Bied ingeslotenen die een diepvriesmaaltijd verstrekt krijgen en behoefte hebben aan meer voeding, de mogelijkheid om meer verstrekt te krijgen.

c. Analyseer de achtergronden van de aanmerkelijke verschillen in budget voor voeding tussen de onderscheiden DJI-sectoren en overweeg of het resultaat van die analyse aanleiding geeft tot nivellering.

d. Laat de samenstelling, de hoeveelheid en variëteit van de te verstrekken voeding met regelmaat toetsen door een onafhankelijke instantie en/of eis deze toets van inrichtingen die zélf verantwoordelijk zijn voor de bereiding en verstrekking van voeding.

e. Neem maatregelen om de hoeveelheid ongebruikte en derhalve weg te gooien voeding te beperken.

f. Communiceer voorgenomen wijzigingen in het voedingsaanbod zorgvuldig met de betrokken inrichtingen en met ingeslotenen.

Zie hoofdstuk 5 voor alle aanbevelingen.

1
Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Aanleiding
De Inspectie voor de Sanctietoepassing (ISt) houdt toezicht op de sanctietoepassing in Nederland. Zij doet dit onder meer door het uitvoeren van themaonderzoek binnen het domein van de sanctietoepassing.
Het themaonderzoek 'Voeding ingeslotenen' richt zich op de verstrekking van voeding aan ingesloten justitiabelen, hierna ingeslotenen.
Bij de doorlichtingen die de ISt sinds haar start (2005) in justitiële inrichtingen uitvoert is de voeding, in combinatie met de winkelvoorziening, een vast criterium. Twee algemene conclusies die, in ieder geval tot halverwege 2010, uit deze doorlichtingen kunnen worden getrokken, zijn dat ingeslotenen de door de inrichtingen verstrekte voeding in het algemeen niet erg smaakvol en gevarieerd vinden[2], maar wel eetbaar en voldoende, en dat zij de inrichtingswinkel altijd te duur vinden.[3]
Medio 2010 werd via landelijke media openbaar dat abrupte aanpassingen in het aanbod van voeding in een substantieel aantal inrichtingen ressorterend onder de sectoren Gevangeniswezen (GW) en de Dienst Bijzondere Voorzieningen (DBV) van de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) tot de nodige ophef onder ingeslotenen leidde.
Zij hadden veel kritiek op het feit dat het voedingsaanbod onaangekondigd veranderde en vonden dat de warme- en broodmaaltijden aanmerkelijk kariger waren geworden. De ophef leidde onder meer tot Kamervragen en reacties van commissies van toezicht aan directies en de minister van Justitie.
De eerdere bevindingen van de ISt en de ophef in 2010 over de aanpassingen van de voeding waren voor de ISt aanleiding om het onderwerp 'Voeding ingeslotenen' op te nemen in het Inspectiejaarplan 2011.

Doel
Het doel van het onderzoek is te bezien hoe het is gesteld met de verstrekking van voeding aan ingeslotenen. De volgende deelvragen zijn daarbij richtinggevend:
- Wat zijn de algemene uitgangspunten ten aanzien van de samenstelling en verstrekking van voeding aan ingeslotenen?
- In welke mate is er sprake van het weggooien van de verstrekte voeding?

---

2 Zie ook gedetineerdensurvey DJI 2007

3 Zie voor een overzicht van de winkelprijzen bijlage 1 van het Inspectiejaarbericht 2010; dit themaonderzoek gaat niet nader in op de winkelprijzen.

- Op welke wijze is de kwaliteit, kwantiteit en variëteit van de te verstrekken voeding geborgd en op welke wijze zijn derden en/of ingeslotenen daarbij betrokken?
- Zijn er overeenkomsten en verschillen ten aanzien van de voeding tussen de DJI-sectoren gevangeniswezen (GW), bijzondere voorzieningen (DBV), Jeugd en forensische zorg (Forzo)?
- Bieden de (mogelijke) verschillen in (wijze van) voedingsaanbod aanknopingspunten voor alternatieven?

Aan de hand van haar bevindingen en conclusies doet de ISt verbetervoorstellen in de vorm van aanbevelingen.

1.2 Reikwijdte van het onderzoek

Het onderzoek richt zich op de verstrekking van voeding aan ingeslotenen in justitiële gesloten inrichtingen met een rijks- of particulier karakter.
Het onderzoek strekt zich uit over de sectoren GW, DBV, Jeugd en Forzo van DJI; zie ook 1.4.

1.3 Toetsingskader

Voor dit themaonderzoek is geen expliciet toetsingskader ontwikkeld omdat er, behoudens een 'beschrijvend document' met betrekking tot de kwalitatieve en kwantitatieve samenstelling van te verstrekken voeding aan ingeslotenen in de rechtstreeks onder het gezag van DJI opererende inrichtingen, geen sprake is van een algemeen toepasselijk normatief kader waar de ISt haar normstelling aan kan ontlenen.[4] Zo spreken de beginselenwetten GW, Jeugd en TBS in respectievelijk de artt. 44, 49 en 42 uitsluitend over de verantwoordelijkheid van de directeur voor de verstrekking van voeding, zonder dat de memories van toelichting en/of lagere regelgeving daar verdere uitleg en/of uitwerking aan geven. De European Prison Rules spreken in rule 22.4 over de verstrekking van drie maaltijden per dag die met redelijke intervallen verstrekt worden.
Door deze beperkte uitgangspunten heeft het onderzoek het kenmerk van een exploratief vergelijkend onderzoek dat zich met name richt op

4 Het beschrijvend document uit 2009 vormt de basis voor de Europese aanbestedingsprocedure voor de voeding aan Ingeslotenen en restauratieve voorzieningen in inrichtingen van DJI.

de overeenkomsten en verschillen tussen de wijzen waarop ingeslotenen dagelijks van voeding worden voorzien.
Hoewel de aard van het onderzoek niet leidt tot oordelen afgezet tegen een toetsbare normering, leiden de bevindingen desalniettemin tot conclusies en verbetervoorstellen in de vorm van aanbevelingen.

1.4 Onderzoeksopzet

Methode
Ter voorbereiding is documentatie bestudeerd en heeft een aantal oriënterende gesprekken plaats gevonden met vertegenwoordigers van inrichtingen en DJI.
Op basis hiervan is een vragenlijst opgesteld (bijlage 3) die per e-mail naar de directies van alle inrichtingen is verstuurd. In totaal zijn 29 vestigingen van GW, 4 vestigingen van DBV, 11 jeugdinrichtingen en 13 inrichtingen voor Forensische zorg benaderd. In totaal 51 (van de 55) inrichtingen vulden de vragenlijst in; de respons bedroeg derhalve 93%. Degenen die de vragenlijst invulden waren in het algemeen de functionarissen die binnen de inrichting verantwoordelijkheid dragen voor verstrekking van voeding zoals het hoofd facilitaire zaken of het hoofd voedingsdienst; in een enkel geval vulde de directie de vragenlijst zelf in. De antwoorden zijn geaggregeerd opgenomen in een databestand dat het uitgangspunt vormt voor deze rapportage. Op basis van de antwoorden uit de vragenlijst is een selectie[5] gemaakt van locaties die door ISt-inspecteurs zijn bezocht om verdiepende interviews af te nemen bij functionarissen betrokken bij de verstrekking van voeding zoals het hoofd facilitaire zaken, het hoofd van de voedingsdienst, koks, keukenassistenten, afdelingshoofden, directieleden en natuurlijk ingeslotenen als consumenten en bereiders van voeding. Daarnaast wierpen de inspecteurs tijdens deze bezoeken een blik op de keukenvoorzieningen in de betreffende locatie (bijlage 2). De interviews zijn afgenomen op basis van vaste interviewlijsten (bijlage 3) en verwerkt in dit rapport. Ter aanvulling en verificatie is door de ISt gesproken met de operationeel manager van cateraar Sodexo die het merendeel van de voeding aan de sectoren GW en DBV van DJI levert.

[5] De selectie kwam tot stand op basis van bestemming, geografische ligging, eerder ISt-onderzoek en de kennelijke (on)mogelijkheden voor ingeslotenen om in de desbetreffende inrichting zelf voeding te bereiden (zie bijlage 4).

Het onderzoek is uitgevoerd door vrijwel altijd twee inspecteurs[6] in de periode januari – mei 2011.

Tijdpad
In januari 2011 heeft de ISt het themaonderzoek aangekondigd bij DJI en zijn de vragenlijsten naar de inrichtingen verzonden. Op basis van de antwoorden is medio maart een selectie gemaakt van te bezoeken inrichtingen. Bezoeken vonden plaats in de periode april-mei. In juni is het conceptrapport opgemaakt dat op 29 juni aan DJI is voorgelegd voor wederhoor op de feitelijke bevindingen.
De ISt heeft de wederhoorreactie op 22 juli ontvangen. Op 1 augustus 2011 heeft de waarnemend hoofdinspecteur het inspectierapport vastgesteld en aangeboden aan de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie.

1.5 Recent onderzoek

In de periode eind 2005 - maart 2007 is door DJI, in nauwe samenwerking met het WODC, een oriënterend onderzoek uitgevoerd naar het effect van voedingssupplementen op het gedrag van jong volwassen gedetineerden. Het resultaat 'smaakte naar meer' maar voorzover bekend heeft het onderzoek geen vervolg gehad. Daarnaast loopt er, op initiatief van de vestigingsdirecteur van PI Amsterdam Overamstel, op dit moment een onderzoek naar het effect van voeding op de gezondheidstoestand van gedetineerden na hun insluiting en tijdens verblijf in het huis van bewaring. Het onderzoek is een afstudeerproject van studenten van de Hogeschool van Amsterdam. Hoewel de inhoud van beide onderzoeken interessant is, hebben de (voorlopige) resultaten daarvan geen betekenis voor onderhavig ISt-onderzoek dat zich vooral richt op de voorzieningen voor de bereiding van voeding en de aard van de te verstrekken voeding.
Tenslotte heeft de ISt inzage gehad in een door DJI uitgevoerde interne audit naar de gang van zaken rond het aanbestedingstraject van de voeding.

[6] Om logistieke redenen zijn twee locatie-onderzoeken door één inspecteur uitgevoerd.

1.6 Leeswijzer

Het hoofdstuk faciliteiten biedt inzicht in de mogelijkheden die ingeslotenen in de onderscheiden inrichtingen hebben om voeding aan te schaffen en te bereiden.
Het hoofdstuk verstrekkingen gaat met name in op de voeding die de inrichting verstrekt. Het hoofdstuk conclusies beantwoordt de (deel) vragen van het onderzoek. Gekoppeld aan de conclusies volgen de aanbevelingen.
In een slotbeschouwing geeft de ISt haar opvattingen met betrekking tot de onderzoeksresultaten weer.

2
Faciliteiten

Dit hoofdstuk geeft op hoofdlijnen weer welke voorzieningen er in inrichtingen beschikbaar zijn voor de bereiding van voeding, gaat o.a. in op de wijze van verstrekking en de mogelijkheden voor ingeslotenen om zelf voeding te kopen en te bereiden. Het hoofdstuk sluit af met een resumé van de bevindingen.

2.1 Keukenvoorzieningen

Nagegaan is over welke keukenvoorzieningen de inrichtingen beschikken en welke keukenvoorzieningen de inrichtingen aan ingeslotenen ter beschikking stellen.

Grootkeukens
Vijf vestigingen van GW beschikken over grootkeukens waar de bereiding van de warme maaltijd nog grotendeels vers en in bulk plaatsvindt. Dit houdt in dat onder begeleiding van een aantal professionele koks, meestal in dienst bij een cateraar, gedetineerden meehelpen bij de dagelijkse bereiding van voeding en dat de maaltijd in bulk (bakken) of geportioneerd (plates) 'vers' wordt aangeboden. In de andere (22)[7] vestigingen is er sprake van ontkoppelde bereiding waarbij diepvriesmaaltijden in bulk of individueel worden opgewarmd. In 10 inrichtingen is er sprake van grote opwarmunits van waaruit distributie plaatsvindt; in 12 inrichtingen hebben gedetineerden een magnetronoven op cel en kunnen zij hun maaltijd opwarmen wanneer zij dit willen.
De DBV-inrichtingen hebben geen grootkeukens. Eén van de drie[8] DBV-vestigingen beschikt over magnetrons op cel, in de andere vestigingen vindt distributie van enkelvoudige, opgewarmde maaltijden plaats.
De sector Jeugd laat een divers beeld zien; drie van de negen inrichtingen die reageerden[9] hebben een grootkeuken met verse bereiding, één inrichting betrekt de warme maaltijden koelvers van een naburige penitentiaire inrichting en de andere inrichtingen combineren koken op de leefgroep met koelverse of diepvries maaltijden.
Acht van de 12 Forzo-inrichtingen die reageerden[10] beschikken over een grootkeuken waar dagelijks een warme maaltijd bereid wordt. In drie Forzo-inrichtingen koken de leefgroepen zelf en mocht dat, bijv.

---

7 Van twee Gw vestigingen is geen vragenlijst retour ontvangen.
8 De vestiging Alphen is vanwege tijdelijke sluiting niet betrokken in het onderzoek.
9 Twee Jeugdinrichtingen stuurden de vragenlijst niet retour.
10 Eén Forzo-inrichting reageerde niet.

vanwege de groepssamenstelling, niet kunnen dan zijn er opwarmmaaltijden beschikbaar. Eén inrichting verstrekt deze maaltijden regulier.
De ISt bezocht in het kader van het onderzoek twee GW-inrichtingen en een Forzo-inrichting die nog dagelijks een warme maaltijd bereiden en sprak met de koks die betrokken zijn bij deze bereiding. De koks die de ISt sprak beschikken over veel ervaring met het bereiden van voeding voor ingeslotenen en zijn trots op hun dagelijkse productie. Zij benoemen als voordeel van de verse bereiding dat zij dicht bij de consumenten staan en zo voeling houden met de smaak van de doelgroep.
Zij koken grotendeels met verse producten en geven hun kennis en kunde mee aan de ingeslotenen die hen assisteren bij de bereiding.

Keukens ingeslotenen
De beschikbare kookvoorzieningen voor ingeslotenen binnen GW variëren van géén (3 inrichtingen) via beperkt, veelal vanwege ruimte- en tijdgebrek of uit oogpunt van (brand)veiligheid, tot in ruime mate binnen het regime van algehele gemeenschap. In het laatste geval kunnen ongeveer vier ingeslotenen gebruik maken van een 4-pits kooktoestel. Gemiddeld bedraagt dit aantal 30 ingeslotenen doordat in met name de oudere inrichtingen, vaak ouder dan twintig jaar, aanmerkelijk minder kookfaciliteiten geboden (kunnen) worden. Bij de DBV bedraagt het aantal ingeslotenen per 4-pits kooktoestel ongeveer 50 omdat ook in deze sector (nog) sprake is van capaciteit met weinig tot geen kookmogelijkheden[11]. De sector jeugd kent in het algemeen ruime keukenvoorzieningen; het aantal ingeslotenen per 4-pits kooktoestel bedraagt daar gemiddeld 8. Ook de Forzo-inrichtingen kennen ruime voorzieningen voor ingeslotenen met een gemiddeld aantal van rond de 10 ingeslotenen per 4-pits kooktoestel.

2.2 Cel/kamervoorzieningen

Nagegaan is welke (kook)voorzieningen de ingeslotenen op hun cel/kamer beschikbaar (mogen) hebben.

In de sector GW is het in vrijwel alle pi's voor ingeslotenen mogelijk om een koelkast en koffiezetter op cel voorhanden te hebben. De helft van de inrichtingen staat op cel een waterkoker toe en in een derde van de inrichtingen is een magnetron toegestaan. Een (elektrisch) kookplaatje

[11] In haar rapport 'de tenuitvoerlegging van vreemdelingenbewaring', sept. 2010, stelt de ISt dat de (door ingeslotenen zeer gewilde) mogelijkheid om te koken binnen de sector DBV niet altijd in voldoende mate aanwezig is.

op cel is mogelijk in één GW-inrichting.
Bij de DBV-inrichtingen is geen kookplaat op de cel/kamer toegestaan en in één DBV-inrichting is een koffiezetter op de cel/kamer toegestaan. Een waterkoker en magnetron op de cel/kamer is toegestaan in twee DBV-inrichtingen.
Geen van de Jeugdinrichtingen biedt op cel/kamer faciliteiten voor de bereiding van voeding of warme dranken.
In alle Forzo-inrichtingen is een koffiezetter op cel/kamer toegestaan. Tien Forzo-inrichtingen bieden de mogelijkheid voor een koelkast op cel/kamer en ongeveer de helft biedt de mogelijkheid voor een waterkoker.
Eén Forzo-inrichting staat een magnetron op cel/kamer toe.

2.3 Dagelijkse kooktijd

Nagegaan is hoeveel tijd er voor de ingeslotenen dagelijks beschikbaar is om zelf voeding te bereiden.

In drie GW-inrichtingen is het voor ingeslotenen niet mogelijk om zelf te koken. In de overige inrichtingen varieert de kooktijd van minder dan 30 minuten per dag (in één inrichting) tot meer dan 2 uur in negen inrichtingen. Elf inrichtingen hanteren een kooktijd die varieert tussen de 1 en 2 uur.
In twee DBV-inrichtingen kan er door ingeslotenen meer dan 2 uur per dag gekookt worden; één DBV-inrichting biedt een kooktijd van tussen de 1 en 2 uur.
In de helft van de Jeugdinrichtingen kunnen ingeslotenen, naast de verstrekte maaltijd, zelfstandig tussen 1 en 2 uur bezig zijn met koken. In de andere helft bereiden ingeslotenen geheel of gedeeltelijk een groepsmaaltijd met elkaar.
Drie Forzo-inrichtingen bieden dagelijks een kooktijd van 1 à 2 uur, vijf bieden meer dan 2 uur en in de overige acht inrichtingen is de beschikbare kooktijd afhankelijk van het activiteitenprogramma.

2.4 Aankopen voeding

In alle inrichtingen is er voor ingeslotenen de mogelijkheid om wekelijks aanvullende voedingswaren in te kopen, veelal in de inrichtingswinkel. Daarvoor zijn de mogelijkheden binnen de jeugdinrichtingen het meest beperkt; het assortiment daar bestaat voornamelijk uit snoep, chips en frisdrank. In de Forzo-inrichtingen zijn de mogelijkhe-

den het meest uitgebreid. De ISt bezocht twee Forzo-inrichtingen die een overeenkomst hebben met een lokale supermarktondernemer. Het reguliere (voedings)assortiment van de supermarkt is ook beschikbaar in de kliniek, inclusief de weekaanbiedingen. Daarnaast gaven ingeslotenen in de Forzo-inrichtingen aan dat zij ook gebruik maken van de diensten van mede-patiënten die tijdens hun verlof boodschappen kunnen doen.
Binnen het gevangeniswezen en de DBV varieert het aanbod en dat is afhankelijk van de kookmogelijkheden die de inrichtingen kunnen bieden. In een inrichting waar geen kookmogelijkheid is, werden desalniettemin verse eieren en vacuüm verpakte halve haantjes aangeboden. Van ingeslotenen begreep de ISt dat zij in die inrichting eieren bakken op een strijkijzer en het haantje opwarmen in de koffiezetter.

2.5 Resumé

Vierentwintig GW-inrichtingen verstrekken ingeslotenen diepvriesmaaltijden en vijf GW-inrichtingen hebben een eigen grootkeuken waar dagelijks een verse maaltijd bereid wordt[12]. Ook alle DBV-inrichtingen verstrekken diepvriesmaaltijden.
Een minderheid van de jeugdinrichtingen heeft nog een grootkeuken. Daarnaast zijn de verstrekkingen aan de jeugd koelvers of diepvries of wordt er met de groep een verse maaltijd bereid. De sector Forzo beschikt relatief over de meeste grootkeukens met eigen personeel dat dagelijks een verse maaltijd bereidt. Een minderheid van de Forzo-inrichtingen kookt met de groep of biedt een combinatie van een verstrekte maaltijd en zelf koken.
Met betrekking tot de keukens van ingeslotenen valt er een tweedeling te maken. De keukenvoorzieningen binnen de Forzo- en Jeugdinrichtingen voldoen volgens de gebruikers qua mogelijkheden en capaciteit. Dit is in mindere mate het geval binnen de sectoren GW en DBV. Met name de gedateerde penitentiaire inrichtingen hebben geen[13] tot beperkte kookaccommodatie en een enkele inrichting biedt geen enkele keukenfaciliteit omdat dit technisch niet kan of uit oogpunt van brandveiligheid ongewenst is. In een meerderheid van de GW- en DBV-inrichtingen kunnen ingeslotenen tenminste 1 uur per dag aan het zelfstandig bereiden van voeding besteden.
Met uitzondering van de sector Jeugd bieden vrijwel alle inrichtingen

12 In vrijwel alle gevallen wordt daar voor meerdere locaties gekookt.
13 Drie pi's bieden in het geheel geen kookmogelijkheden voor ingeslotenen.

mogelijkheden tot het op cel/kamer voorhanden hebben van apparatuur om voeding/dranken te bewaren of te bereiden.
In alle inrichtingen is het mogelijk om aanvullend voedingsmiddelen aan te kopen. De mogelijkheden daarvoor zijn in Jeugdinrichtingen beperkt en in Forzo-inrichtingen zeer ruim. Binnen de GW en DBV-inrichtingen is het aanbod afhankelijk van de kookmogelijkheden maar in het algemeen vrij ruim.

3
Verstrekkingen

Dit hoofdstuk geeft een weergave van de aard van de verstrekkingen die de inrichtingen ingeslotenen aanbieden met daarnaast informatie over aan de verstrekking gerelateerde thema's. Het hoofdstuk sluit af met een resumé van de bevindingen.

3.1 Tijdstip en wijze van verstrekking

Tijdstip
De meeste GW- en DBV-inrichtingen verstrekken dagelijks rond het middaguur de warme maaltijd.[14]
In het beperkte aantal GW-inrichtingen dat nog dagelijks vers bereidt, is het aanbod meestal voorgeportioneerd en afgestemd op de keuze van de gebruiker; in een enkel geval is het aanbod in bulk en kan de ingeslotene bij het gezamenlijk eten kiezen welke componenten hij die dag opschept. Alle overige GW-inrichtingen verstrekken rond het middaguur een opgewarmde éénvaks-diepvriesmaaltijd.[15]
Uit alle interviews met ingeslotenen blijkt dat de waardering voor de maaltijd hoger is wanneer deze vers(er) bereid is.

Aard verstrekkingen
De warme maaltijden bestaan in de GW-inrichtingen altijd uit drie gangen: soep, de hoofdmaaltijd, fruit of een toetje. Tegelijkertijd met de warme maaltijd vindt (meestal om de dag) verstrekking van een gesneden half brood, melk en vers beleg plaats dat bedoeld is om op cel te nuttigen als ontbijt en avondeten. Eén keer per week is er de weekverstrekking die voornamelijk bestaat uit geportioneerd zoet broodbeleg, koffie, thee, suiker. De verstrekkingen binnen de DBV-inrichtingen verlopen vrijwel identiek aan die binnen GW.

Bij de Jeugd- en Forzo-inrichtingen is de dagelijkse maaltijdcyclus anders ingericht en meer afgestemd op de groep ingeslotenen die bij elkaar is gehuisvest. Voorzover de populatie van een groep dat toelaat, hetgeen overigens meestal het geval is, gebruikt de groep gezamenlijk het ontbijt, de warme maaltijd en het avondeten dat, met name in jeugdinrichtingen, ook steeds vaker met de groep gezamenlijk, bereid wordt.

---

14 Een aantal inrichtingen biedt een magnetron op cel waardoor ingeslotenen zelf bepalen op welk tijdstip zij de maaltijd opwarmen.

15 Éénvaks houdt in dat alle warme hoofdcomponenten zich -niet verdeeld in vakjes- in één gesealde bak bevinden.

De Jeugd- en Forzo-inrichtingen kennen geen weekverstrekking maar beheren op de groep een voorraad suiker, koffiemelk, broodbeleg e.d. Voor het beheer daarvan zijn ingeslotenen meestal zelf verantwoordelijk.

3.2 Brood

Omdat er zoals gemeld binnen GW/DBV medio 2010 ook veel te doen was over de aanpassingen van de broodverstrekking is de ISt in dit onderzoek ook nagegaan hoe deze praktijk in inrichtingen geregeld is. Het mantelcontract dat GW met cateraar Sodexo sloot gaat uit van de verstrekking van zes sneetjes bruinbrood voor volwassenen en acht sneetjes voor jeugdigen per dag.[16] Uit het onderzoek blijkt dat een derde van de GW-inrichtingen uitsluitend bruinbrood verstrekt en in twee derde ingeslotenen kunnen kiezen tussen wit- of bruinbrood. Binnen de DBV is er één inrichting die uitsluitend bruinbrood verstrekt; bij de overige inrichtingen is er keuze tussen wit of bruin. De standaardverstrekking bij GW/DBV varieert tussen 6 sneetjes en een half (verpakt) brood per dag. Uit de interviews met (GW)functionarissen blijkt dat, mocht een ingeslotene op enig moment onvoldoende brood hebben, hij bijna altijd extra verstrekt kan krijgen uit de voorraad die is diepgevroren. Een enkele inrichting hanteert het systeem dat eerst op medische indicatie extra brood verstrekt wordt. De ervaring van GW-functionarissen is dat er door de gelimiteerde verstrekking minder brood wordt weggegooid dan voorheen.
Bij de Jeugd- en Forzo-inrichtingen is er altijd en in voldoende mate wit- en bruinbrood beschikbaar.

3.3 Budget

De ISt informeerde naar de budgetten die in de inrichtingen ter beschikking zijn voor de verstrekte voeding en constateerde daarbij de volgende verschillen. De Forzo-inrichtingen beschikken verhoudingsgewijs over het meeste budget per ingeslotene om dagelijks de maaltijden aan te bieden, de GW-inrichtingen besteden ruim twee keer minder per ingeslotene per dag en de Jeugdinrichtingen zitten daar tussen. Een deel van het verschil wordt verklaard doordat er in de Forzo- en Jeugdinrichtingen een tendens is om, mits de groepsleiding daar voor open staat en de samenstelling van een groep dat mogelijk maakt, de

[16] Indien een jeugdinrichting onder het cateringcontract van DJI valt.

leefgroepen zélf hun voeding te laten bereiden. Deze werkwijze brengt meer kosten met zich mee dan het aanbod van uitsluitend centraal bereide voeding. Uit door een (GW)-inrichting beschikbaar gestelde documentatie maakt de ISt overigens wel op dat door het nieuwe cateringcontract vanaf medio 2010 de dagelijkse voedingskosten voor die inrichting aanzienlijk afgenomen.

3.4 Uitruil

De ISt is nagegaan of inrichtingen de onderlinge uitruil van verstrekte maaltijden tussen ingeslotenen toestaan. In tweederde van de GW inrichtingen mag dit. Ook de DBV-inrichtingen staan toe dat ingeslotenen de verstrekte maaltijd aan elkaar geven. Op één na staan de Jeugd- als Forzo-inrichtingen dit niet toe omdat vrijwel altijd gezamenlijk met de groep wordt gegeten.

3.5 Voedingoverschot

De ISt heeft inrichtingen gevraagd om een indicatie te geven van de mate waarin zij voeding ongebruikt weggooien. Binnen GW is het percentage warme maaltijden dat gedetineerden weggooien gemiddeld ruim 16% en voor brood ruim 10%. Eén DBV-inrichting meldt dat 10% van de maaltijden niet genuttigd wordt; bij de overige is dit nihil. Dat laatste geldt ook voor het brood. Voor de Jeugdinrichtingen is het aantal ongebruikte maaltijden 12% en het ongebruikte brood bijna 14%.
Voor de sector Forzo zijn deze percentages lager: ongebruikte maaltijden ruim 8% en ongebruikt brood ruim 4%. De cijfers zijn, zoals gemeld, indicatief want uit de interviews die de ISt met ingeslotenen over dit onderwerp hield kan worden afgeleid dat de hoeveelheid verstrekte voeding die dagelijks ongebruikt wordt weggegooid, aanmerkelijk hoger ligt als er door ingeslotenen aanvullend zelf gekookt kan worden. Dat geldt met name bij GW- en DBV-inrichtingen vanwege de verstrekte éénvaks-maaltijden.
Gevraagd naar de redenen van het weggooien van de maaltijd meldt bijna de helft van de GW-inrichtingen dat ingeslotenen de maaltijd niet smaakvol vinden. Eén DBV-inrichting meldt dat de maaltijd onvoldoende aansluit bij de culturele achtergrond van de ingeslotenen. In zowel Forzo- als Jeugdinrichtingen vindt ongeveer een derde van de ingeslotenen de verstrekte maaltijden niet smaakvol.
De belangrijkste reden voor het weggooien van het brood is dat er teveel is verstrekt en/of dat het niet (meer) vers is.

Sodexo geeft desgevraagd aan dat de smaak van de diepvriesmaaltijden bewust 'vlak' is gehouden om aan te sluiten bij de gemiddelde smaakopvatting. De veronderstelling is dat ingeslotenen die dat wensen zelf smaakmakers kunnen toevoegen om de maaltijd af te stemmen op hun persoonlijke smaak.[17]

3.6 Samenstelling

De ISt heeft in de vragenlijst bij inrichtingsfunctionarissen geïnformeerd naar hun oordeel over de kwaliteit, kwantiteit en variëteit van de verstrekkingen. Daaruit komt het volgende beeld naar voren.[18]

Kwaliteit
Een ruime meerderheid van de GW- en DBV-inrichtingen beoordeelt de maaltijden als voldoende tot goed; een minderheid beoordeelt de maaltijden als matig.
Eén jeugdinrichting (die de maaltijd betrekt van een naburige inrichting die nog dagelijks vers kookt) beoordeelt de maaltijd als matig; de overige jeugdinrichtingen beoordelen de maaltijd voldoende tot goed.
Een meerderheid van de Forzo-inrichtingen scoort de maaltijden goed tot voldoende.

Kwantiteit
De helft van de GW-inrichtingen oordeelt de kwantiteit van de verstrekkingen als voldoende, een kwart als goed en het restant matig en in één geval onvoldoende.
Dezelfde verhouding zien we bij DBV met dit verschil dat de score onvoldoende daar niet voorkomt.
Ook de Jeugd- en Forzo-inrichtingen zijn positief over de kwantiteit; alle scoren hier voldoende tot goed.

Variëteit
De helft van de GW- en DBV-inrichtingen vindt de variëteit van de maaltijden voldoende tot goed; ruim een derde scoort variëteit matig tot onvoldoende.
Bij de Jeugd- en Forzo-inrichtingen scoort variëteit hoofdzakelijk aan de bovenkant: de Jeugdinrichtingen scoren voldoende tot goed en in één geval matig; de Forzo-inrichtingen oordelen variëteit in meerderheid

17 Deze smaakmakers verstrekken de inrichtingen niet additioneel maar dienen ingeslotenen zelf aan te schaffen.

18 Het betreft de volgende antwoordopties: goed, voldoende, matig, onvoldoende, slecht.

goed en voor het overige voldoende.

3.7 Aansluiting op leeftijd, gezondheid, fysieke inspanning, religie en cultuur

De ISt is nagegaan wat het oordeel van de inrichtingen is over de aansluiting van de verstrekkingen bij leeftijd, gezondheid, fysieke inspanning, religie en cultuur.
Uit een analyse van de scores blijkt dat de opinies van de sectoren GW en DBV en daarnaast Jeugd en Forzo dicht bij elkaar liggen.

Leeftijd
Driekwart van de GW- en DBV-inrichtingen vinden de verstrekkingen voldoende tot goed aansluiten bij de leeftijd van de ingeslotenen. De Jeugd- en Forzo-inrichtingen beoordelen dit eveneens voldoende tot goed.

Gezondheid
Alleen binnen de sector GW vinden vijf inrichtingen de verstrekkingen onvoldoende aansluiten bij de gezondheid; de overige sectoren oordelen veelal voldoende en in minderheid goed.

Fysieke inspanning
Ruim een derde van de GW-inrichtingen vindt de verstrekkingen onvoldoende aansluiten bij de fysieke inspanning die ingeslotenen (moeten) verrichten. In iets mindere mate vinden de Jeugd- en Forzo inrichtingen dit ook. De DBV-inrichtingen vinden de verstrekkingen voldoende tot goed aansluiten bij de fysieke inspanningen.

Religie & cultuur
Er is bij alle sectoren een ruime mate van tevredenheid over de aansluiting van de verstrekkingen bij de religieuze en culturele achtergrond van de ingeslotenen. In een enkel geval is het oordeel matig.

3.8 Toets op kwaliteit en kwantiteit

De ISt is nagegaan of de inrichtingen de verstrekkingen ook beoordelen op kwaliteit en kwantiteit. Bijvoorbeeld een beoordeling door gekwalificeerde functionarissen, de medische dienst, ingeslotenen zelf of derden zoals het Voedingscentrum of de GGD.

Ruim de helft van de GW- inrichtingen hanteert een systeem waarbij een functionaris een maaltijd voorproeft. In de meeste gevallen wordt daarbij een formulier gehanteerd waarbij de bevindingen over o.a. smaak, temperatuur, hoeveelheid en samenstelling worden geregistreerd. De ISt proefde een keer mee in een GW- inrichting en oordeelde, samen met de inrichtingsfunctionarissen, dat de smaak, presentatie en hoeveelheid van deze proefmaaltijd te wensen overliet.
Twee inrichtingen laten de medische dienst ook regelmatig de kwaliteit van de voeding beoordelen.
De helft van de GW-inrichtingen geeft aan geregeld met de gedetineerdencommissie te overleggen over de samenstelling van de maaltijden en de overige verstrekkingen. Een kwart van de inrichtingen spreekt geregeld met de commissie van toezicht over de voeding.
Ook de DBV hanteert een systeem waarbij functionarissen een maaltijd proeven.
Twee DBV-inrichtingen geven aan dat zij daarnaast de leverancier verantwoordelijk achten en één DBV-inrichting bespreekt de verstrekkingen geregeld met de gedetineerdencommissie.
De beoordeling van de verstrekkingen binnen de sectoren Jeugd en Forzo laat een meer gemêleerd beeld zien. Dit heeft ook te maken met de diversiteit waarmee binnen die sectoren het voedingsaanbod gestalte krijgt. Naast een beoordeling door eigen medewerkers is er binnen deze sectoren relatief vaker gebruik van een beoordeling van de maaltijd(bereiding) door onafhankelijke derden. Dit geldt overigens weer in mindere mate voor de jeugdinrichtingen die 'op de groep' koken.
Sommige inrichtingen laten de hygiënetoestand van de centrale keuken regelmatig toetsen door de cateraar of een daartoe geëquipeerde instantie.

3.9 Alternatieven

De ISt heeft de inrichtingen gevraagd of zij wel eens overwegen om de voeding op een andere wijze dan de gangbare te verstrekken.
Nagenoeg geen van de GW-inrichtingen overweegt alternatieven.[19]
DBV laat eenzelfde beeld zien; ook daar overweegt geen van de inrichtingen alternatieven.
Binnen de sectoren Jeugd en Forzo is een kanteling gaande. Steeds vaker

[19] Eén inrichting geeft aan gedetineerden de keuze te bieden om geen warme maaltijd verstrekt te krijgen. Ter compensatie betalen ingeslotenen voor de beschikbaarheid van een televisietoestel op cel dan geen huur.

is er vraag om gezamenlijk 'op de groep' te koken. Deze beweging is het meest manifest bij de jeugd; een enkele jeugdinrichting heeft al de keuze gemaakt voor het volledig koken op de groep en beschouwt de mogelijkheden tot sociale interactie tijdens het gezamenlijk koken als een nuttig pedagogisch instrument dat bijdraagt aan de behandeldoelen.

3.10 Resumé

De vragenlijst leverde een veelheid aan data met betrekking tot de verstrekkingen op die, aangevuld met de bevindingen van de Inspectie tijdens het locatiebezoek en de overige interviews, het volgende –geaggregeerde- beeld oplevert.
Qua verstrekte voeding zijn er aanmerkelijke verschillen tussen de sectoren GW en DBV ten opzichte van de sectoren Jeugd en Forzo. Het voornaamste verschil is dat de sectoren GW en DBV in de meeste inrichtingen een opgewarmde of op te warmen diepvriesmaaltijd verstrekken, terwijl de meeste Jeugd en Forzo-inrichtingen dagelijks een vers bereide maaltijd serveren en er daarnaast binnen die sectoren voor ingeslotenen ook ruime mogelijkheden zijn om voeding zelf te bereiden of bij de samenstelling daarvan betrokken te zijn.
Budgettair komt dit verschil ook tot uitdrukking. Gemiddeld genomen heeft een Forzo-inrichting per ingeslotene dagelijks ruim twee maal zoveel budget beschikbaar voor voeding dan een GW-inrichting; de Jeugdinrichtingen zitten daar tussen in.
De dagelijkse broodverstrekking illustreert dit verschil. In een derde van de GW- en DBV-inrichtingen zijn er (als uitgangspunt) dagelijks zes sneetjes bruinbrood per ingeslotene beschikbaar. In de Jeugd- en Forzo-inrichtingen is dat aanbod ruimer en gevarieerder; sommige Forzo-inrichtingen serveren in het weekend en tijdens feestdagen, naast standaard bruin en wit, ook luxere broodsoorten.
Ingeslotenen kunnen in de meeste GW- en DBV-inrichtingen hun maaltijden onderling uitruilen. In de Jeugd- en Forzo-inrichtingen is die mogelijkheid vrijwel niet nodig vanwege het gezamenlijk eten. Het percentage maaltijden dat volgens de GW-, DBV- en Jeugdinrichtingen ongebruikt wordt weggegooid ligt (ruim) boven de 10%, maar uit de interviews met ingeslotenen en medewerkers op locatie ontstaat het beeld dat dit percentage nog hoger ligt. In de Forzo-inrichtingen is de hoeveelheid weg gegooide voeding lager.
Dat verschil geldt ook voor het oordeel over kwaliteit, kwantiteit en variëteit. De reacties op de vragenlijst laten in het algemeen een redelijk positief oordeel zien, maar de ervaring van de bij dit onderzoek

betrokken inspecteurs in de inrichtingen is dat ingeslotenen, maar ook medewerkers, in -vooral- de GW en DBV-inrichtingen minder tevreden zijn over deze aspecten. Dit geldt ook voor de opinie van inrichtingen over de aansluiting van de verstrekkingen bij de aspecten leeftijd, gezondheid, religie en cultuur. Het oordeel van de inrichtingen is ook hier positiever dan die van de ingeslotenen. Opvallend is echter wel dat de inrichtingen in mindere mate positief zijn over de aansluiting van de voeding bij de fysieke inspanning van ingeslotenen. Ingeslotenen bevestigen dit beeld door in de interviews te melden dat, als zij bijv. stevig sporten, zij de hoeveelheid aangeboden voeding onvoldoende vinden. In de meeste gevallen compenseren zij dit door, als die mogelijkheid er is, zelf aanvullend te koken of extra te snoepen. In veel inrichtingen is er, naast een kwaliteitscontrole door de bereiders, de afspraak dat een daartoe aangewezen functionaris, een maaltijd proeft. De ISt was betrokken bij een proefsessie in een GW-inrichting en proefde de (opgewarmde) diepvriesmaaltijd mee.
Het oordeel over smaak en presentatie was in dit geval unaniem negatief.
Eén GW-inrichting gaf aan te experimenteren met de keuze voor gedetineerden om zelf te koken en daarmee (structureel) af te zien van de door de inrichting aangeboden (warme) maaltijd. Omdat gedetineerden dan zelf hun voeding in de winkel moeten kopen hoeven zij niet de wekelijkse tv-huur te betalen. De animo onder gedetineerden voor deze ‘deal’ leek echter niet groot vanwege het verschil tussen kosten en baten.

4
Conclusies

Op basis van de onderzoeksvragen concludeert de ISt het volgende:

- *Algemene uitgangspunten ten aanzien van samenstelling en verstrekking van voeding aan ingeslotenen.*
  Behoudens het door DJI in 2010 gehanteerde programma van eisen gekoppeld aan de verstrekking van warme maaltijden, brood, fruit, zuivel en overige houdbare en verse kruidenierswaren, waar in de meeste GW en DBV inrichtingen cateraar Sodexo voorziet, zijn er voor de JI's geen algemene uitgangspunten voor de verstrekking van voeding. Dat geldt kennelijk ook voor het budget dat in inrichtingen voor de dagelijkse voeding per ingeslotene beschikbaar is. Het dagelijkse budget voor voeding is in de Forzo-inrichtingen ruim twee keer hoger dan de sector GW, terwijl het budget voor de Jeugd daar tussenin zit. Een ander verschil is de broodverstrekking. Binnen de sectoren GW en DBV is de verstrekking van uitsluitend bruinbrood het uitgangspunt. Een meerderheid van de GW- en DBV-inrichtingen verstrekt ingeslotenen op verzoek of op medische indicatie aanvullend witbrood.
  In de Jeugd- en Forzo-inrichtingen is er altijd sprake van de verstrekking van zowel bruin- als witbrood.

- *Het weggooien van de verstrekte voeding.*
  In alle inrichtingen wordt voeding ongebruikt weggegooid maar in de GW- en DBV-inrichtingen die éénvaks diepvriesmaaltijden verstrekken is er relatief vaker sprake van het ongebruikt weggooien van de maaltijd. Dit weggooien neemt toe als de inrichting aan ingeslotenen ruime voorzieningen biedt om zelf voeding te bereiden. Binnen de sectoren Jeugd en Forzo komt het ongebruikt weggooien van voeding minder vaak voor. Door het dagelijks vers koken in een centrale keuken of met de groep staan bereiders en consumenten binnen die sectoren dichter bij elkaar en houden zo meer rekening met elkaars smaak en behoefte. Bovendien is het budget dat in die sectoren dagelijks ter beschikking staat voor het aanbod van voeding hoger en zijn ingeslotenen meer rechtstreeks betrokken bij de aanschaf van voeding en het (budget)beheer daarvan.

- *Borging van kwaliteit, kwantiteit en variëteit van de te verstrekken voeding en betrokkenheid van ingeslotenen daarbij.*
  Inrichtingen beschouwen de (controle op) kwaliteit, kwantiteit en variëteit vooral als een verantwoordelijkheid voor de cateraar of keuken. Een aantal GW-inrichtingen geeft aan dagelijks een maaltijd te proeven en te beoordelen en de samenstelling van het menu te bespreken met een vertegenwoordiging van de ingeslotenen. Ook in

de sectoren Jeugd en Forzo is er betrokkenheid van ingeslotenen bij de samenstelling van de maaltijd. Van een onafhankelijke toets op of advies over de samenstelling van de maaltijden is nergens sprake. In sommige inrichtingen wordt de hygiënetoestand van de centrale keuken wel regelmatig getoetst door de cateraar of een daartoe geëquipeerde instantie.

- *Overeenkomsten en verschillen ten aanzien van de voeding tussen de DJI-sectoren gevangeniswezen (GW), Bijzondere Voorzieningen (DBV), Jeugd en Forensische zorg (Forzo).*
  Voorgaande hoofdstukken maken duidelijk dat er aanmerkelijke verschillen zijn. Binnen GW- en DBV-inrichtingen is het aanbod van een verse warme maaltijd relatief laag terwijl de ingeslotenen binnen de sectoren Jeugd en Forzo vrijwel dagelijks een vers bereide maaltijd voorgeschoteld krijgen. Daarnaast is er het eerder benoemde aanmerkelijke verschil in het dagelijks beschikbare budget voor voeding. Ook is er verschil in voorzieningen om zelf voeding te bereiden. In de sectoren GW en DBV variëren die van niet tot redelijk omdat zij in tijd en voorzieningen begrensd zijn, terwijl de mogelijkheden binnen de sectoren Jeugd en Forzo, zeker qua faciliteiten, aanmerkelijk groter zijn. Ook de momenten waarop gekookt kan worden zijn in de sectoren Jeugd en Forzo aanzienlijk ruimer dan bij GW en DBV omdat het activiteitenprogramma daar ook in de avonduren plaats vindt. Binnen de meeste GW- en DBV-inrichtingen zijn de ingeslotenen vanaf 17.00 uur ingesloten.[20]
  De mogelijkheden voor ingeslotenen om aanvullend voeding in te kopen zijn binnen de sector Forzo het grootst. In de Forzo- inrichtingen die de ISt bezocht, is vrijwel het gehele assortiment van een lokale supermarkt voor de ingeslotenen beschikbaar. De minste winkelvoorzieningen hebben de Jeugdinrichtingen. Daar is het assortiment om aanvullend inkopen te doen beperkt. Hooguit wat snoepgoed en frisdrank. Binnen de sectoren GW en DBV varieert het winkelaanbod per inrichting, maar is in het algemeen redelijk uitgebreid. De mogelijkheden om in de inrichting voeding te bereiden bepalen binnen die sectoren mede het aanbod van aanvullende voedingswaren.

[20] In 2011 vindt binnen de sector GW herïntroductie van avondactiviteiten plaats.

- *Aanknopingspunten voor alternatieven aan de hand van de verschillen in de wijze van voedingsaanbod.*
  Maar weinig inrichtingen gaven via de vragenlijst aan alternatieven te overwegen. Alleen jeugdinrichtingen schetsten de ontwikkeling naar het meer zelfstandig en door ingeslotenen gezamenlijk een maaltijd bereiden op de afdeling/groep en één pi experimenteert met het alternatief voor gedetineerden om zélf te koken zonder een maaltijd verstrekt te krijgen.

5
Aanbevelingen

Voor DJI

1. Analyseer de achtergronden van de aanmerkelijke verschillen in budget voor voeding per ingeslotene tussen de onderscheiden DJI sectoren en overweeg of het resultaat van die analyse aanleiding geeft tot nivellering.

2. Formuleer voor alle ingeslotenen gelijkluidende uitgangspunten ten aanzien van de kwaliteit, kwantiteit, variëteit en borging van de door inrichtingen te verstrekken voeding.

3. Bied ingeslotenen die een diepvriesmaaltijd verstrekt krijgen en behoefte hebben aan meer voeding, de mogelijkheid om meer verstrekt te krijgen.

4. Bezie of alle inrichtingen van de sectoren GW en DBV in gelijke mate faciliteiten kunnen bieden om ingeslotenen zelfstandig te laten koken.

5. Laat de samenstelling, de hoeveelheid en variëteit van de te verstrekken voeding met regelmaat toetsen door een onafhankelijke instantie en/of eis deze toets van inrichtingen die zélf verantwoordelijk zijn voor de bereiding en verstrekking van voeding.

6. Neem maatregelen om de hoeveelheid ongebruikte en derhalve weg te gooien voeding te beperken.

7. Bezie, in relatie tot voorgaande aanbeveling, in hoeverre ongebruikte of weggegooide maaltijden aan derden, bijv. voedselbanken, beschikbaar gesteld kunnen worden.

8. Overweeg de introductie van een keuzemodel waarbij de ingeslotene de keuze heeft tot het al dan niet nuttigen van een inrichtingsmaaltijd of het bereiden van een zelf samengestelde (en door de inrichting mede-gefinancierde) maaltijd.

9. Communiceer voorgenomen wijzigingen in het voedingsaanbod zorgvuldig met de betrokken inrichtingen.

Voor de inrichtingen

10. Communiceer voorgenomen wijzigingen in het voedingsaanbod zorgvuldig met de ingeslotenen.

11. Stem het assortiment van de inrichtingswinkels af op de kookvoorzieningen binnen de inrichting.

12. Bied alle ingeslotenen de keuze tussen wit- en/of bruinbrood.

6
Slotbeschouwing

Dit onderzoek maakt duidelijk dat er in justitiële inrichtingen een tamelijk breed palet aan voorzieningen is om ingeslotenen te voorzien van voeding.
Er zijn dan ook grote verschillen tussen deze inrichtingen.
Zo is het verschil in budget dat voor de verschillende sectoren van DJI beschikbaar is om ingeslotenen dagelijks van voeding te voorzien aanzienlijk. Het dagelijkse budget dat per ingeslotene per dag voor voeding beschikbaar is is in Forzo-inrichtingen ruim twee keer hoger dan binnen de sectoren GW en DBV.
Het budget voor jeugdinrichtingen zit daar tussen. Het verschil komt vooral tot uiting in het karige karakter van de warme maaltijden die de sectoren GW en DBV aan het merendeel van de ingeslotenen verstrekken. Die karigheid heeft niet zozeer betrekking op de 'technische' samenstelling van de geboden maaltijd als wel op de smaak, versheid, hoeveelheid en wijze waarop de voeding wordt aangeboden.
Het betreft in de meeste gevallen een diepvriesmaaltijd met alle componenten bijeen gevoegd in een -éénvaks- bak.
In het bakje liggen alle ingrediënten ongescheiden van elkaar. Dit betekent dat als je geen liefhebber bent van bijv. jus of een ander soort saus, je die toch moet nuttigen omdat deze niet te scheiden is van de andere componenten.
Daarbij komt dat de maaltijd een vaste, afgepaste hoeveelheid is. Meer opscheppen, in het penitentiaire jargon 'overschep' genoemd, is niet mogelijk. Met name de sporters onder de ingeslotenen ervaren een tekort aan voeding. Zij, maar ook andere flinke eters, moeten dan voor eigen rekening bijkopen in de inrichtingswinkel. Dat geldt niet alleen voor extra voeding, maar ook voor kruiden e.d. om de maaltijd smaakvoller te kunnen maken. Als een ingeslotene niet over de middelen beschikt om deze extra aankopen te kunnen doen, is er feitelijk sprake van ongelijke behandeling.
De ISt is zich er van bewust dat smaken verschillen en het een utopie is om het iedere consument van voeding in de GW- en DBV-inrichtingen naar de zin te maken. Echter, 'het oog wil ook wat' maar dit is niet af te zien aan de visuele presentatie van het bakje voeding dat een gedetineerde moet consumeren.
Een gering aantal GW-inrichtingen kookt nog dagelijks vers. Daar is de opinie van gedetineerden over de voeding aanmerkelijk positiever. "Als je meer wilt krijg je meer en de keuken houdt veel beter rekening met het seizoensaanbod van verse groenten en met onze smaak" is een opinie die de ISt daar vaak mee kreeg.
De ISt kan zich dan ook niet aan de indruk onttrekken dat de ingeslotene niet het primaire vertrekpunt is geweest bij de aanbesteding van het nieuwe contract dat DJI voor de sectoren GW en DBV met één

cateraar is aangegaan. Kennelijk hebben andere motieven zoals een zo laag mogelijke kostprijs per maaltijd geprevaleerd. Het gevolg is dat veel inrichtingen momenteel, tegen meerkosten, additioneel witbrood verstrekken en dat veel maaltijden worden weggegooid.
Met dit alles hebben de ingeslotenen in de Jeugd- en Forzo-inrichtingen minder van doen. In steeds meer Jeugdinrichtingen neemt de invloed van de eindgebruikers op de samenstelling en bereiding van de maaltijden toe en groeit het inzicht dat een gezamenlijke bereiding een bijdrage levert aan de dynamiek van het groepsproces.
Dat gold in feite al voor -onderdelen van- Forzo-inrichtingen. Naast het gegeven dat in het merendeel van die inrichtingen een centrale keuken dagelijks een verse maaltijd bereidt, hebben de ingeslotenen daarnaast ruim de gelegenheid om zelf voeding aan te schaffen en te bereiden op basis van een vrijwel onbeperkt assortiment. Afhankelijk van je behoefte kun je als ingeslotene verblijvend in een Forzo-inrichting, voor eigen rekening, vrijwel alles consumeren.

Ten aanzien van de beschikbaarheid van brood(soorten) valt er op de sectoren Jeugd en Forzo feitelijk niets aan te merken. Er is voldoende verstrekking en er is voldoende variatie mogelijk: in ieder geval wit en bruin en binnen Forzo-inrichtingen, meer incidenteel of voor eigen rekening luxe brood.
Tweederde van de GW-inrichtingen en één DBV-inrichting bieden ingeslotenen zowel bruin- als witbrood aan. De overige inrichtingen beperken zich tot het louter aanbieden van bruinbrood. De ISt is van mening dat er uit oogpunt van gelijkwaardigheid in alle inrichtingen de keuze voor zowel wit- als bruinbrood moet zijn. In een minderheid van de inrichtingen kost het gedetineerden enige moeite om over meer brood dan de standaardverstrekking te beschikken. In een enkel geval wordt extra brood zelfs louter op medische indicatie verstrekt of krijgen gedetineerden van personeel de suggestie om extra brood in de inrichtingswinkel aan te schaffen. De ISt vindt dit onwenselijk; naast de standaardverstrekking moeten gedetineerden om extra wit- of bruinbrood kunnen vragen, zeker als er veel brood wordt weggegooid.
De beperking van het aanbod heeft er volgens inrichtingsfunctionarissen overigens wel toe geleid dat er minder brood hoeft worden weggegooid.

Tijdens haar bezoeken in het kader van dit onderzoek sprak de ISt in zowel Jeugd- als Forzo-inrichtingen met positieve en betrokken ingeslotenen die met nadruk de voorkeur gaven aan het nuttigen van hun zelf bereide verse maaltijd dan de maaltijd die hun door de inrichting verstrekt werd. De groepsleiders merkten daarbij op dat de

maaltijdbereiding bij uitstek een moment is om sociale interacties te observeren en aan individuele- en groepsverantwoordelijkheden te appeleren: wie doet er vandaag de afwas?
Binnen GW en DBV zijn deze mogelijkheden veel beperkter. De doelgroep en de doelstellingen zijn duidelijk anders maar het genoegen onder ingeslotenen om in die inrichtingen zelf een maaltijd te bereiden is er niet minder groot. Veel inrichtingen bieden dan ook (beperkte) faciliteiten om een warme maaltijd te bereiden. Een klein aantal doet dit niet en de ingeslotenen aldaar ervaren dit als een groot gemis.
Het lijkt de ISt een goed idee wanneer DJI nader beziet in hoeverre ingeslotenen in staat gesteld kunnen worden om, tegen vergoeding, zélf een maaltijd te bereiden als alternatief voor de verstrekte, maar helaas te vaak weggegooide, bak voeding.

Bijlage 1
Afkortingen

DBV	Dienst Bijzondere Voorzieningen
DJI	Dienst Justitiële Inrichtingen
Forzo	Forensische zorg
GW	Gevangeniswezen
ISt	Inspectie voor de Sanctietoepassing
TBS	Ter beschikking stelling
WODC	Wetenschappelijk Onderzoeks- en Documentatiecentrum

Bijlage 2
Bronnen

Schriftelijke bronnen

- Beschrijvend document landelijke aanbesteding voeding ingeslotenen en restauratieve voorzieningen, september 2009
- Beginselenwetten Gevangeniswezen, Jeugd en TBS
- Menucyclus Sodexo PI Haaglanden
- European prison rules
- Vragenlijsten voedingsonderzoek
- Presentatie voor FAZA door SCC DJI d.d. 25 maart 2010
- Brief commissie van toezicht PI Haarlem, 31 augustus 2010
- Intern onderzoek aanbestedingstraject Voeding DJI, maart 2011

Overige bronnen

In de volgende locaties is door de inspecteurs gesproken met ingeslotenen, directieleden, keukenmedewerkers, hoofden/medewerkers facilitaire zaken, hoofden voedingsdienst, afdelingshoofden woonafdelingen, groepsleiders, inrichtingswerkers.

- FPC De Rooyse Wissel, locatie Venray
- FPC Pompestichting Nijmegen, locatie Nijmegen en locatie Zeeland (N-Br.)
- JJI Juvaid, Veenhuizen
- JJI Teylingereind, Sassenheim
- PI Haaglanden, locatie Zoetermeer
- PI Haarlem, Haarlem
- PI Veenhuizen, locatie Norgerhaven
- PI Vught, Vught[21]

Van de operationeel manager van Sodexo Nederland, verantwoordelijk voor het DJI-account, is, ter verificatie van de bevindingen die betrekking hebben op de bevindingen binnen de sector GW, een interview afgenomen.

---

21 Informatie van deze vestiging is gebaseerd op een recent doorlichtingsonderzoek.

Bijlage 3
Vragenlijst/ Interviewlijst

Vragenlijst Voeding Justitiabelen[22]

Inleiding

De ISt doet onderzoek naar de wijze waarop inrichtingen voeding verstrekken aan Justitiabelen. De kwaliteit en kwantiteit van de verstrekte voeding is daar onderdeel van. Het onderzoek bestaat uit twee delen. Het eerste deel is een inventariserende vragenlijst bestemd voor alle aan DJI gelieerde (gesloten) justitiële inrichtingen met zowel een rijks- of particulier karakter.23 Het tweede, verdiepende, deel bestaat uit interviews met Justitiabelen en relevante functionarissen bij de voedingverstrekking. De aanleiding voor het onderzoek is het feit dat de ISt regelmatig bij doorlichtingen reacties krijgt over de smaak, hoeveelheid, variatie en tijdstip van verstrekkingen. In september 2010 kreeg het onderwerp voeding plotseling veel media aandacht en werden er Kamervragen gesteld naar aanleiding van klachten van Justitiabelen binnen de sector GW over onder andere de geringere hoeveelheid verstrekt brood.

Deze vragenlijst omvat het eerste deel van het onderzoek. Het verzoek is deze vragenlijst te laten invullen door één of meerdere functionarissen die betrokken zijn bij de verstrekken van voeding aan Justitiabelen. Invullen van de antwoorden kan in de grijs gemarkeerde velden.

Graag deze vragenlijst elektronisch invullen en uiterlijk dinsdag 1 maart 2011 terugsturen naar: ist@minjus.nl.

Alvast hartelijk dank voor uw medewerking!

22 Voor de vraag- en interviewlijsten is de term Justitiabelen gebruikt.

23 Het kan hierbij gaan om meerdere locaties van een vestiging, inrichting, FPC of detentiecentrum.

Naam locatie / inrichting: **Capaciteit:** **Naam contactpersoon:** **Contactgegevens contactpersoon:** **(Graag het rechtstreekse telefoonnummer en E-mail adres)** **Eventuele bijzonderheden:**

Vragenlijst

Vraag 1. **Over wat voor keuken(s) beschikt uw inrichting ten behoeve van door de inrichting te verstrekken voeding?**

- ☐ Grootkeuken waar dagelijks verse maaltijden bereid worden
- ☐ Distributiekeuken waar koelverse of diepvriesmaaltijden bewaard en opgewarmd worden
- ☐ Combinatie tussen een grootkeuken en een distributiekeuken
- ☐ Anders, namelijk

Vraag 2. **Beschikt uw inrichting daarnaast over keukens waar Justitiabelen zélf voeding kunnen bereiden? En zo ja, hoeveel kookpunten (enkele gaspit of elektrische opwarmplaat) zijn er in totaal beschikbaar en hoeveel Justitiabelen bevinden zich in uw inrichting?**

- ☐ Niet van toepassing
- ☐ (totaal aantal) kookplaten op in totaal Justitiabelen

Vraag 3. **Over welke faciliteiten beschikken Justitiabelen op hun cel/ kamer om zelf voeding te bewaren en/of eventueel te bereiden? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.**

- ☐ Koelkast
- ☐ Waterkoker
- ☐ Kookplaat
- ☐ Koffiezetapparaat
- ☐ Magnetron
- ☐ Anders, namelijk

Vraag 4. Indien kookfaciliteiten in uw inrichting worden aangeboden, hoeveel tijd per dag hebben Justitiabelen gemiddeld de mogelijkheid om zelf te koken?

- ☐ Niet van toepassing
- ☐ Minder dan 30 minuten per dag
- ☐ Tussen 30 minuten en 1 uur per dag
- ☐ Tussen 1 tot 2 uur per dag
- ☐ Tussen 2 tot 3 uur per dag
- ☐ Tussen 3 tot 4 uur per dag
- ☐ Tussen 4 tot 5 uur per dag
- ☐ Anders, namelijk

Vraag 5. Hebben Justitiabelen de mogelijkheid om zelf (aanvullende) voeding aan te schaffen? En zo ja, hoe en waar kunnen ze inkopen doen? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- ☐ Niet van toepassing
- ☐ Via een bestellijst
- ☐ Winkel in de inrichting
- ☐ Anders, namelijk
- ☐ Zelf kopen buiten de inrichting
- ☐ Geen mogelijkheid inkopen te doen
- ☐ Automaat

Vraag 6. Op welke uren van de dag vindt verstrekking van voeding plaats?

- ☐ Ontbijt om ________uur
- ☐ Lunch om ________uur
- ☐ Diner om ________uur
- ☐ Anders, namelijk om ________uur

Vraag 7. Wat is de aard van de verstrekking gedurende de dag?

Toelichting

Bijvoorbeeld koffie/thee om 08.00 uur, vervolgens een warme maaltijd om 12.00 uur of een warme maaltijd met daarnaast brood en beleg voor de volgende dag.

____

____

Vraag 8. Staat uw inrichting de 'uitruil' van verstrekte maaltijden, in de zin dat Justitiabelen een aangeboden maaltijd kunnen geven aan een ander, toe?

- ☐ Ja
- ☐ Nee
- ☐ Anders, namelijk

Vraag 9. Hoeveel brood krijgen Justitiabelen gemiddeld dagelijks aangeboden?

- ☐ ____ sneetjes brood
- ☐ Half brood
- ☐ Heel brood
- ☐ Naar behoefte
- ☐ Anders, namelijk

Vraag 10. Welke broodsoort krijgen Justitiabelen aangeboden?

- ☐ Alleen wit
- ☐ Alleen bruin
- ☐ Eigen keuze tussen wit en bruin
- ☐ Anders, namelijk

Vraag 11. Kunt u aangeven welk percentage van de verstrekte maaltijden en brood gemiddeld dagelijks (vrijwel) ongebruikt wordt weggegooid?

Maaltijd	%	☐ Onbekend (maaltijd)
Brood	%	☐ Onbekend (brood)

Vraag 12. Kunt u aangeven wat de voornaamste redenen zijn voor het weggooien van de verstrekte maaltijden en brood? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

Maaltijd
- ☐ Teveel
- ☐ Niet voedzaam
- ☐ Niet smaakvol
- ☐ Niet vers
- ☐ Sluit niet aan bij culturele achtergrond
- ☐ Anders, namelijk:

Brood
- ☐ Teveel
- ☐ Niet voedzaam
- ☐ Niet smaakvol
- ☐ Niet vers
- ☐ Sluit niet aan bij culturele achtergrond
- ☐ Anders, namelijk:

Vraag 13. Wat vindt de inrichting over het algemeen over de kwaliteit, kwantiteit en variëteit van de maaltijd die dagelijks aan Justitiabelen aangeboden wordt?

Kwaliteit maaltijd	*Kwantiteit maaltijd*	*Variëteit maaltijd*
☐ Goed	☐ Goed	☐ Goed
☐ Voldoende	☐ Voldoende	☐ Voldoende
☐ Matig	☐ Matig	☐ Matig
☐ Onvoldoende	☐ Onvoldoende	☐ Onvoldoende
☐ Slecht	☐ Slecht	☐ Slecht

Vraag 14. In hoeverre sluit volgens de inrichting de voeding aan bij de leeftijd, gezondheid, fysieke inspanning, religieuze- en culturele achtergrond van Justitiabelen?

Leeftijd	*Gezondheid*	*Fysieke inspanning*	*Religie*	*Cultuur*
☐ Goed	☐ Goed	☐ Goed	☐ Goed	☐ Goed
☐ Vold	☐ Vold	☐ Vold	☐ Vold	☐ Vold
☐ Matig	☐ Matig	☐ Matig	☐ Matig	☐ Matig
☐ Onvold	☐ Onvold	☐ Onvold	☐ Onvold	☐ Onvold
☐ Slecht	☐ Slecht	☐ Slecht	☐ Slecht	☐ Slecht

Vraag 15. Worden de verstrekkingen met regelmaat op kwaliteit en kwantiteit beoordeeld? En zo ja met wie? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

☐ Niet van toepassing
☐ Justitiabelen / GEDECO
☐ Medische dienst
☐ Commissie van Toezicht
☐ Leverancier voeding
☐ GGD
☐ Voedingscentrum
☐ Anders, namelijk

Vraag 16. Overweegt u wel eens om de voeding op andere wijze aan Justitiabelen te verstrekken en zo ja wat zijn deze alternatieven en wat zijn daarvoor de overwegingen?

____

____

Interviewlijst functionarissen Voeding Justitiabelen

Locatie: **DJI sector:**
Gesproken met: **functie:**

Welke voedingscomponenten verstrekt de inrichting?
Warm:
Koud:

Wat is de voedingsdagprijs of het voedingsbudget per justitiabele per dag?

Is er een mogelijkheid tot menukeuze? (In GB hebben gedetineerden bijv. keuze)

Kan een keuze ook gewijzigd worden? (Aardappelen ipv rijst of andersom)

Hoe wordt de warme maaltijd geserveerd?
- geportioneerd vers
- in bulk (zelf opscheppen)
- geportioneerd verpakt
- anders

Wat en wie bepaalt de samenstelling van de warme maaltijd? (Is er bijv. sprake van een vaste menucyclus?)

Wordt de samenstelling van de maaltijd regelmatig gecheckt?
- op variatie
- op voedingswaarde

Wie checkt intern de samenstelling van de maaltijd?

Is er ook een check door derden op de samenstelling van de maaltijd? (Bijv. het Voedingscentrum dat controleert of adviseert)

Kunnen Justitiabelen zelf voeding aanschaffen?

Wat zijn de hoofdkenemerken van de door Justitiabelen zelf aan te schaffen voedingsmiddelen? (Bijv. ruim assortiment of uitsluitend snacks of snoep)

Is er overleg met Justitiabelen over de samenstelling van de te verstrekken voeding?

Is er overleg met Justitiabelen over het assortiment (extra) aan te schaffen voeding?

Indien Justitiabelen de voeding hoofdzakelijk zelf bereiden hoe wordt dan zicht gehouden op kwaliteit, kwantiteit en hygiëne van de te bereiden voeding? (Bijv. door groepsleiding, stm'er, piw'er)

Hoe is de omgang met dieetvoeding?

Biedt de inrichting ook extra faciliteiten mbt voeding bij feest- of hoogtijdagen? (Denk aan suikerfeest maar ook aan een bijv. zomerse barbecue)

Schouw keuken(s) (Evt. bijzonderheden mbt keukens onderstaand vermelden)

Interviewlijst Justitiabelen Voeding Justitiabelen

Locatie: **DJI sector:**

Gesproken met: (aantal Justitiabelen + achtergrond)

Wat vinden jullie van de warme maaltijd die de inrichting verstrekt?
- Is het gevarieerd
- Is het compleet: voor, hoofd- en nagerecht
- Is het voldoende
- Is het vers

Wat vinden jullie van het brood dat de inrichting verstrekt?
- Is het gevarieerd
- Is het voldoende
- Is het vers

Wat vinden jullie van de mogelijkheden om zelf voeding aan te schaffen? Mogelijkheden weergeven

Wat vinden jullie van de mogelijkheden om zelf voeding te bereiden? (Mogelijkheden weergeven

Vinden jullie dat je in de inrichting gezond kunt eten?

Wordt er (veel) voeding weggegooid?

Krijgen jullie wel eens een extraatje bij de voeding, bijvoorbeeld met feestdagen?

Wat zijn jullie aanvullende wensen op het gebied van voeding?

Bijlage 4
Geografische ligging locaties

Het Poortje Locatie De Waterpoort
Leeuwarden
Groningen
Norgerhaven
Assen
Den Helder
Alkmaar
Zaandam
Lelystad
Zwolle
Haarlem
Haarlem
Amsterdam
Almere
Deventer
Enschede
Teylingereind
Apeldoorn
Amersfoort
Leiden
Zoetermeer
Den Haag
Utrecht
Arnhem
Rotterdam
Pompestichting
Nijmegen
Den Bosch
Breda
Vught
Tilburg
de Rooyse Wissel
Middelburg
Eindhoven
Roermond
Maastricht
DINAMAP
Geografiek & Landkaartje 2011

De richtlijn van **2000 kcal** voor vrouwen en **2500 kcal** voor mannen zijn gemiddelde uitgangspunten. De exacte caloriebehoefte wordt bepaald door je geslacht, leeftijd en activiteitsniveau.

Universele Verklaring van de Rechten van de Mens 1948

Artikel 25

1. Eenieder heeft recht op een levensstandaard die hoog genoeg is voor de gezondheid en het welzijn van zichzelf en zijn gezin, waarbij inbegrepen voeding, kleding, huisvesting en geneeskundige verzorging en de noodzakelijke sociale diensten, alsmede het recht op voorziening in geval van werkloosheid, ziekte, invaliditeit, overlijden van de echtgenoot, ouderdom of ander gemis aan bestaansmiddelen, ontstaan ten gevolge van omstandigheden onafhankelijk van zijn wil.
2. Moeder en kind hebben recht op bijzondere zorg en bijstand. Alle kinderen, al dan niet wettig, zullen dezelfde sociale bescherming genieten.